

**glasilo
rudarsko
elektroenergetsk
kombinata
zasavje**

SREČNO

VSEM DELAVCEM RUDARSKO ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA ZASAVJE, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DRUGIM OBČANOM NAJBOLJŠE ŽELJE IN ČESTITKE OB PRAZNOVANJU LETOŠNJEGA DELAVSKEGA PRAZNIKA — 1. MAJA.

NAŠE ČESTITKE IN POZDRAVI PA VELJAJO TUDI OB DRŽAVNEM PRAZNIKU 27. APRILU — DNEVU USTANOVITVE OF, 40-LETNICI USTANOVITVE KPS NA ČEBINAH, 40-LETNICI PRIHODA TOVARIŠA TITA NA ČELO KPJ!

SAOMUPRAVNI ORGANI
IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
REK ZASAVJE

Ti, ki si delal — tvoje je delo: to je postava

(IVAN CANKAR — 1907)

Letos praznujemo 1. maj že enaintridesetič v svobodi, socialistični Sloveniji in Jugoslaviji. Praznujemo ga tudi v času praznovanja številnih letošnjih jubilejev:

— 40-letnici ustanovitve KPS na Čebinah;

— 40-letnici odkar je prevzel krmilo jugoslovanske partije tovariš Tito;

— 85-letnici rojstva maršala Tita.

Poleg teh obletnic, praznujemo letos še več drugih obletnic. V času praznovanja teh jubilejev smo poudarjali, da brez sramu lahko pregledamo naša prizadevanja pri uresničevanju ustavnih določil, s katerimi smo opredelili tako ekonomske

in družbene razmere, v katerih se bo delavec lahko resnično uveljavil kot nosilec združene dela, družbene reprodukcije in politične oblasti. Šele z uveljavljanjem takih razmer, je mogoče uresničevati osnovni smoter našega razvoja, osnovni interes in nalogo delavskega razreda — osvobajanja dela in človeka. Osvobajanje človeka v odnosih med ljudmi, odstranitev kakršnihkoli oblik zatiranja in podrejanja, osvoboditev človeka in človeštva izpod suženjskega jarma narave in ustvarjanje stanja, da bo človek gospodar narave in samega sebe. Letošnji 1. maj pa praznujemo tudi prvič odkar je stopil v veljavo zakon o združenem delu, ki pomeni novo eta-

po v nadaljnjem razvoju našega samoupravnega socializma. Praznujemo ga ob pregledovanju izrednih uspehov in pridobitev naše socialistične revolucije, ki je s svojo svojstveno potjo v samoupravni socializmu za zgled in spodbudo mnogim deželam na svetu na poti v socializem. Rezultate na kakršne smo lahko resnično ponosni, rezultate, ki so sad našega lastnega dela, naših lastnih rok, rok našega delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Prvi maj bomo torej praznovali v zanosu, da smo v vsem našem dosedanem razvoju postavili delu in delavcu trdne temelje, na katerih bomo uresničevali naš razvojni smoter osvobajanja dela in človeka.

Izpolnjevanje delovnega in finančnega načrta je v nevarnosti

Izpolnitev delovnega in finančnega načrta za leto 1977 pri REK Zasavje je v resni nevarnosti zaradi izpada proizvodnje premoga v prvih treh mesecih.

Značilno in zaskrbljujoče je, da je letos občutno padla dnevna proizvodnja in storitve REK Zasavje.

Proizvodnja (ton/dan)

	RPH	RPT	RPZ	RŠC	REKZ
1973	2.341	2.308	1.266	101	6.016
1974	2.044	2.354	1.168	69	5.635
1975	1.761	2.510	1.240	97	5.608
1976	1.911	2.472	1.165	129	5.677
1977	2.077	2.027	1.159	60	5.369

Rudniške storitve t (moža/šiht)

	RPH	RPT	RPZ	REKZ
1973	2,82	4,02	1,58	2,69
1974	2,48	3,85	1,60	2,87
1975	2,16	3,93	1,70	2,86
1976	2,33	4,22	1,64	3,03
1977	2,37	3,47	1,63	2,65

Če pogledamo po posameznih obratih, je bila dosežena proizvodnja v prvih treh mesecih takole:

	1977 (1, 2, 3) ton	plan ton	doseženo ton	(doseg. pl.) %
Dol	— 4.040	13.200	9.160	69,4
Hrastnik	— 8.545	62.100	53.555	86,2
Ojstro	+ 7.775	63.300	71.055	112,2
Trbovlje	— 28.060	168.200	140.140	83,3
Kotredež	— 7.590	47.000	39.410	83,9
Kisovec	+ 230	36.800	37.090	100,8
RŠC	— 5.661	9.600	3.990	48,6
Skupaj	— 45.000	400.200	354.400	88,6

Iz pregleda ugotovimo, da je izpad lociran na obrate Dol, Hrastnik, Trbovlje, Kotredež in RŠC.

Poglejmo, kakšno mnenje o vzrokih izpada imajo obratovalci, ki so ga podali na konferenci tehniških vodij proizvodnje, 4. aprila 1977.

DOL — ing. Kondič — Ostali smo brez čela, ker priprave kasnije. Proizvodnjo bo mogoče nadoknaditi.

HRASTNIK — ing. Selan — Premalo šihotov na odkopih (50 m dnevno). Zelo visoko šte-

vilo šihotov na vzdržbi, ker so etažne proge v pritiskih. Montaža čela zamuja.

KOTREDEŽ — ing. Hočevar — Premalo šihotov na odkopih, visoko število na vzdržbi transportnih poti zaradi izredno visokih pritiskov. Kasnitve priprav in montaž, pomanjkanje odkopne fronte.

TRBOVLJE — ing. Ščukanec — Izropane jame, poslabšanje odkopnih pogojev, zaostajanje pri nabavi mehanizacije, zaostajanje montaž in pripravljajalnih del.

RŠC — voda na odkopih, ki spreminja premog v blato.

Na prvi pogled samo razlogi, na katere tehniška vodstva skoraj nimajo vpliva. Res je, da se slojne prilike na Dolu in Kotredežu spreminjajo:

- da imata Hrastnik in Kotredež težave z vzdrževanjem prog zaradi hribinskih pritiskov;
- da je Polaj v Trbovljah zalila voda konec decembra 1976, da ni še planirane opreme;
- da RŠC odkopava le zablatten premog.

Vendar lahko ugotovimo, da te težave niso nove, da so prisotne že vrsto let ter smo jih za silo obvladovali. Vprašanje je le, če smo dosti nanje pozorni in če jih skušamo z vso močjo, tehniškim znanjem in izkustvom obvladovati.

Za vse premogovništvo REK Zasavje in vsak obrat posebej se organizacijske slabosti reducirajo na naslednje:

- ni zagotovljeno planirano napredovanje čel. Ko nekatere faze dela v ciklusu zaostanejo, je višina proizvodnje premoga iz odkopov le še slučajna, največkrat nižja, če dobro »teče« iz stropa, pa lahko tudi večja;
- nepravočasna priprava odkopov je nedopustna pa naj so razlogi takšni ali drugačni;

— vzdrževanje prog je poseben problem in ga je obravnnavati dosti skrbneje;

— montaže težke mehanizacije postajajo vse bolj zamudne. Brez plana in pogodb o opravljeni količini dela ne gre;

— odsotnost nagrajevanja po delu je povsod odločujoča.

V te ugotovljene slabosti je treba usmeriti napore, da jih

odstranimo. Čela morajo biti obložena po planu, predvsem pa se morajo doseči planirani učinki. Poiskati je vse možnosti na obratih, da se sprostí stalež z drugih delovnih mest na odkope. Če je potrebno pa naj se načrtno poveča stalež z novimi močmi. To naj ugotovi vodstvo vsake TOZD posebej. Predvsem pa je doseči vsaj znosen odstotek bolanih, ki znaša 10% ali 70 dnevno v Hrastniku, 10% ali 60 dnevno v Trbovljah in 15% ali 130 dnevno v Zagorju. To pa je že zadeva vseh v revirjih.

Največ neplaniranih šihtov pade na vzdržbi v Hrastniku in Kotredežu. Pa vendar se številke nagrajujejo v glavnem po povprečku OD na odkopih. Torej je postaviti redne številke ter jim omogočiti dnevne, tedenske in mesečne napredke ter jih po njih tudi dosledno nagraditi. Nobena novost ni, da je treba pričeti dosledno obnavljati proge takrat, ko se prične deformirati jekleno oporje, ne pa takrat, ko je že vse zvito in zlomljeno ter je obnova takšnih prog zamudnejša in dražja kot izdelava novih. Značilno je, da ravno v Hrastniku in Kotredežu dosejajo največji izpad šihtov na odkopih, seveda na račun vzdržbe.

Pripravam smo dali stroje, dosegli z njimi lepe uspehe ob uvajanju v delo, sedaj pa komaj še presegajo napredke pri ročni izdelavi (doseženo 60 cm na moža/šiht v Kisovcu pri ročnem odkopu in isto z F-6 strojem v Zgornjem VII. polju). Priprave dosejajo ob zastavitvi del planske napredke, potem pa začnejo padati zaradi slabosti v organizaciji dostave materiala in odvoza odkopnine sorazmerno z dolžino izdelane proge. Ko to ugotovimo, potem tudi ukrepajmo in to nikjer drugje kot v jami.

Delovni učinek na montaži širokega čela v Polaju je padel po podatkih tehn. vodje jame Trbovlje od že doseženih 600 kg/moža - šiht, na 100 kg/moža - šiht ob zadnji montaži v

Zg. VII. polju. Ob tem podatku se lahko samo vprašamo, kako je bilo delo organizirano in kako nagrajeno, posebno če je bilo ključno za vzpostavitev novega čela, ki naj bi nadomestil izpad proizvodnje iz drugih čel. Tudi za ta dela je potreben detajlni načrt ter nagraditev vloženega živega dela. Povsem odveč je vprašanje, ali to sporazum o delitvi osebnih dohodkov dopušča, kot je bil zaskrbljen obratovodja jame Trbovlje.

Ni mogoče dati nekega koncepta, kako ukrepati, da se zagotovi načrtovana proizvodnja, ker je vzrok izpada v prvem trimesečju splet zares težkih delovnih pogojev v nekaterih jamah, pa tudi nekaterih že omenjenih organizacijskih slabosti. Proizvodnjo premoga lahko zagotavljajo samo odločni ukrepi, spremljanje izvajanja s strani vseh, ki so za proizvodni proces odgovorni — nadzorniki, poslovodje, obratovodje, tehn. vodje jame in vodja proizvodnje REK Zasavje.

V zapisniku z zбора delavcev na TOZD RP Zagorje, 6. 4. 1977, je navedeno dobesedno...

»... Sproženo je bilo vprašanje, zakaj so šli osebni dohodki za mesec marec navzdol, kljub temu, da življenjski stroški nenehno rastejo. V odgovoru je bilo povedano, da smo se pri izplačevanju OD v prvem

trimesečju 1977 držali določil samoupravnega sporazuma o dohodkovnih odnosih med TOZD na proizvodnji premoga«.

Prav gotovo je vprašanje resno, toliko bolj neresen pa je odgovor, kdorkoli ga je dal.

Stroške proizvodnje vključno osebne dohodke lahko krijemo samo z iztržkom za prodani premog. Osebni dohodki skupno z drugimi prejemki so udeleženi v stroških za tono premoga s približno 50%. Ob istem staležu in manjši proizvodnji pa se delež OD povečuje, kar pomeni, da se sposobnost TOZD za izplačilo osebnih dohodkov v odstotkih hitreje slabša kot pa zmanjševanje proizvodnje.

Torej nam zagotavlja dohodek in osebni dohodek samo boj za vsako tono premoga ob doslednem varčevanju z materialom in energijo. Sporazum o dohodkovnih odnosih med TOZD in REK Zasavje pa plansko izenačuje možnosti porazdelitve dohodka na osnovi delovnih pogojev v vsaki jami. Sporazum porazdeljuje dohodek, ki pa ga je vseeno TREBA USTVARITI s planirano proizvodnjo.

Finančni negativni učinek, izračunan iz izpada proizvodnje in doseženih cen v I. trimesečju je naslednji:

Hrastnik	4.830 ton x 369,99 din/t	1.767.730,00
Trbovlje	28.060 ton x 247,10 din/t	6.989.750,00
Zagorje	7.300 ton x 446,93 din/t	3.262.590,00
RŠC	5.610 ton x 371,30 din/t	2.083.050,00
Skupaj		14.103.120,00

Ta izpad dohodka pa ni majhen in bistveno vpliva na ekonomski položaj TOZD in REK Zasavje, pa tudi na višino OD.

Sklepamo torej lahko, da brez proizvodnje ni dohodka. Zaostajanje osebnih dohodkov je težka, vendar nujna posledica zaostajanja proizvodnje za planskimi nalogami. Z vso odgovornostjo je odpraviti vse

pomanjkljivosti v organizaciji, kot jih je ugotovila obratovodska konferenca, dne 4. aprila 1977. Samo vsakodnevno vodenje delovnega procesa nam lahko da predvidene rezultate, ne pa samo ugotavljanje in tannanje ter zanašanje na pomoč sosedu ali kogarkoli izven REK Zasavje.

Srečko Klenovšek

27. april obletnica ustanovitve OF

Sleherno osebno življenje pozna dogodke in doživetja, ki so nekakšni mejniki v njegovem razvoju in ki s svojimi posledicami vplivajo na vse nadaljnje življenje človeka ter povzročajo v njem globoke preobrazbe. Take dogodke pozna tudi življenje narodov. Sleherni narod ima v svoji zgodovini važne datume ali razdobja, ki vplivajo na vso njegovo nadaljnjo zgodovino in ki zaradi tega žive v spominu dolge dobe, včasih stoletja in vekove. Tak datum je v zgodovini slovenskega naroda 27. april 1941, ko je bila ustanovljena Osvobodilna fronta.

Osvobodilna fronta je zamisel in tvorba živega in najnaprednejšega vodstva delavskega razreda, Komunistične partije. In kaj je KP? Politična stranka, ki izmed vseh strank v kateremkoli narodu edina iskreno in dosledno na osnovi znanosti povezuje in zasleduje svobodo narodov in svobodo osebnosti. Pobudo za ustanovitev OF je prav zaradi tega mogla dati samo ona in naravno je, da je morala obdržati vodstveno vlogo v OF. In važnost je v tem, da je po tem gibanju prišla v slovensko politično življenje kot vodilna sila KP z vsem svojim stremeljenjem, z vso svojo energijo in vnemo za blagor delovnega ljudstva, delovnega človeka in naroda.

Učinek tega političnega dogodka v našem življenju je orgomen. Njegove posledice so v usodi naroda in v usodi posameznika ogromne. Že sama osvobodilna borba, ki je neposredno posledica ustanovitve OF, je v naši zgodovini edinstven primer zrelosti, veličine in junaštva in njen pomen ni izčrpan samo v osvobodilnem boju kot takšnem, temveč prav osvobodilna borba je bila nemara edino sredstvo, ki je bilo sposobno strniti ves slovenski narod v celoto, se pravi dvigniti v slovenskih ljudskih množicah vseh naših pokrajin narodno zavest, ki je doslej ni bilo v njih, in vse te množice navdati z eno mislijo in eno voljo. Zasluga OF in osvobodilne borbe je, da smo danes resnično narod, kar do tega časa nismo bili. Prav tolikšen pomen, kakor ga ima OF za usodo naroda, ima tudi za osvoboditev človeka in osebnosti. Človek živi v družbi in od ustroja družbe je odvisna svoboda. OF je po navodilu KP storila za preobrazbo družbe in v tem za osvoboditev osebnosti velika in zgodovinska dejanja. Že med osvobodilno borbo je praktično izvajala misel o enakopravnosti. Izvršila je več družbenih preosnov. Po tej poti, ki je storila s svojo zgodovino z vsem delom na narodnem, družbenem, gospodarskem in prosvetnem področju je dosegla OF v teh letih svojega obstoja velikansko

preobrazbo našega življenja in našega človeka. Dala mu je novo samozavest, dala mu je jasno in določeno voljo, dala je njegovemu življenju smisel. Slovenski človek se danes zaveda, da je njegova narodna eksistenca v najvišji tvorbi OF, v SFRJ za vselej zajamčena, da je v zvezi z vsemi narodi Jugoslavije slovenski narod postavljen na odlično mesto med vodilnimi narodi sveta. Slovenski človek ima svoje notranje življenje mirno in urejeno. OF nam postavlja jasne in smotrne naloge za sleherni dan in mu razkriva svetle in tehtne poglede v bodočnost. Njegovo življenje je delovno zanosno in smiselno v najpomembnejšem pomenu te besede.

Po vsem tem ni dvoma, da je ustanovitev OF nadvse važen mejnik v našem življenju, da je zgodovinski datum prvega reda, da je dan, ki se ga slovensko ljudstvo upravičeno spominja vsako leto in ga praznuje kot svoj narodni praznik. Zdi se mi važno ponoviti: ustanovitev OF je dan, ko je vodstveno mesto v slovenski politiki prevzela KP. Njena človečanska misel, njena strastna volja do svobode naroda in osebnosti je bila navdih osvobodilnemu boju in vsemu delu OF po osvoboditvi. Zato je dejanje in uspeh OF tako človečanski in tako globoko pomemben za naše gmotno in duhovno življenje.

Vili Kuhar

Praznovanje 1. maja v naših krajih

Na ustanovnem kongresu II. internacionale, ki se je pričela 14. julija 1889 v Parizu, katero je vodil najbližji Marxov sodelavec Engels, so sklenili, da se od leta 1890 dalje za-

čne 1. maj praznovati kot mednarodni delavski praznik, v spomin na krvave dogodke v Chicagu leta 1886. Ta sklep so delavci v vseh deželah po svetu tudi izvajali, kar je delavce

vseh dežel še bolj povezovalo v njihovem boju za povečanje mezd, zaščitnih sredstev in varstva pri delu, varstvo osebnih svoboščin, pa tudi splošno volilno pravico. Delavsko

gibanje se je v Evropi močno okre пило v drugi polovici 19. stoletja. Danes imajo v mnogih državah 1. maj uzakonjen kot delavski praznik, sicer pa ga praznujejo tudi v mnogih drugih državah, čeravno nimajo tega dne uzakonjenega. Pri nas, kot vemo, ga praznujemo vsako leto dva dni, to je 1. in 2. maja.

Med jugoslovanskimi narodi so 1. maj najprej proslavljali v Sloveniji in na Hrvaškem, ki sta bili do leta 1918 pod Avstroogrsko monarhijo. Od leta 1893 dalje so ga praznovali tudi v Srbiji, od leta 1904 v Bosni in od leta 1909 v Makedoniji. Prva delavska stranka na Slovenskem je bila ustanovljena leta 1896, to je bila Jugoslovanska socialdemokratska stranka, leto poprej pa so obnovili delovanje avstrijske socialne demokracije. V Sloveniji so 1. maj najprej praznovali v Ljubljani, Celovcu, Beljaku, v Šentvidu ob Glini ter v Trstu. V Ljubljani je prvomajskemu shodu predsedoval znani ljubljanski delavski voditelj, čevljar Karel Kordeli. Na shodu so sprejeli resolucijo o osemurnem delavniku.

Po zapiskih, ki so bili objavljeni v Delavski enotnosti leta 1976, povzemamo, da so 1. maj proslavljali v naših krajih takole:

— leta 1891 so prvomajski shod sklicali že 26. aprila v Trbovljah, vendar ga je oblast prepovedala, kljub temu pa je blizu 400 rudarjev praznovalo svoj praznik v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku;

— tudi v naslednjih treh letih je bilo praznovanje 1. maja razmeroma skromno. Leta 1892 je bil 1. maj na nedeljo in je že s tem boj za prost dan zgubil na ostrini. V Trbovljah se je prvomajskega shoda leta 1893 udeležilo blizu 800 ljudi, prav toliko pa se jih je zbralo tudi v Hrastniku in Zagorju, medtem ko policijsko poročilo govori le o 85.;

— od leta 1895 dalje so postajale prvomajske proslave na območju današnje Slovenije vse pomembnejše, delavsko gibanje pa se je v tem času precej okrepilo. Leta 1895 je za 1. maj dobilo v Trbovljah prosto 2412 rudarjev (od 2534 zaposlenih), v Hrastniku jih od 420 rudarjev 36 ni dobilo prosto, v Ojstrem pa od 215 rudarjev le 15. Tisti, ki jim rudniške oblasti niso odobrile prostega dneva so morali dežurati, opravljati nujna vzdrževalna dela, požarno-varnostno

službo, ipd. V Cementarni Trbovlje je dobilo prosto vseh 136 delavcev;

— leta 1907 je v trboveljskem rudniku ostalo doma za 1. maj 2948 rudarjev (od 3004 rudarjev). Poleg njih so dobili prosto še v drugih rudnikih. Praznovanje 1. maja je bilo v Zagorju zelo lepo, delo v rudniku in steklarni je popolnoma počivalo, ves kraj pa je bil v zastavah. Dopoldan je bil velik obhod po mestu z godbo na čelu, shoda pa se je udeležilo 1000 delavcev. Govorila sta Ivan Cankar, ki je bil takrat kandidat socialdemokratske stranke in Etbin Kristan. Shoda v Trbovljah se je udeležilo več kot 3000 ljudi, na njem pa je govoril Čobal;

— 26. aprila 1914 so sporočali oblastniki iz Trbovelj, da se boje delavskih nemirov, za to so istega dne poslali iz Ljubljane v Trbovlje dva bataljona pehote, pol bataljona pa v Hrastnik. V Zagorju je rudniška uprava dovolila rudarjem prost dan Za 1. maj t.l. je dobilo v hrastniškem rudniku prosto 628 rudarjev (od 955 zaposlenih), v Trbovljah 2487 (od 3035 rudarjev) in 691 delavcev (od 793) Šuligojvega dnevnega kopa v Trbovljah. 1. maja 1914 so bila uspešna praznovanja in slavnostno vzdušje v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju. V Trbovljah se je shoda in spreveda udeležilo več 100 ljudi in rudarska godba je za otvoritev zaigrala Marsejezo. V slavnostni povorki je bilo mnogo zastav, na čelu pa je bila skupina kolesarjev. Govorila sta Sitter in Rinaldo, ki sta se predvsem spominjala 25-letnice praznovanja 1. maja in številnih delavskih stavk v Trbovljah. Oba govornika sta požela navdušen aplavz. Gostilničarji in trgovci so imeli odprte svoje lokale.

V Hrastniku sta bila osrednja shoda dva. V konzumnem društvu so se zbrali rudarji, govoril pa jim je Anton Kristan. V svojih prostorih pa so imeli shod tudi steklarji, med katerimi je bilo mnogo nemško govorečih delavcev. Zbranim je v nemščini govoril član deželnega štajerskega vodstva Tuller iz Gradca, v slovenščini pa Malovrh. Veselo praznično razpoloženje pa so v Hrastniku pokvarili neljubi dogodki. V rudarski koloniji so se stepli namreč rudarski »purši«, ki so tam stanovali. Žandarmerija jih je sedem morala zapreti. Preteпали pa so se tudi na Dolu. Časopis Zarja je takrat zapisal, da je žalostno, »ker je

med mladimi fanti še toliko surovih pretepačev. To so takšni, ki jim ne diši organizacija in delavsko časopisje. Veliko kulturnega dela je izvršila socialna demokracija, da bi omejila pretirano pitje alkohola, ali še premnogo ga je, ki se mora izvršiti v korist nezavedajočih se svoje življenjske naloge«.

V Zagorju je kraj kazal praznično vzdušje, kot ob nedeljah. Na velikem shodu je govoril dolgoletni socialist v Zagorju, Miha Čobal, popoldne pa so delavci priredili veselico na Lokah.

Ob tej priliki smo povzeli le nekaj najpomembnejših vesti o poteku prvomajskih proslav in praznovanj v naših krajih. Vseh namreč ni mogoče opisati. Oprli smo se predvsem na najpomembnejše, ki so pomenili določeno prelomnico v zgodovini delavskega gibanja v revirjih.

Vdor blata v polje Terezija II

Na široko čelo v polju Terezija II., je 24. marca letos zdrse la manjša količina redkega blata, ki je v dopoldanski tretjini tega dne preprečila delo na čelu. Vse do danes pa občutimo ta vpliv kot posledico na normalen potek pridobivanja premoga, saj smo morali z namenom, da dosežemo ustrezno varnost, s tehničnimi ukrepi poseči v organizacijo dela, s čemer smo dosegli sicer varnejši režim, toda tudi zamudnejši delovni postopek.

Vdor blata v odkopnem polju, kjer teh primerov doslej še ni bilo in jih glede na dose danja politična izkustva tudi nismo pričakovali, je presenetil vse zaposlene rudarje tako te, ki so s svojo navzočnostjo na delu vsak dan v neposrednem območju njihovih vplivov, kot tudi strokovno osebje, ki z

ukrepanji skrbi, da so ti vplivi čim manjši in neškodljivi.

Vsi vdori redkega blata in vode v jami Ojstro počenši s katastrofo v letu 1970, so bili za nas vse uganka in nerešljiv problem, dokler nismo vzrokov iskali v premogu samem in v posebnih pogojih, ki jih ustvarjamo z novim načinom odkopavanja. S pomočjo vseh rezultatov dolgoletnih raziskav bi o tem vdoru blata lahko izrekli naslednje:

Manjša akumulacija (okoli 30 m³) blata je v starem delu nastala sicer pod vplivi sodobnega pridobivanja, vendar je pa nastala le v manjši razsežnosti, ker ni bilo v starem delu na razpolago agregata s specifično sposobnostjo tvorbe tekoče mase.

Blato se je izlilo 24. 3. neka-ko ob 8. uri, približno sredi širokega čela. Čelo je bilo podgrajeno s hidravličnim samohodnim podporjem Marrel-Hydro, katerega sekcije na mestu vdora niso bile dislocirane. Samo mesto izliva v pretrganem rezu mreže med sekcijama pri starem delu, je bilo napolnjeno z gostim blatom in okolica ni vzbujala videza delovna večjega hribinskega pritiska. 6 m severno iz starega dela je pri tleh v malem curku (debeline svinčenske) pritekala voda. Ves vdrti material je imel različno fluidnost in konsistenco. Proti lesni progji je tla čela pokrila tekoča masa kot redka malta, na kraju vdora je pa ostal gostejši material, ki je zapolnil prostor med sekcijo in je bil podoben gosti malti, ki je vsebovala tudi večje kose gline.

S potapljalno analizo je bilo ugotovljeno, da vsebuje vzorec podrtega materiala 17,5 % premoga in 82,5 % jalovine.

Glavna komponenta jalovine je bil krovni lapor brez fosilnih ostankov, premog pa pretežno krovinski. Ostali del jalovine je tvorila glina, katere večji del je prešel v vodno suspenzijo. Ker glina ni vsebovala fosilov, smatramo da je talninska. Na

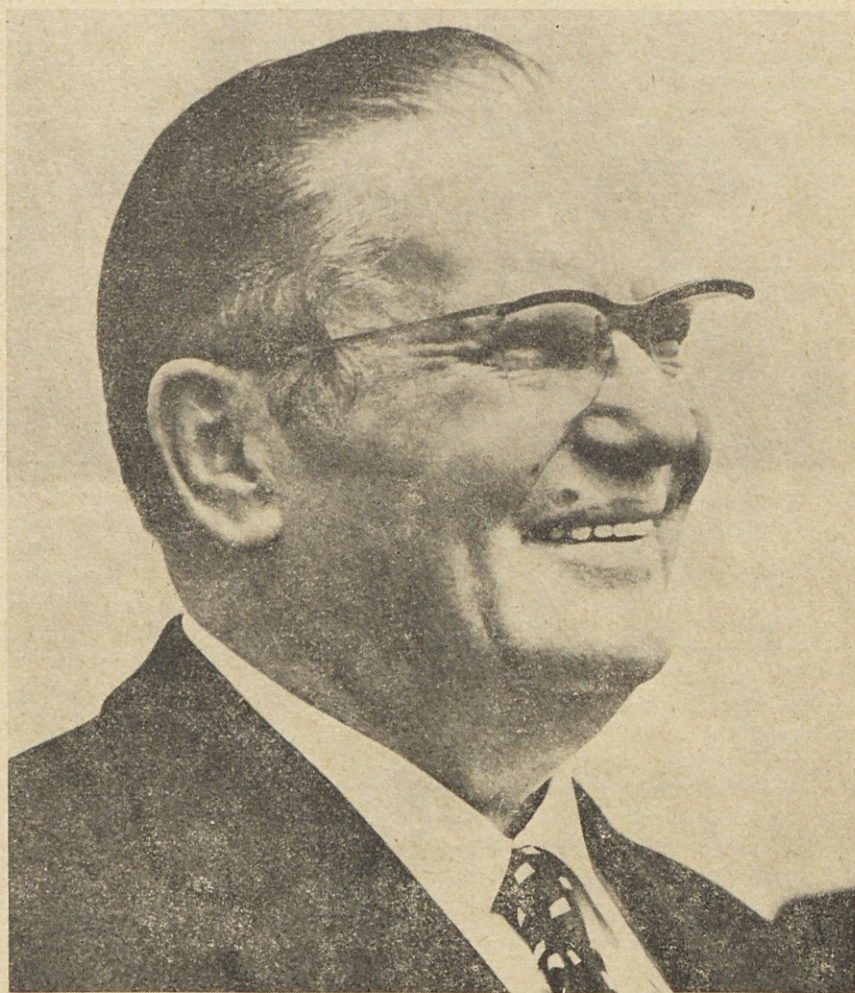
Oton Zupančič

Maršalu Titu za rojstni dan

Vojsko je ustvaril iz nič, prešnil jo z duhom je novim, da bila mu je v roki blisk, ki šine, udari, izgine, povsod pričujoča kot zrak in vedno nevidna kot veter. In ljudem se je v sanjah prikazoval jahač na belem konju, ki pred njim se na daleč razmikajo vrste sovražne.

Zdaj v miru se kaže njegov nam: junaški lik. Neprenehoma snuje, in kadar s preprosto besedo osvetli položaj, sedanost prelije v bodočnost; in kot na ukaz prostovoljno krog njega se zgrinja delovno ljudstvo, se zgrinja strumne brigade kipeča mladina.

»Govori, in kladivo naše povzelo bo tvojo besedo, po zemlji naši je pelo, jo neslo na vzhod in zahod in vero budilo v vse lepšo podobo sveta«.

Predsednik republike Josip Broz Tito bo 25. maja 1977 dopolnil 85 let. Njegov rojstni dan bomo v vsej naši domovini proslavili še posebno slovesno, hkrati pa bomo počastili tudi njegov 40-letni jubilej, ko je prevzel vodstvo jugoslovanske partije. Vsi delovni ljudje in drugi občani v celoti podpiramo predlog, da se maršalu Titu tretjič podeli red narodnega heroja. Predlog je bil izražen na številnih zborih delavcev, sestankih družbenopolitičnih organizacij in delovnih skupinah. Te želje in podpore so bile posredovane zvezni konferenci SZDLJ in svetu zveze sindikatov Jugoslavije.

Tovariš Tito je prevzel krmilo partije v najtežjih dneh, vodil je jugoslovanske narode v narodnoosvobodilni vojni in hkrati revoluciji, vodi pa nas tudi z veliko sposobnostjo in ugledom tudi vso povojno dobo.

Od kdaj proslavljamo 1. maj?

Sporočilo sindikalnih voditeljev ZDA delavcem 1. maja leta 1886, se je glasilo: »Delavci, hrabro naprej! Spopad se je pričel! Naj bo vaša parola: Ne sprejememo kompromisov! Strahopetci se naj umaknejo! Hrabri naj gredo naprej! Odločitev je padla!« To je bil dan, ki ga je že dve leti poprej določila federacija strokovnih sindikatov ZDA kot skrajni rok za uresničitev zahteve po 8-urnem delovnem času. Tega dne je bilo po ZDA organiziranih okoli 5.000 stavk, v katerih je sodelovalo 340.000 delavcev, ki so nosili v teh masovnih demonstracijah transparente s tremi osmici: osem ur dela, osem ur kulturnega življenja, osem ur odmora. V Chicagu 1. maja t.l. ni delalo preko 40.000 delavcev, naslednji dan še 25.000 delavcev. Na predvečer 3. maja pa je prišlo do oboroženega napada na stavkajoče. Med mitingom pred tovarno poljedelskih strojev so pričeli streljati na delavce stavkokazi, plačani detektivi delodajalcev in policija. Ubili so 6 stavkajočih in jih petdeset ranili. Prelita kri ni prestrašila delavcev Chicaga. Že nekaj ur pozneje so se pojavili na ulicah letaki, na katerih je pisalo: Maščevanje! Delavci, k orožju! Drugi dan so organizirali nove manifestacije, ki so bile v začetku mirne, po eksploziji bombe za katero se ni nikoli izvedelo kdo jo je vrgel, so se sprevrgele v veliko prelivanje krvi. Število mrtvih ni bilo nikoli točno ugotovljeno, ranjenih pa je bilo okoli 200 ljudi. Veliko število demonstrantov je bilo aretiranih, voditelje stavke pa so postavili pred sodišče. Začelo se je nepojmljivo pojmovanje pravice, kakršnega ni bilo nikoli prej, ne poslej pred katerimkoli ameriškim sodiščem. Na smrt so obsodili pet voditeljev stavk. Krvavi ukrepi buržoazije pa so imeli nasprotni učinek. Že isto leto si je priborilo 180.000 chikaških delavcev osemurni delavnik, po vsej ZDA pa že 1.250.000 delavcev.

Prelita kri v Chicagu je imela velik odmev. Kongres ameriške federacije dela je odločil v decembru 1888, da se v znak spomina na prve žrtve majskih demonstracij v Chicagu, organizirajo vsako leto v vsej ZDA prvega maja masovne demonstracije in stavke za zaščito delavskih interesov. Leto dni pozneje, 20. julija 1889, je odločil pariški kongres II. internacionale, da postane 1. maj mednarodni praznik delovnih ljudi.

Odtlej so tudi v naših krajih praznovali 1. maj kot mednarodni praznik dela.

podlagi teh podatkov bi lahko sklepali, da material izvira najverjetneje iz starih del.

Tudi pogled v jamsko karto zgornjih etaž Terezija II. polja potrjuje gornji rezultat analize vzorca, saj se je široko čelo v času vdora nahajalo že 12 m pod starimi deli, ki je v etažah po 3 m odkopana do kote 206 m, to je 26 m v višino.

Odkod torej ta akumulacija blata?

— pri pregledu vse razpoložljive dokumentacije in predvsem tektonike v območju mejnih slojišč rudnika Trbovlje in rudnika Hrastnik moramo povedati, da je prav bivšo odkopno mejo teh dveh jam predstavljala podkvasti masivni kontakt, ki je ločeval podkev Zapadnega polja jame Ojstro (Zap. polje Sever in Zap. polje Jug) od prav tako podkvastega zavoja polja Terezija II., proti kateremu je Zapadno polje narinjeno. Kontakt med polji je različno široka prelomna cona, ki se opaža tudi v nadaljevanju poti jugo-zahodno na meji Terezija II. - AB polja. Prelomne cone na karte niso vnešene. Prave konture slojev pa lahko ugotovimo po vrisanih vložkih, prelomne cone pa po opuščnem odkopavanju in oznakah s pojavi vode iz stropa in tal.

Zavoljo slabe kakovosti od leta 1965 do 1968 niso odkopavali predela v prelomni coni med Terezija II. poljem in Zapadnim poljem jame Ojstro. Ko pa so v letu 1976 Terezija II. pričeli na koti 180 odkopavati v sklopu jame Ojstro, se je meja odkopa prestavila 60 m bolj vzhodno in zadela sredino opuščenege stebra. (Ostanek stebra do Zapadnega polja sestavlja jalovinska prelomna cona). Zaradi primerne trdnosti premoga je bilo pridobivanje iz nadkopnega dela uspešno in kljub temu, da se je s povečano produktivnostjo zmanjšal dnevni napredek čela, na čelu ves čas odkopavanja (od decembra 1976 dalje), nismo opazili vode niti mokrega materiala iz starih del.

— tudi v ostalem predelu severnega krila Terezija II. vse od leta 1965 ni bilo opaziti vode, razen v prelomni coni, kjer so nastopali večji pritiski tako, da je rudnik Trbovlje, ki je odkopal Terezija II. nad koto 190, ta predel slojišča večinoma opuščal zaradi težkih odkopnih pogojev in tudi slabe kvalitete premoga.

— kljub temu so morali vplivi odkopavanja v stebri na meji Terezija — Zapadno polje v posebnih pogojih, ki jih ustvarja mehanika in način zaruševanja v stara dela, pri zelo zapletenem in pri nas neraziskanem procesu usedanja ustvariti tako stanje, da so vplivi rušenja dosegli vodopropustne plasti. Voda je v stara dela pronicala le v manjših količinah, v starem delu natopila ruševino, ne da bi pri tem ta postala hidrološki izolator. Vdor tega blata po smeri najmanjšega odpora (pridobivalna pot) v široko čelo, se je dogodil v času ko je počasi pritekajoča voda še napolnjevala intergranularne prostore in pri tem še ni pritekla na samo čelo. To se je pa zgodilo takoj po vdoru in ta majhen curek vode še danes priteka na čelo.

Iz vsega tega kar je možno videti na čelu in bi lahko služilo kot dokaz za verno presojo stanja in vzrokov, lahko sklenemo, da nimamo opravka z akumulacijami blata in vode v tako nevarnih oblikah, kot je to primer v Zap. polju jame Ojstro.

Glede na nekoliko spremenjene pogoje okolja na čelu (SHP) in prehodom čela v območje, kjer po sedanjih studijah obstajajo možnosti za tvorbo nevarnih akumulacij (prisotnost opuščanih stebrov in vode), bomo pa ta kompleks odkopnega polja posebej raziskali in s posebnim projektom določili specifične tehnične in varnostne ukrepe.

Emil Kohne

Uveljavljanje in izvajanje akordnega cenika

Na temelju določil statuta delovne organizacije, je generalni direktor z odločbo, dne 21. 9. 1976 imenoval komisijo za izdelavo predloga novega akordnega cenika TOZD proizvodnje premoga s skupnim prevozom in separacijo Trbovlje. Zaradi kratkega roka, je komisija pripravila le predlog za osnovno dejavnost.

Naloga komisije je bila, predvsem dopolniti stari akordni cenik s cenami za pridobljeno tono premoga z novimi tehnologijami odkopavanja, za kate-re v starem ceniku ni bilo cen. Poleg tega je bilo potrebno dopolniti akordni cenik s potrebnimi popravki za strojno izdelavo prog s strojem F6-A, ročno pripravo in vzdržbo.

Komisija je najprej zbrala podatke v TOZD, kaj in kako se je plačevalo do sedaj in na kakšni osnovi bi postavili akorde za novo tehnologijo. Na osnovi zbranih podatkov je nato izdelala predloge za posamezne TOZD. Komisija je ugotovila, da morajo obstajati za posamezne TOZD temeljne dejavnosti različne poti za določitev ce-

ne, vendar vse slone na isti osnovi, in sicer na obložitvi.

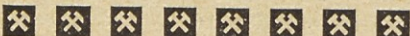
Za določitev cene je upoštevala komisija 100-0/0 delavnik kopača I, ki je bil dogovorjen na strokovnem kolegiju 23. 11. 1976, in sicer naj znaša 227,28 din/del. brutto.

Tako izdelane predloge je komisija poslala v obravnavo TOZD, 24. 12. 1976. Po sprejetih pripombah, je komisija predlog dopolnila in pripravila širši in dopolnjeni predlog novega akordnega cenika s cenami za strojno in ročno izdelavo proge ter vzdržbo. Ker komisija ni imela podatkov za dejavnosti TOZD RGD je dosedanje cene v ceniku samo pomnožila z revalorizacijskim faktorjem 1,33.

Predlog je bil razmnožen in o njem je razpravljali na seji IO KOSIRE v zvezi s problemi uveljavljanja nagrajevanja po delu. Po razpravi na IO KOSIRE je bilo sklenjeno, da je poslata predlog TOZD osnovne dejavnosti do 5. 3. 1977. Do 15. 3. 1977 naj razpravljajo o njem družbenopolitične organizacije in samoupravni organi. Do 25. 3. 1977 naj ga obravnavajo na

Dne 7. marca t.l. so delegati — podpisniki podpisali samoupravni sporazum o urejanju dohodkovnih odnosov med TOZD proizvodnje premoga. Posebej pa so podpisali še samoupravni sporazum o pogojih za dobave jamskega lesa. Sporazuma so podpisali v prostorih reševalne postaje TOZD Rudnik premoga Trbovlje. (Foto Viktor Kralj)

zborih kolektiva TOZD in s 1. 4. 1977 naj bi prešli na obračunavanje po novem predlogu akordnega cenika.

Udeležba na tolmačenju predloga novega akordnega cenika je bila izredno maloštevilna na obeh obratih TOZD RPZ in RGD, na TOZD RPH dosti večja, TOZD RPT pa ni obvestil komisije o dnevu obravnave in verjetno ni potreboval razlage.

Naloga komisije je sedaj, da pripravi predloge za morebitne potrebne popravke cenika za skupni prevoz s separacijo Trbovlje in TOZD RGD. Za sled-

njo bodo potrebna še prej časovna opazovanja, da pridemo do resničnih podatkov in na osnovi teh potem pripravimo nov predlog.

Prav bi bilo, da pri pripravi novega predloga sodeluje v razpravi čim širši krog zaposlenih, ker bomo le na ta način sprejeli čim boljši cenik za pravičnejše plačevanje po delu.

Istočasno je potrebno pospešiti delo na izdelavi pravilnika za nagrajevanje zaposlenih na drugih delovnih mestih.

Jože Herman

Problematika šolskih delovišč RŠC

Vzrok za ponovno ustanovitev Rudarskega šolskega centra, leta 1963 pri bivšem RTH, je bil pomanjkanje kvalificirane delovne sile kopačev na obeh rudnikih in čim hitrejšo usposabljanje nekvalificirane delovne sile z izobraževanjem ob delu.

Za usposabljanje mladih kopačev je bilo potrebno šolsko delovišče, katerega nam je odstopil rudnik Trbovlje v jami Lakonca polje v letu 1966.

To polje je povsem ločeno od ostalih odkopnih polj rudnika Trbovlje, kar je zelo primerno za šolsko delovišče.

Najprej smo pričeli z odkopavanjem vzhodnega krila tega polja, ker so bili pogoji za usposabljanje bodočih mladih kopačev zelo ugodni (brez vode in večjih pritiskov).

S prvimi kadri iz našega centra sta bila oba rudnika zadovoljna, ker smo imeli na šolskem delovišču enako odkopno metodo z enakim podpiranjem širokih čel kot oba rudnika Hrastnik in Trbovlje. Problemi so se pričeli z odkopavanjem zahodnega krila tega polja, ko so rudniki pričeli z mehaniziranim odkopavanjem in podpiranjem širokih čel s samohodnim hidravličnim podporjem, pri nas pa je ostalo vse po starem.

Sredi leta 1974 smo pričeli odkopavati zahodno krilo na višini 290 m. Na tej etaži smo imeli opravka z vodo in večjimi pritiski.

Z vpisom večjega števila učencev in vedno slabših pogojev odkopavanja ter premajhne odkopne fronte na višini 290 m, smo zaprosili tehniško vodstvo delovne organizacije za novo šolsko delovišče, katero naj bi opremili s sodobno mehanizacijo. Novih šolskih delovišč nismo dobili. Za-

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. 1. do 15. 4. 1977

PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

TOZD	načrtovano	doseženo	doseženo ±	%
RPH	166.550	156.935	— 9.615	94,2
RPT	201.285	169.785	—31.500	84,4
RPZ	99.760	89.120	—10.640	89,3
Skupaj	467.595	415.840	—51.755	88,9
RŠC	11.485	4.650	— 6.835	40,5
REK Zasavje	479.080	420.490	—58.590	87,8

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (MWh)

	načrt	doseženo	%
TET I	34.000	32.394	95,3
TET II	185.000	140.352	75,9
TET skupaj	219.000	172.746	78,9

PROIZVODNJA GRADBENEGA MATERIALA

TOZD	letni načrt	doseženo	%
RPH			
— betonarna (kos)	144.000	13.662	9,5
— kamnolom (m ³)	22.900	—	—
— toplarna (Gcal)	11.520	5.043	43,8
GRAMAT			
— opekarna (kos)	11.000.000	1.675.973	15,2
— kamnolom (m ³)	32.000	13.430	42,0
RPZ			
— kamnolom (m ³)	179.600	70.146	39,1

STORITVE, OSTALA PROIZVODNJA

TOZD RGD (din)	108.000.000	24.000.000	22,2
TOZD Avtoprevoz (t/km)	7.500.000	1.816.360	24,2
TOZD ESD (ure)	300.820	102.333	34,0
TOZD toplarna (Gcal)	16.500	12.800	77,6

Erika Kavčič

voljo tega smo bili primorani pričeti s pripravljalnimi deli na novi odkopni etaži v. 278 metrov. V januarju 1970 smo na tej etaži začeli z odkopavanjem. S čelom smo dobili daljšo odkopno fronto in tudi planske naloge smo dosegali in presejali.

Toda težave na tej etaži so se pričele že v aprilu tega leta zaradi pojava dima ob kontaktu dolomit-premog. Med sanacijo ognja, katero sta izvajali reševalni četi rudnika Trbovlje in Hrastnik, smo na višini 290 metrov lahko nemoteno odkopavali, (na tej višini smo končali z odkopavanjem v juliju 1970. leta).

Toda po sanaciji ognja v maju 1976, so se na tem čelu nadaljevale težave. V sloju so bili jalovi vložki, kvaliteta premoga je bila slabša kot na višini 290 m.

Po dežju je po enem ali dveh dneh pričela pronicati atmosferska voda po celotni dolžini odkopne fronte, kar je še poslabšalo kvaliteto premoga in pojav večjih pritiskov. Ob stalnih pritožbah tehniškemu vodstvu delovne organizacije, da Lakonca polje ni primerno za šolsko delovišče, so nam sicer obljubili novo šolsko delovišče v Zgornjem VII. polju. Toda ostalo je le pri obljubah, zataknilo pa se je pri tem, kje dobiti denar za odpiranje polja in nakup sodobne mehanizacije.

Kljub vsem težavam pri odkopavanju v letu 1976, smo planske naloge preseglji za 7,5 %.

Že v pripravah na ureditev novega čela na isti etaži se je pokazalo, da se bodo pogoji odkopavanja tu še poslabšali, kar se je tudi uresničilo.

V slojišču je še več debelejših jalovih vložkov s prisotnostjo vode. Od planiranih 9.600 ton v prvih treh mesecih t.l., smo dosegli le 3.990 ton.

Šele pri teh rezultatih se je zadeva glede novega šolskega delovišča premaknila z mrtve

točke. Strojna tovarna Trbovlje nam je odobrila kredit za nabavo dveh lahkih odkopnih transporterjev in gumijastega transportnega traku, kar bo izdostavila v maju letos. Tako bomo lahko pričeli s pripravljalnimi deli v Zgornjem VII. polju in to polje pripravili za odkopavanje do januarja 1978. leta. S tem bi bilo vprašanje šolskih delovišč rešeno za približno osem let.

Rudnik Trbovlje nam je odstopil ostanke slojišča v polju Polaj na višini 262 m, za čas dokler ne odpremo učnega revirja v Zgornjem VII. polju.

V polju Polaj smo pričeli s pripravami sredi aprila in po načrtu naj bi pričeli z normalnim odkopavanjem premoga koncem junija t.l. Takrat pa bomo pričeli s postopno likvidacijo Lakonca polja.

V zadnjem času se stalno vrte pritožbe vodstev vseh treh rudnikov, da po končanem šolanju v našem centru mladi kopači, ki se zaposlijo v rudnikih, ne poznajo hidravličnega podporja, kar je razumljivo.

Učenci dobijo v šoli pri teoretičnem pouku le teoretično

znanje o podpiranju širokih čel s hidravličnim podporjem. V praksi se pa s tem podporjem na učnem revirju še niso srečali, zakaj ne, sem pa že uvodoma omenil. Toda upam, da se bo našel denar tudi za to, da bi lahko vsaj učence tretjih letnikov usposabljali pri praktičnem pouku na širokem čelu s hidravličnim podpiranjem.

Problem bo nastal tudi glede inštruktorjev. V tem letu jih gre v pokoj sedem. Upam, da bodo rudniki to število nadomestili z novimi dobrimi inštruktorji.

Ob tej priliki se vodstvo TOZD RŠC zahvaljuje vodstvu TOZD Rudnika premoga Trbovlje za pomoč, katero nam je dajal po strokovni plati.

Zahvala gre le-temu tudi za pomoč pri dosedanjem opremljanju šolskih delovišč s transporterji in jeklenim podporjem, kar velja tudi za TOZD Rudnik premoga Hrastnik. Tudi od tega smo dobili v kritičnih trenutkih pomoč v obliki mehanizacije.

Beno Ačkun

Težave pri uvozu opreme

Zaradi vse večjega primanjkljaja v zunanjetrgovinski bilanci, so bile v letu 1976 uvedene razne uvozne omejitve, posebno še pri opremi. Pri omejitvah gre predvsem za uvoz iz zahodnih držav.

Za uvoz kakršnekoli opreme moramo pred naročilom priskrbiti dve dovoljenji. Prvo dovoljenje izda Gospodarska zbornica SRS o tehnološki in ekonomski upravičenosti uvoza opreme. Po prejemu tega potrdila je potrebno še soglasje republiškega sekretariata za mednarodno sodelovanje — medresorske komisije za razporeditev uvoza opreme.

Obe komisiji forsirata uvoz opreme iz vzhodnih držav. V teh državah pa ne izdelujejo vse ali pa ne ustrezne opreme, po drugi strani pa so dobavni roki zelo dolgi. Z nabavo samohodnega hidravličnega podporja iz SSSR v poizkusne namene doslej nismo uspeli. Kakor smo informirani dobava pred letom 1980 ni mogoča.

Postopek za uvoz 20 sekcij samohodnega hidravličnega podporja in 2 odkopnih strojev iz Francije je že v teku od začetka decembra 1976, vendar do danes še nimamo soglasja. Zagotovljeno pa nam je bilo, da ga dobimo v kratkem.

V kolikor bomo v bodoče še uvažali samohodno hidravlično podporje iz zahoda, se bo treba dogovoriti z dobaviteljem, da bo pristal na to, da se bodo mehanski deli po njegovih načrtih izdelali pri nas, uvozili pa bi le hidravliko. V tej zvezi so že vodeni razgovori s predstavniki francoske tovarne in bi se mehanski deli izdelali v STT. Ponudbo za gornji način uvoza za 60 sekcij podporja smo že prejeli.

Sama STT pa ima tudi v načrtu izdelavo prototipa samohodnega hidravličnega podporja. Prototipna serija bo izdelana predvidoma v IV. trimesečju 1977.

Poleg navedenega pa je uvoz opreme omejen tudi vrednostno, in sicer od din 1.000.000.— za posamezno TOZD. Za prekoračeno vrednost pa je treba zagotoviti 30-% izvozno kritje. Ni pa sicer obvezno, da izvoz dosežemo sami, temveč ga lahko preskrbi naš uvoznik, ki se poleg uvoza bavi tudi z izvozom raznega blaga za druge komitente. Če pa uvoznik-izvoznik

nima te možnosti, uvoza ne moremo realizirati, kljub temu da imamo vsa uvozna dovoljenja. Glede na to, da lastnega izvoza nimamo, nam je izvozno kritje za hidravlično samohodno podporje in odkopna stroja preskrbel Tehno-Impex. Investicijska dela TOZD RGD, ki jih izvaja v inozemstvu, se pri teh poslih ne smatrajo za izvoz.

Za nekatero opremo, ki je na posebnih uvoznih režimih (na primer kamioni), je treba predhodno dobiti ustrezen kontingent zveznega sekretariata za tržišče in cene. Po odobritvi kontingenta pa je treba seveda zadostiti vsem ostalim uvoznim pogojem odnosno zgoraj navedenim predpisom. TOZD Avto-prevoz »Zasavje« bi nujno potreboval nekaj težkih kamionov prekucnikov, kakršnih doma še ne izdelujemo, pa nam od začetka leta 1976 kljub prizadevanju do danes še ni uspelo dobiti potrebnega kontingenta. Ta TOZD se je sedaj odločil za uvoz težkih kamionov iz Madžarske. Tudi za ta uvoz ne moremo v naprej trditi da bo us-

pel, ker je verjetno veliko reflektantov.

Iz vsega navedenega je razvidno, da je postopek za uvoz opreme zamotan in dolg. Pri opremi večje vrednosti, pa je predhodno potrebno objaviti licitacijski razpis v uradnem listu SFRJ, ki časovno postopek še bolj zavleče.

Zgodi se tudi, da se potem, ko so urejene vse uvozne formalnosti, pojavijo finančne težave v naši delovni organizaciji. Zaradi pomanjkanja sredstev, se moramo vse pogosteje posluževati inozemskih kreditov, ki so ugodnejši od kreditov naših bank za domačo opremo. Precej težav imamo z dobavitelji zaradi cen, ker se naročila časovno zelo zavlečejo, dočim se cene v inozemstvu medtem že dvignejo.

Pri uvozu opreme nimajo premogovniki nobene prednosti oziroma ugodnosti. Manjše olajšave imamo poleg nekaj drugih panog le pri plačilu carine za uvoz specifične opreme za rudarstvo.

Janez Kovač

Žgoča točka — plinsko-parna elektrarna

Dne 5. aprila t.l. je imel svojo 9. sejo poslovni odbor ISE (Samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva). Na seji so obravnavali investicije v elektrogospodarstvu oziroma energetiki. Med najpomembnejšimi problemi, ki jih je odbor obravnaval je bil investicijski objekt »plinsko-parna elektrarna v Trbovljah«. Ta povzroča precej vroče krvi med strokovnjaki oziroma med proizvajalci električne energije v okviru SOZD EGS pa tudi med odgovornimi ljudmi v ISE, ki skrbijo za uravnavanje odnosov s širšo porabo oziroma odnosov s porabniki električne energije. Med vsemi elektroenergetskimi objekti, ki so trenutno v gradnji v Sloveniji, se je najbolj za-

taknilo pri gradnji naše plinsko-parne elektrarne, katere investitor je TOZD Termoelektrarna Trbovlje. Glavni izvajalec del ACEC iz Belgije je namreč 30. marca letos obvestil investitorja TET, da je prenehal z deli in na ta dan so njegovi delavci tudi zapustili gradbišče. Zadeva glede odnosov s to firmo je še bolj nevšečna, saj so strokovnjaki ugotovili pred tem 72 napak, ki so jih zagrešili izvajalci del pri montaži. Od teh ugotovljenih napak so jih kaksneje 30 odpravili, ostaja pa jih še vedno 42. Izvajalec del ACEC trdi, da »niso tako pomembne«. Ta firma pa si je privoščila, kakor pravijo nekateri strokovnjaki, še drugo nelojalno potezo, da je nekatere dele

opreme za plinsko-parno elektrarno v Trbovljah, enostavno odpeljala v enako elektrarno Jertovec na Hrvaškem in jih tam vgradila. To pa presega vse meje poslovnih in pogodbenih odnosov med izvajalcem in investitorjem. Na koncu pa se je pojavil še problem graditve rezervoarjev za oljno gorivo, ki jih strokovnjaki Instituta za metalne konstrukcije ne priznajo kot ustrezne, kar zadeva kakovost jekla. Vse kaže, da je spor zavzel precejšnjo širino, ki ga bo treba na vsak način rešiti.

Delegati na tej seji so terjali še dodatna pojasnila glede vzrokov, ki so privedli do tega stanja oziroma do takšnih zapletov. Poslovni odbor ISE je

sklenil, da je treba v zvezi s to problematiko pripraviti podrobno in izčrpno poročilo, nato pa bo treba vsestransko najresnejše ukrepati. Škoda se zaradi nedograjene plinsko-parne elektrarne Trbovlje, ki bi morala biti dograjena že lani, nedvomno povečuje. Končni rok za pričetek obratovanja PPE

Trbovlje naj bi bil 31. december 1977. Na tej seji pa so bili na tapeti tudi drugi investitorji oziroma investicijski objekti, ki sodijo v okvir investicij elektrogospodarstva, tako Brestanica, Moste, Srednja Drava II, daljnovodno omrežje, Šoštanj IV, Tuzla V, JE Krško, itd.

Pričakujemo lahko, da nam bodo sodelavci TOZD TET v eni naslednjih številčk našega glasila, podrobneje opisali prve začetke in sedanje stanje okrog graditve plinsko-parne elektrarne v Trbovljah, pa tudi vzroke za nastanek sedanjih застоjev.

Aktivnost samoupravnih organov

Odbor za kadrovske politiko in socialno varstvo REKZ

4. seja odbora za kadrovske politiko in socialno varstvo REKZ je bila 18. marca 1977. Na njej pa so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— razpisal je 22 kadrovske študijske stipendij za študij na visokih, višjih in srednjih šolah ter v rudarski nadzorniški šoli, nadalje 70 učnih mest za izučitev poklica rudarja, 20 učnih mest za izučitev poklica ključavničarja in 20 učnih mest za elektrikarja. Rok za prijavo je 31. maj 1977. Nadalje je odobril sprejetje 5 pripravnikov. Naknadno pa bo podelil tudi nedoločeno število šolnin za študij ob delu na srednjih, višjih in visokih šolah. Rok je prav tako 31. maj. Iz objavljenega razpisa v tej številki našega glasila so razvidne podrobnosti razpisa. Odbor se je strinjal s tem, da se upoštevajo ostrejši kriteriji pri izboru učencev v naslednjem šolskem letu;

— pooblastil je kadrovske sektor, da organizira podpisovanje pogodb za preventivno zdravljenje članov delovne organizacije v letošnjem letu za zdravilišči: Čateške Toplice, Radenci, Rogaška Slatina, Dobrna, Talasoterapijo Crikvenica in domom Staneta Žagarja v Bohinju;

Preizkus kombi elektrarne

Dne 18. aprila t.l. je plinsko-parna elektrarna TET pri funkcijskem preizkusu dosegla zmogljivost 109 megavatov moči. Plinski turbini skupaj s kotloma na odpadlo toploto sta obratovali istočasno s TET I. Kombinirana elektrarna je v tem preizkusu dosegla pričakovane rezultate, naslednje dni pa so opravljali še garancijske meritve kotlovnih naprav. Pričakujemo, da bo kombinirana elektrarna dograjena do konca leta 1977 v smislu določil zakona o gradnji investicijskih objektov. V tem času pa bo lahko poizkusno obratovala, s čimer bo slovensko gospodarstvo dobivalo potrebne KW, ki bodo nadvse dragoceni med časom remonta TE Šoštanj.

Dejali so...

Mika Špiljak:

Težišče prihodnje dejavnosti sindikatov bo na izvajanju zakona o združenem delu, in sicer predvsem na dohodkovnem združevanju in povezovanju ter uvajanju sistema delitve osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela. Hkrati ko podpiramo delitev po delu, ki bo privedla do večjih razlik v istih kategorijah, pa je tudi treba še odločneje izpolnjevati socialno politiko in socialno varstvo tistih, ki objektivno ne morejo ustvarjati povprečnega zaslужka. Sredstva skupne porabe so tisti korektiv, s katerim izvajamo socialno politiko.

Zakon o združenem delu je prinesel v dosedanjo prakso precej novosti, tako da bi prišli do res stimulativne delitve osebnih dohodkov. Zakon ne priznava več delovnega mesta, ocene osebnosti, kvalifikacije, delovnega staža in podobnih doslej veljavnih meril, temveč izhaja iz dela in nalog.

Pravilnike o delitvi bi morali sprejeti do konca leta. V to delo bi se morale vključiti tudi mnoge znanstvene ustanove,

saj se dogaja, da ponekod ponujajo različne modele, tudi »uvožene«, ki so celo v nasprotju z zakonom.

France Popit:

Integracija mora temeljiti na ekonomskem interesu, na spoznanih možnostih za doseganje večje produktivnosti in ekonomičnosti, za večji dohodek, ob dogovoru o delitvi dela, skupnemu razvojnemu programu, itd. Nasprotno pa opazamo, da se v nekaterih integriranih organizacijah ni prav nič spremenilo, da delajo natanko tako, kot pred integracijo in je razvidno, da so se integrirali zaradi politične zahteve...

— odobril je Veri Vukič, hčerki smrtno ponesrečenega rudarja, kadrovske štipendijo za šolanje v poklicni trgovski šoli v Ljubljani;

— zavrnil je dve prošnji za podelitev kadrovske štipendije, ker ni bila razpisana;

— oprostil je Draga Plevela vračila prejete štipendije v višini 60.000 din za študij na I. stopnji FNT — oddelek za rudarstvo, zaradi prekinitve študija zaradi bolezni, in sklenitvijo delovnega razmerja s TOZD Rudnik premoga Zagorje;

— prevzel je poravnavo štipendijskih obveznosti od Iskra-Commerce za štipendijo, ki jo je prejela Figueroa — Vega Emilija, dipl. ek., delavko v finančnem sektorju;

— TOZD Revirski delavski univerzi Trbovlje je predlagal, da hkrati s predračunom stroškov za leto 1977 za delo TSS — rudarske stroke, dislocirane oddelka v Trbovljah, predloži točno specifikacijo stroškov.

Odbor za družbeni standard REKZ

9. seja odbora za družbeni standard REKZ je bila 21. marca 1977. Razpravljali in sklepali so o naslednjih zadevah:

— pripravil je predlog za delavske svete TOZD, da sprejmejo in potrde predlagani program delitve sredstev skupne

porabe. Ta vsebuje opis del in sredstev, ki jih je treba vložiti letos v obnovo počitniških domov, o čemer je odbor podrobneje seznanil v.d. pomočnik generalnega direktorja Janko Lapornik;

— sklenil je, da je treba takoj pričeti z gradbenimi in obrtniški deli v zgradbi Kaldana, ki sodi v sestav počitniškega doma na Rabu;

— predlagal je odboru za medsebojno razmerja DS skupnih služb, da v najkrajšem času razpiše delovna mesta za počitniška domova na Rabu in Crikvenici;

— oskrbnici počitniškega doma v Crikvenici je za čas mrtve sezone odobril zvišan pogodbeni znesek v višini 700,00 din mesečno;

— na znanje je sprejel obvestilo Samoupravne stanovanjske skupnosti Trbovlje o prioritetni listi enote za družbeno pomoč;

— sklenil je, da naj kadrovski sektor ugotovi eventualno potrebo po dodatnih količinah drv za počitniški dom na Partizanskem vrhu.

Izvršilni odbor REKZ

6. seja izvršilnega odbora REKZ je bila 30. marca 1977, na njej pa so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— vnovič je obravnaval vprašanje preverjanja znanja, kate-

rega terjata tako zakon o rudarstvu, kakor tudi naš samoupravni sporazum o varstvu pri delu. Sklenil je, da ga je možno načelno izvajati le v delovnem času, izjemoma pa v izven delovnem času, vendar le v posebnih primerih, ki jih ugotovijo vodstva TOZD. S tem v zvezi je sprejel tudi ustrezno stališče do izplačevanja pavšalnega honorarja. Izpeljan bo ustrezni postopek v TOZD;

— vnovič je sklenil, da morajo TOZD na vidnih mestih posredovati članom kolektiva pregled izplačanih neto OD vsak mesec za dva meseca (npr. januar—februar, februar—marec, marec—april itd.);

— po širši obravnavi zaključnih računov za leto 1976 je soglašal z vsebino poslovnega poročila za leto 1976, s tem da ga verificira tudi DS REKZ;

— soglašal je z internimi obračunskimi cenami v TOZD proizvodnje premoga. Nadalje je dejal, da je treba čimpreje doseči uveljavitev novih cen za premog za Elektrogospodarstvo (TET, toplarna);

— hkrati s sprejemanjem zaključnega računa morajo v TOZD ugotoviti žarišča problemov, ki so doslej ovirala doseganje boljših proizvodnih in finančnih rezultatov, hkrati pa je treba začrtati novo smer gospodarjevanja v tem letu, ki naj zagotovi izpolnitev sprejetih načrtov;

— posebno skrb bo treba nameniti tistim dejavnostim v TOZD proizvodnje premoga, ki so poslovale v letu 1976 z izgubo;

— plansko-analitski sektor je dobil nalogo, da vnovič preveri predlog TOZD ESD za 30% zvišanje cen njihovih storitev;

— pripravil je predlog za razpravo in sklepanje na sejah DS TOZD, in sicer da naj oblikujejo iz sredstev sklada skupne porabe po 100,00 din na zaposlenega namensko za svoje delo v letu 1977;

— načelno je soglašal s tem, da se tako kot prejšnji dve leti

tudi letos omogoči nakup premoga upokojencem, bivšim članom kolektiva naše delovne organizacije s področja Hrastnika, Trbovelj in Zagorja po znižani ceni, kar velja za tiste, ki so socialno ogroženi;

— v tem okviru bo dobavljениh po znižani ceni, v primeru, če bodo TOZD sprejele ustrezno obremenitev, 214 ton premoga-kock in 214 ton premoga-oreha;

— vlogo rudarske godbe Hrastnik za nakup uniform je odstopil v pristojno reševanje DS TOZD RPH;

— ugotovil je, da je od januarja t.l. TOZD samostojno odločajo o mesečnih vrednostih 100-0/0 delavnik OD, dodatno k temu pa je sklenil, da je treba tako kot doslej seznanjati kolektiv, oz. TOZD o mesečnih vrednostih 100-0/0 delavnik za katerega se dogovore posamezne TOZD.

Delavski svet REKZ

8. zasedanje DS REKZ je bilo 31. marca, na njem pa so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— soglašal je z reorganizacijo oz. razširitvijo investicijskega oddelka pri DS SS REKZ. V bodoče bo ta oddelek štel 10 namesto sedanjih 4 članov, za vsako delovno mesto pa je posebej določen delokrog, za ves oddelek pa njegove naloge, ki jih bo izvajal. Pri tem bo treba upoštevati bodočo novo samoupravno organiziranost REKZ.

S tem v zvezi je dobil plansko-analitski sektor, oddelek za nagrajevanje in organizacijo nalogo, v zvezi z uvedbo novih delovnih mest, o uvedbi letih bodo dokončno razpravljali zbori delavcev TOZD in DS SS;

— glede na to, da DS TOZD TET ne priznava stroškov, ki jih predvideva gospodarsko finančni načrt za leto 1977 za delo DS Skupnih služb, v višini 4 0/0 in za izobraževanje v TOZD RSC v višini 1,5 0/0, bo treba izdelati rebalans financiranja skupnih služb pa tudi

program izobraževanja v okviru TOZD RSC;

— na znanje je sprejel pojasnilo službe SVD REKZ glede sodelovanja pri izdelavi projekta »Vpliv dela v rudnikih na zdravje in delovno sposobnost rudarjev SRS«; tudi tokrat se DS ni mogel odločiti za pristop, ker nista znana niti program dela, niti finančna konstrukcija oz. delež, ki ga naj prispeva naša delovna organizacija k izdelavi tega projekta;

— sprejel je na znanje poročilo pravnega sektorja o izplačilu nagrade za patentirani izum Leopolda Rebernika. Znesek bo izplačan iz sredstev TOZD RPH, ta pa jih bo nato zaračunal sedanjim in bodočim koristnikom patenta;

— potrdil je po predhodni širši obravnavi zaključni račun REKZ za leto 1976;

— potrdil je združitev sredstev ostanka dohodka za financiranje potreb iz sklada skupne porabe v letu 1977 po programu, ki je bil predložen skupno z gradivom za to zasedanje;

— nadalje je sprejel program financiranja obveznosti do občinskih skupščin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje za leto 1976 in delitev ostanka dohodka po zaključnem računu za leto 1976;

— potrdil je tudi interne obračunske cene po samoupravnem sporazumu o urejanju dohodkovnih odnosov v TOZD proizvodnje premoga;

— pripravil je predlog, da se pri SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije posreduje zahteva za odobritev zvišanja cen premoga, ki ga dobavljajo naše TOZD elektrogospodarstvu za proizvodnjo električne energije, in to z veljavnostjo od 1. 1. t.l.;

— sklenil je, da morajo vse TOZD do 15. aprila t.l. izdelati akcijske programe za leto s tem, da bodo s sprejetimi ukrepi odpravili vse tiste negativne faktorje, ki so v 1. trimesečju t.l. onemogočili izpolnjevanje proizvodnih nalog;

— nadalje je sklenil, da je treba za izboljšanje proizvod-

nih rezultatov vnovič uvesti akorde po novem akordnem ceniku, po tem ceniku vsi trije rudniki poskusno nagrajujejo dva meseca;

— tehnični in komercialni službi sta dobili nalogo, da v okviru možnosti pravočasno zagotovita dobavo opreme za TOZD RPT, kar se smatra pravočasna dobava kot pogoj za izpolnjevanje proizvodnega načrta te TOZD, istočasno pa je treba ugotoviti, kakšne so realne možnosti za polno obratovanje TET, da bi s tem omogočili večjo porabo premoga;

— sprejel je predlog, da naj se vse družbenopolitične skupnosti v Zasavju, to je občina Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ter družbenopolitične organizacije REKZ, v celoti angažirajo in podprejo akcijo za čimprejšnjo izgradnjo TET III, tako da bi z gradnjo pričeli že v tem srednjeročnem obdobju;

— sprejel je priporočilo, da naj vse TOZD iz razpoložljivih sredstev skupne porabe za letos določijo sredstva v višini 100,00 din na zaposlenega, namensko za delo delavskih svetov v tem poslovnem letu;

— nadalje je sklenil, da naj TOZD Separacija ugotovi utemeljenost pripomb TOZD RPH glede izplena in neracionalnega separiranja drobnih vrst premoga;

— odobril je, da REKZ najame premostitveni kredit za izplačilo OD za marec pri skladu skupni rezerv SRS v višini 20 milijonov din;

— potrdil je na temelju predhodnega soglasja zavoda za cene SRS in skupščine občine Trbovlje, nove cene storitev za avtomobile in delovne stroje TOZD Avtoprevoz »Zasavje«, z veljavnostjo od 15. 2. 1977 dalje;

— imenoval je v odbor delegatov podpisnikov za spremljanje in nadzor nad izvajanjem samoupravnega sporazuma o urejanju medsebojnih odnosov na področju proizvodnje in porabe premoga v obdobju 1976—1980, delegata REKZ Jožeta Zorčiča, inž., direktorja TOZD RP Hrastnik;

— v zvezi s sklepi, ki so bili sprejeti na 8. seji Sveta ZKS REKZ in se nanašajo na dograjevanje dohodkovnih odnosov in novo samoupravno organiziranost, na tej seji ni sprejel dokončnih stališč.

Ugotovil je nujnost, da je treba predhodno temeljito pripraviti program, ki bo omogočil posameznim strokovnim komisijam izvedbo nalog. O tem pa bo razpravljal in sklepal na svojem naslednjem zasedanju.

T. L.

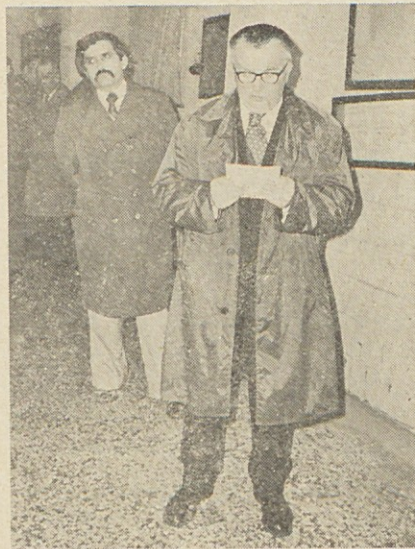
Ob letošnjih partijskih jubilejih

Na slavnostni seji članov zveze komunistov REK Zasavje s področja Trbovelj, ki je bila 6. aprila 1977 v delavskem domu, se je zbralo okrog 200 članov, da skupaj s predstavniki družbenopolitičnih organizacij proslavijo zgodovinsko 40. obletnico ustanovnega kongresa KPS, 40. obletnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ ter njegovo 85-letnico rojstva.

Slavnostni govor je imel mladinec Boris Jesenšek. V svojem govoru je med drugim poudaril, da so komunisti Jugoslavije skupno z delovnimi ljudmi, pod vodstvom tovariša Tita, ZKJ in ZKS strli okove stoletnega jarma in zatiranje v treh

različnih etapah revolucionarnega boja priborili sebi socialno in nacionalno osvoboditev in socializem. S temi revolucionarnimi pridobitvami pa je najtesneje povezano ime tovariša Tita, genialnega voditelja ZKJ in tvorca nove Jugoslavije, socialistične skupnosti bratskih in enakopravnih jugoslovanskih narodov. Njemu so v tem letu posvečene naše misli, želje in hotenja, da bi izrazili naše priznanje za njegovo revolucionarno delo ter še naprej izvajali naloge, ki jih preko ZKJ in ZKS vnaša v naš današnji in jutrišnji dan.

Na tej slavnostni seji so bili javno pohvaljeni nekateri člani

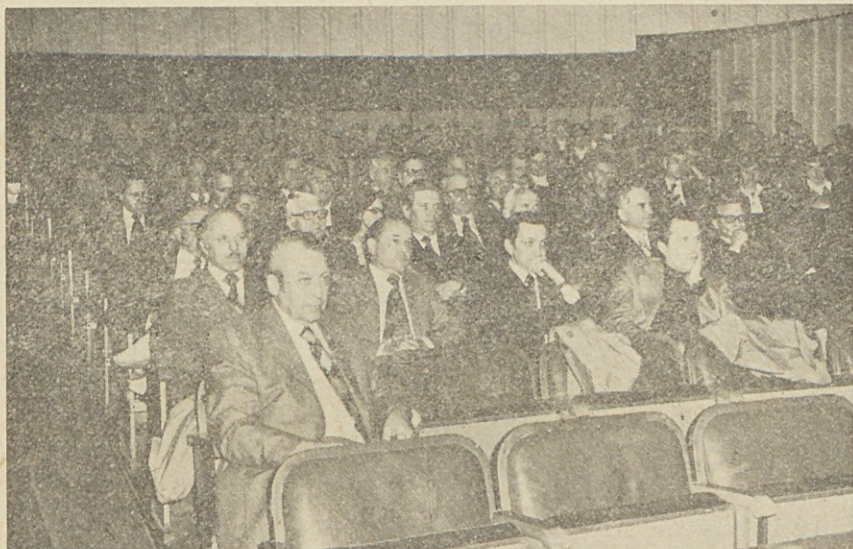

Tovariš Jože Eberl, predvojni komunist, je v čakalnici obrata Kotredež, TOZD Rudnik premoga Zagorje pred številnimi rudarji, obujal spomine na čase, ko so ustanavljali komunistično partijo Slovenije. Na proslavi je sodeloval moški pevski zbor Loški glas in mladi recitatorji. (Foto inž. A. Bregant)

ZK, ki se uspešno vključujejo v družbenopolitično življenje ter s svojo aktivnostjo doprinašajo znaten prispevek krepitvi samoupravnih odnosov v TOZD in v delovni organizaciji, kakor tudi v širši družbeni skupnosti.

Izveden je bil tudi krajši kulturni program, ki so ga izpeljali recitatorji srednješolskega kulturnega društva in trboveljski oktet.

Ob koncu slavnostne seje pa je mladinka Dragica Zaman prebrala pozdravni pismi. Prvo je bilo naslovljeno tovarišu Titu, v katerem mu komunisti naše delovne organizacije s področja Trbovelj, izrekajo iskrene čestitke in želje ob 85-letnem rojstnem dnevu z obljubo, da bodo še nadalje vztrajali v boju za krepitev vodilne vloge ZKJ na temelju idej Marxa in Lenina, za krepitev bratstva in enotnosti narodov Jugoslavije ter za sodelovanje z vsemi deželami sveta po načelu miroljubnega sožitja. Druugo pismo pa je bilo naslovljeno centralnemu komiteju zveze komunistov Slovenije. V tem člani ZKS ugotavljajo, da se je z manifestom KPS slovenske-

Dne 6. aprila 1977 je bila v gledališki dvorani delavskega doma v Trbovljah proslava v počastitev 40-letnice ustanovitve KPS, organizirali so jo komunisti TOZD in skupnih služb REK Zasavje, s področja Trbovelj. Slavnostni govor je imel Boris Jesenšek, v kulturnem delu programa pa so sodelovali Trboveljski oktet in člani srednješolskega kulturnega društva. Slavju so prisostvovali tudi predstavniki revirskega in občinskega komiteja ZKS in drugi gostje. (Foto inž. A. Bregant)

mu narodu, sprejetim na ustanovnem kongresu, 18. aprila 1937 na Čebinah, komunistična partija izkazala, da je prava nosilka idej humanističnega in revolucionarnega proletarskega internacionalizma, kot tudi nosilka idej prijateljstva in zблиževanja med narodi ter nosilka idej bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, kakor tudi delavskega razreda Jugoslavije v boju za družbeni napredek, socializem, demokracijo, svobodo ter enakopravnost narodov Jugoslavije. Sporočilo Če-

bin je članom zveze komunistov napotilo v uveljavljanju popolne oblasti delovnih ljudi nad sredstvi in sadovi združenega dela, kakor ga določata ustava in zakon o združenem delu. Na kraju pisma pa člani ZK sporočajo, da se pri družujejo vsem delovnim ljudem naše socialistične samoupravne družbe ter podpirajo predlog, da se tovarišu Titu ob njegovem rojstnem dnevu že tretjič podeli red narodnega heroja Jugoslavije.

Ivan Oberžan

liške konference ZSMS Ljubo Jasnič, v slavnostnem govoru najprej orisal politična razmerja, v katerih je bila ustanovljena komunistična partija, ko je na svojem ustanovnem kongresu sprejemala zgodovinski manifest. V nadaljevanju je govoril še o liku skojevca in komunista ter o njihovih moralnih vrlinah. Skojevci so leta 1937 pa tudi kasneje, postali neusahljivi vir novih kadrov in najbolj revolucionarno jedro, na katero se je opiralo novo vodstvo KPJ. Poudarili so tudi kontinuiteto našega revolucionarnega gibanja, katerega moč in zmaga sta tudi rezultat zrele ocene položaja in opazanja pravih interesov in smeri boja. KPJ je vse to dosegla, ker je bilo v njenih vrstah mnogo dobrih, sposobnih in velikih revolucionarjev. Štafeta je nato odšla v Zagorje in Hrastnik, kulturniki za so nadaljevali z izvajanjem svojega kulturnega programa, katerega je pomagal pripraviti tudi naš sodelavec Jože Skrinar. Pred koncem so udeleženci slavja poslali pozdravno pismo predsedniku Titu.

Proslava je trajala približno eno uro, nato pa so se številni udeleženci podali še na Partizanski vrh, večina pa jih je odšla nazaj na svoje domove.

Istega dne ob 17. uri se je pričela pred Delavskim domom v Trbovljah druga proslava, v kateri je sodelovala mladina s svojimi nastopi. Pred veliko množico občanov je ob sončnem vremenu nastopilo mnogo mladincev v gimnastiki, košarki, planinstvu, taborništvu, itd. Vse to je prenašala ljubljanska TV, vmes pa tudi razgovore z nekaterimi udeleženci ustanovnega kongresa KPS. Ob 18. uri so pritekale lokalne štafete in zvezna štafeta. Štafetno palico je nosila Tatjana Blažič, večkratna državna prvakinja v plavanju. Pozdravila jo je Delavska godba in mladinski pevski zbor pod vodstvom Jožeta Skrinaria. Točno ob 18. uri se je pričela v gledališki dvorani Delavskega doma proslava v počastitev jubilejnih obletic. Dvorana je bila polna gostov,

Proslava na Čebinah in v Delavskem domu

V soboto, 16. aprila 1977, je bil pri Barličevi domačiji na Čebinah veličasten shod občanov iz revirjev, pa tudi iz drugih krajev Slovenije ter raznih gostov. Potekalo je v znamenju treh letošnjih jubilejev — 40-letnice ustanovnega kongresa KPS, 40-letnice Titovega prihoda na čelo KPJ, ter 85-letnice Titovega rojstva. Proslava na Čebinah se je pričela ob 15. uri. Zbrala se je več tisoč glava množica ljudi, ki so prišli na to proslavo kljub napovedi slabega vremena, vendar se je vreme razvedrilo in ni bilo padavin, kot vse dni pred to proslavo, ko je na Čebinah ležal še sneg. Na proslavi, so sodelovali v kulturnem delu programa delavska godba iz Trbovelj, moški pevski zbor Zarja in moški del zbor Slavček Svobode-Center iz Trbovelj, moški del zbor Svobode II iz Trbovelj, moški zbor Svobode I iz Hrastnika in moški pevski zbor T. Okrogar iz Zagorja. Sodelovali pa so tudi recitatorji srednješolskega kulturnega društva in gledališče Svobode Center. Sceno za to priliko je pripravil Franci Kopitar, posta-

vili pa so jo delavci trboveljskih delovnih organizacij.

Slavnosti na Čebinah, pa tudi kasneje v večernih urah v Trbovljah v Delavskem domu, so se udeležili član predsedstva SFRJ in ZKJ Edvard Kardelj, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc, predsednik predsedstva SRS Sergej Kraigher, predsednik CK ZKS France Popit, predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič, predsednik skupščine SRS Marjan Breclj, predsednik republiškega odbora ZZB NOV Janko Rudol, živi udeleženci ustanovnega kongresa pred 40. leti, Pepca Kardelj, Miha Marinko, Franc Leskovšek-Luka, Vencelj Perko in Albin Vipotnik (in Edvard Kardelj) ter številni drugi javni in politični delavci iz republike in revirjev. Po odigrani internacionali je mladinka iz Zagorja predala štafetno palico ter spregovorila nekaj besed. Za tem je goste in vse ostale pozdravil sekretar komiteja občinske konference ZKS Trbovlje Franci Grešak. Nato pa je predsednik Repub-

komunistov iz vse Slovenije, prvoborcev, družbenopolitičnih delavcev iz Zasavja in drugih krajev. Udeležili pa so se tudi te proslave vsi vodilni politični in javni delavci, ki so se udeležili proslave tudi na Čebinah. Po internacionali jih je pozdravil sekretar revirskega komiteja ZKS Miloš Prosenc, nato pa je pritekla v dvorano zvezna štafeta s pozdravi maršalu Titu za njegov 85. rojstni dan. Sprejel jo je mladi rudar Ivan Muhič in spregovoril nekaj pozdravnih besed. Potem pa je spregovoril Miha Marinko, član sveta federacije in udeleženec ustanovnega kongresa KPS na Čebinah. V svojem govoru je orisal razmere v katerih je prišlo do ustanovnega kongresa. Povedal je, kako je Josip Broz Tito nastopil zoper razprtije v KP, zoper kominternski dogmatizem in se posvetil predvsem razmeram doma. Jugoslovanski komunisti so zahtevali, da kominterna prizna Tita za vodjo jugoslovanske

partije, kar se je tudi zgodilo. Na koncu je govornik dejal, da je zelo zadovoljen, da je ob letošnjih obletnicah izšlo toliko zgodovinskega gradiva, kot že dolgo ne. Po njegovem govoru sta simfonični orkester in komorni zbor RTV Ljubljana pod vodstvom Marka Muniha izvajala daljšo kantato Radovana Gobca: Splavarji na ognjeni reki, katere besedilo je pripravil Miha Klinar. Sodelovali so tudi gledališki igralec Boris Kralj in pevci — solisti Božena Glavak, Dr. Čarman, Stane Koritnik in tenorist Gogulovski ter basist Dr. Ognjanovič. Na umetniški način so prikazali zgodovino boja slovenskega delavskega razreda za njegove pravice, od prvih spontaniziranih izrazov ogorčenja, preko organizirane revolucije in NOB, do izgradnje nove domovine. Ustanovni kongres na Čebinah je bil eden najpomembnejših mejnikov v tem boju.

Nato je zvezna štafeta prenečala v sejni sobi DS skupnih

služb REK Zasavje v okrašenem prostoru, udeleženci proslave pa so se zadržali nato v avli Delavskega doma na tovariškem razgovoru. V tem razgovoru je sekretar Franci Grešak izročil šestim živim udeležencem ustanovnega kongresa KPS Edvardu Kardelju, Pepci Kardelj, Francu Leskošku-Luki, Mihi Marinku, Venciju Perku in Albinu Vipotniku, bencinske rudarske svetilke, z ustreznim napisom.

Zvečer so na okoliških hribovih na Kleku, Koloniji 1. maja, na Klečki, v Zagorju v naselju Šaht, zagoreli kresovi.

Noč na Čebinah

Aprilsko vreme je skazilo obe-tajočo pomlad. V hribovski vasi na Čebinah je bilo vse mirno. Dež je kapljal s streh. Trava je bila mokra od dežja. Zemlja še ni bila primerna za obdelavo.

V našo hišo se je še enkrat oglasil tovariš Miha Marinko, in poizvedoval, če bo lahko sestanek v vaški cerkvi. Ta cerkev še danes stoji zraven košate lipe, ki visoko razpenja svoje vrhove.

Opoldne se je zopet ulil dež. Na ozki poti so se nabirale luže. Deževalo je vse do mraka.

Ljudje so utrujeni legli k počitku, le pri nas še stari oče ni upihnil petrolejke. Večkrat je zapustil izbo in nestrpno pogledoval proti stezi, ki vodi do cerkve. Pričakoval je delegate-komuniste iz vse Slovenije.

Težki oblaki so prekrili nebo. Noč je bila temna in mirna, le pasji lajež je nekajkrat raztrgal gluho tišino.

Možje so začeli prihajati, nekateri sami, drugi v skupini.

Dne 24. marca 1977 je tovariš Miha Marinko govoril na Čebinah novinarjem tovarniških glasil Slovenije, o pripravah, poteku in pomenu ustanovnega kongresa KPS na Čebinah.

Razgovor je v organizaciji republiških sindikatov in aktiva novinarjev glasil v združenem delu potekal pristržno, iskreno in bogato. Novinarji so še pred obiskom Čebin obiskali Revirski muzej ljudske revolucije v Trbovljah. Srečanja se je udeležilo 74 novinarjev tovarniškega tiska. Tovariš Marinko je rad povedal številne dragocene podrobnosti, ki jih zgodovinarji doslej še niso zapisali, pričajo pa o toplih človeških podrobnostih, ki so naredili zgodovinske dohodke, neposredne in človeško dragocene. (Foto: Služba za informacije pri sindikatih Slovenije)

Zbirali so se v vaški cerkvi. Manjkali so še delegati iz Savinjske doline. Čakali so. Prezebli so se stiskali drug k drugemu, da bi pregnali mraz. Stari oče jih je povabil v svojo hišo.

Nekaj jih je odšlo k nam, drugi pa so še čakali Savinjske. Ni jih bilo. Tudi ti drugi so odšli v hišo.

Tov. Kardelj, ki je tudi sam zgrešil pot v tej temni noči, je začel sestanek. Šele zgodaj zjutraj so delegati začeli odhajati tako neopazno, kot so prišli. Stari oče se je poslovil od vseh komunistov. Krepko je stisnil roko tov. Mihi Marinku,

Alojzu Hohkrautu, Edvardu Kardelju in jim zaželel srečno pot. »Opravili smo pomembno nalogo, hvala vam za gostoljubje,« so dejali in že so se izgubili v jutranji megli. Med vojno je moj ded nesebično pomagal partizanom. Nosil jim je pošto in jih oskrboval s hrano.

Leta 1947 je bila prva proslava ustanovnega kongresa KPS. Letos pa praznujemo že 40. obletnico. Spet prihajajo k nam ljudje iz vse Jugoslavije. Starega očeta ni več, da bi razlagal, kako je bilo takrat. Babica pa ni smela prisostvovati sestanku in ji je žal, da ne more odgovoriti na vsa vprašanja.

Jani Barlič

Naloge sindikata v pomladanskem obdobju

V času, ko pregledujemo zaključne račune o poslovanju in se dogovarjamo o rezultatih poslovanja v preteklem letu, kaj lahko ugotavljamo, da bomo morali v letošnjem letu storiti še marsikaj, da bi lahko v bodoče govorili o boljših proizvodnih rezultatih.

Že na začetku letošnjega leta ugotavljamo, da načrtovanih proizvodnih nalog ne dosegamo, čeravno so na začetku leta strokovni sodelavci zagotavljali, da bo načrtovano proizvodnjo zlahka doseči. Te napovedi so se sicer izjalovile že v prvem mesecu tega leta in tako se z nedoseganjem proizvodnih nalog ubadamo iz meseca v mesec. Izvršni odbor Konference osnovnih organizacij sindikata delovne organizacije, je že večkrat razpravljal o tej problematiki ter kritično ocenil neodgovorno obnašanje posameznikov do teh nalog. Ugotovil je da so bili v posameznih TOZD sprejeti akcijski programi, da se le-ti izvajajo prepočasi, ali pa niso dovolj konkretni, da bi

bilo možno odločneje pristopiti k zastavljenim nalogam. Komisije, ki imajo nalogo spremljati izvajanje akcijskih programov se premalokrat sestajajo, da bi izdelale analizo o ugotavljanju vzrokov za neizvajanje programov, vse premalo pa seznanjamo delavce v nalogah, ki se nanašajo na njihovo delovno področje. Sindikati moramo na podlagi dosedanjih izkušenj voditi nenehno borbo za uresničitev planskih nalog, pri čemer pa moramo biti še posebej pozorni pri odpravljanju doslej znanih problemov, in sicer: prizadevati se moramo za čimvečjo delovno disciplino, odpravljati moramo neopravičeno izostajanje z dela, prizadevati se moramo za zmanjšanje materialnih stroškov, za boljšo izkoriščenost delovnega časa, kar pa je še bistvenejše. stremeti moramo, da se nagrajevanje po delu uvede tako, da bo stimuliran tisti delavec, ki s svojim delom resnično doprinaša svoj delež k uresničevanju planskih nalog.

Ob tem pa je izvršni odbor sindikata imel pred seboj tudi delovnega človeka, kateremu je treba zagotoviti vse pogoje, da bo od vloženega dela resnično tudi pravično nagrajen. Prav je, da delavca seznanjamo s kazalci poslovanja, s katerimi se prikazujejo rezultati dela slehernega delavca tako na ena strani, kot tudi poslovanje posamezne TOZD oziroma celotne delovne skupnosti. Uspeti bomo morali slehernemu delavcu prikazati delež osebnega dohodka po vloženem delu, njegov delež pri skupni porabi, delež porabljenih materialnih stroškov in ne nazadnje tudi njegov delež pri izgubi. V zadnjem obdobju, ko na vseh sestankih družbenopolitičnih organizacij in na sejah v samoupravnih organih vodimo boj za dograjevanje dohodkovnih odnosov, pa se sindikati vzporedno s tem prizadevamo, da naj bi uspeli slehernemu delavcu prikazati njegov delež k ustvarjanju dohodka, kar pa je tudi podlaga za njegovo odločanje pri delitvi. Zato smo sindikati ugotovili, da je ta akcija ena izmed pomembnih v tem obdobju.

Vzporedno z nalogami za boljše gospodarjenje pa se sindikati izredno prizadevamo, da delavcem omogočimo boljši socialni položaj in boljše počutje v delovni organizaciji. Nenehno poudarjamo naloge sindikata, tako naloge, ki se nanašajo na določila sindikalne liste, kamor spada predvsem izboljšanje družbenega standarda, s tem, da delavcem omogočimo prijetno in ceneno bivanje v počitniških domovih in da zanje skrbimo na področju kulturnega in športnega udejstvovanja; še večjo skrb pa bomo morali nameniti predvsem tistim delavcem, ki žive v težkih socialnih razmerah, pa tudi izobraževanju ter zaposlovanju delovnih invalidov.

Kot najvažnejša naloga pred sindikati pa je v tem obdobju ta, da se na podlagi predhodno poenotenih izhodišč v družbenopolitičnih organizacijah trdno zavzamemo, da bomo v praksi realizirali določila zako-

na o združenem delu in s tem družbenoekonomskie odnose v vsaki TOZD. S tem v zvezi so v zadnjem obdobju potekali številni sestanki in seje pa tudi obisk predsednika CK ZKS v revirjih nam je pripomogel k temu, da smo pričeli resneje razmišljati o realizaciji sprejetih izhodišč o dograjevanju dohodkovnih odnosov ter nadaljnje samoupravne organiziranosti v REK Zasavje. S tem, ko smo se dokopali do poenotenih izhodišč pa nikakor ne moremo reči, da je naloga v celoti opravljena. Sindikati zahtevamo, da od sprejetih poenotenih izhodišč čimprej preidemo do realizacije le-teh, ta pa izvirajo iz določil zakona o združenem delu in upravičeno postavljamo zahtevo o tem, da združimo vse naše strokovnjake v delovni organizaciji, da takoj pristopijo k nalogam za dograjevanje dohodkovnih odnosov in

nadaljnje samoupravne organiziranosti. Doslej smo z realizacijah teh nalog odlašali, ker smo vse preveč razmišljali o tem, »da nam bo kdo za to dal recept«. Dokončno pa smo ugotovili, da so bila izhodišča pravilno sprejeta že na sami problem-ski konferenci ZK in še enkrat poenotena na seji Sveta ZK in nimamo več kaj odlašati. Zahtevamo, da se akcija v smislu poenotenih izhodišč čimprej izvede, v kateri pa smo dolžni sodelovati vsi člani sindikata, vse družbenopolitične organizacije in samoupravni organi.

In navsezadnje je naloga sindikatov tudi informiranost. Némalokrat slišimo kritike na slabo informiranje med člani delovne skupnosti. Sindikati smatramo, da za to ni nobenih razlogov, kajti kdor hoče in želi biti informiran o našem delu, z našimi predlogi in stališči, ima vse možnosti. O naši dejav-

nosti sproti seznanjamo posamezne osnovne organizacije sindikata v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb, ki pa so dolžne informacije prenašati dalje, tj. prvenstveno na vodje sindikalnih skupin ter preko njih do slehernega delavca. Pri tem pa ugotavljamo, da je vse premalo informiranja z živo besedo.

V obdobju, ko stoje pred nami tako zahtevne in odgovorne naloge, smo sindikati prepričani, da bomo zastavljene akcije uspeli realizirati, vendar s pomočjo slehernega člana sindikata, tudi tistega, ki je bil do- slej nezainteresiran za naše de- lo in naloge, ki pa pomenijo le osnovo v spreminjanju družbeno-ekonomskih odnosov v vsaki TOZD in v združenem delu ter s tem možnost, da bo delavec resnično upravljaec svojega dela.

Franc Romih

V Hrastniku slavnostna seja

Dne 12. 4. 1977, je bila ob 17. uri v prostorih nove poslovne zgradbe razširjena slavnostna seja delavskega sveta TOZD RP Hrastnik.

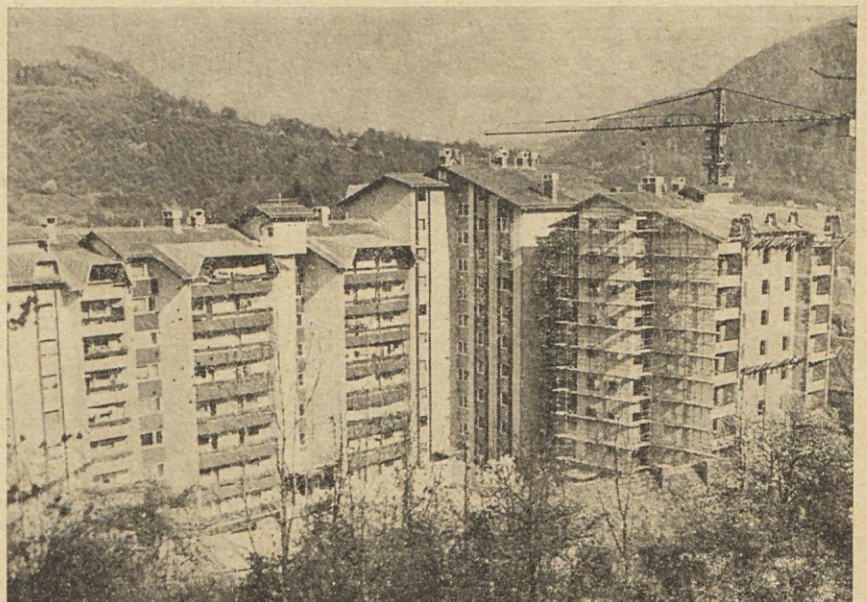
Ko so vsi navzoči zasedli svoja mesta je rudarska godba zaigrala internacionalo.

Uvodni govor je imel Brane Kušar. V njem je predvsem poudaril obletnice, ki jih praznujemo v letošnjem letu.

Na koncu govora pa je predlagal, da se tudi člani OO ZKS TOZD RPH soglasno priključimo predlogu, da se tovarišu Titu tudi tretjič podeli red narodnega heroja.

Po končanem govoru so bila podeljena priznanja članom ZKS, ki so v organizacijo stopili že pred 1950. letom. Priznanja so prejeli:

Danica Šentjunc, Hilda Šergan, Stane Biderman, Jože Zorčič, Franc Romih, Jože Sušič in Ivan Klemen.

V zadnjih letih je na Logu v Hrastniku zraslo večje število stanovanjskih blokov — A, B, C, D, E. Zadnji blok je še v gradnji, drugi pa so že naseljeni. V njih stanujejo tudi člani kolektivov TOZD Rudnik premoga Hrastnik in TOZD RGD. (Foto J. Kirič)

Po podelitvi priznanj je Janko Smit prebral pozdravno pismo tovarišu Titu, nato je šolski pevski zbor zapel nekaj pesmi. Sledile so deklamacije, proslavo pa je sklenila rudarska godba Hrastnik z nekaj skladbami.

Jože Medvešek

Ob letošnjih ljubilejih komunistov v Hrastniku

Dne 8. 4. 1977 je bila v prostorih nove poslovne zgradbe v Hrastniku, razširjena seja Občinske konference ZKS Hrastnik.

Sejo je odprl Jože Zorčič. Pozdravil je vse navzoče. Posebno prisrčno pa je pozdravil predvojnje komuniste in člane ZK, ki so organizirani že preko 30 let. Slavnostni govor je imel Samo Logar, sekretar komiteja OK ZKS Hrastnik. V svojem govoru je dal poseben poudarek prihodu tovariša Tita na čelo KPJ, njegovem visokem jubileju in ustanovnemu kongresu KPS pred 40 leti na Čebinah.

Poudaril je, da naj ta dan ne bo le spomin na dosežke partije, temveč naj nam bo svetla luč za nadaljnje delo in borbe, ki nas še čakajo.

V svojem govoru je tudi dejal, da je treba v združenem delu še marsikaj narediti. Truditi se je treba za dvig produktivnosti in pravičnega odnosa do dela, da se ne bo ponavljala stara praksa delati v izgubo.

Na koncu je še enkrat toplo pozdravil tovariša Tita ob njegovem življenjskem jubileju. Rekel je, da je težko najti besede s katerimi bi opisali tega velikana naše revolucije.

Vsi zbrani so se soglasno pridružili predlogu, da se maršalu Titu tretjič podeli red narodnega heroja.

Pod drugo točko je bil družbeni dogovor soglasno sprejet. Takoj za tem so bila podeljena priznanja naslednjim članom ZK:

sestrama Mariji Jagodič in Režiki Predovnik — v KPS sta stopili leta 1938, Jožetu Jeriču-Mihi — v KPS je stopil leta 1939.

Za 30-letno delo v ZKS pa so priznanja dobili naslednji člani:

Marija Babič, Viktor Blažko, Ernest Bočko, Jože Deželak,

Alojzija Haler, Pavla Jelenc, Miha Kožar, Marija Kreše, Franc Keršlin, Milka Brečko, Izidor Ličar, Anton Majer, Hajni Medved, Anton Mlakar, Viktor Ročki, Štefka Ramšak, Ivan Srebotnik, Hajni Stašički, Jože Sušic, Jože Šoba, Erna Urbajs, Vida Volker in Albin Žibret.

Po podelitvi priznanj je moški pevski zbor Svobode I zapel nekaj pesmi, med petjem pa so učenci osnovne šole narodnega heroja Rajka recitirali nekaj pesmi.

Po končanem programu je bil z jubilarji še prosti razgovor.

Jože Medvešek

Občinska konferenca ZKS Hrastnik je imela slavnostno sejo 8. aprila 1977 popoldan, v dvorani nove poslovne stavbe v Hrastniku. Na proslavi so počastili 40-letnico ustanovitve KPS in 85-letnico rojstva maršala Tita. (Foto Jože Kirič)

Sindikati v zadnjem obdobju

Koncem marca t.l. je bila 32. seja izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata REK Zasavje. O vsebini razprav in sprejetih sklepov seznanjamo vse člane sindikata s kratkimi izvlečki:

— izvršni odbor je bil seznanjen s stališči sveta ZKS REK Zasavje o urejevanju dohodkovnih odnosov in nadaljnji samoupravni organiziranosti. Ta stališča sindikati sprejemajo v celoti in jih smatramo kot svo-

ja izhodišča. Osnovne organizacije sindikatov so dolžne spremljati delo komisij in pripravljati gradivo, pa tudi sodelovati pri razpravah do dokončnega sprejetja;

— obširno je razpravljalo o zaključnem računu za leto 1976 ter poslovnem poročilu. Posebej se je ustavil pri posameznih elementih, ki so povzročili nezadovoljiv uspeh poslovanja v preteklem letu. Mnenja so bili, da je treba rešitve iskati predvsem doma v TOZD in DS skupnih služb oziroma delovni organizaciji. Posebej so se ustavili pri pripravah in izvajanju akcijskih programov, bodočem razvoju delovne organizacije, posebej pa še o akordnem sistemu za smotrnejše nagrajevanje rudarjev. Ugotovili so, da večkrat rešujemo OD le s svojo prisotnostjo na delu, manj pa s produktivnostjo oziroma povečano storilnostjo. Vse osnovne organizacije sindikata so bile dolžne do 15. aprila izdelati

analizo o izvajanju akcijskih programov, ki temelje predvsem na problemih, ki izvirajo iz zaključnih računov TOZD leta 1976. Analizo pri izdelavi katere sodelujejo strokovni sodelavci iz TOZD in skupnih služb, so dolžne obravnavati delavske sindikalne skupine, delavski sindikalni sveti in zbori delavcev ter sprejemati ukrepe;

— osnovne organizacije sindikata so dolžne da redno evidentirajo možne kandidate za obiskovanje dvomesečne sindikalne politične šole;

— obravnaval je neresnost posameznih članov izvršnih odborov sindikata, ki se niso udeleževali sej občinskega sindikalnega sveta v Trbovljah. Sestanek je bil sklican vendar je bil vedno nesklepčen. Sprejel je tudi merilo na neresnost posameznika pri svojem delu;

— nadalje je obravnaval vprašanje izboljšanja informi-

ranja članov sindikata oziroma delavcev v posameznih TOZD preko vseh možnih informacijskih sredstev, predvsem povečanem številu zapisnikov in objavljanjem prispevkov o družbenoekonomskih odnosih v naši delovni organizaciji, ki naj jih objavlja glasilo Srečno;

— nadalje je obravnaval še vprašanje valoriziranja bonov za malice, s posebnim ozirom na število opravljenih delavnikov;

— nadalje je obravnaval predlog za imenovanje sekretarja občinskega sindikalnega sveta Trbovlje, za kar so predlagali Ivana Holeška iz TOZD Rudnik premoga Trbovlje, premajhno aktivnost delavske kontrole, vprašanje štipendij, koriščenje sredstev skupne porabe, finančno pomoč društvu invalidov Trbovlje in sploh problematiko invalidov, regresih in jubilejih, itd.

Srečanje z Lidijo Šentjuro

Dne 4. 4. 1977 je na povabilo OK ZKS Hrastnik prišla v Hrastnik rojakinja Lidija Šentjuro, članica Sveta federacije; v prostorih nove poslovne hiše je bil z njo organiziran razgovor, katerega so se udeležili predvsem mlajši komunisti, sekretarji OO ZK in drugi politični delavci občine Hrastnik.

Razgovor je bil usmerjen predvsem na njeno delo tako pred vojno, med njo, kakor tudi njen velik delež pri graditvi nove Jugoslavije.

Vsi navzoči so z zanimanjem prisluhnili njenim besedam.

Na koncu svojega govora je poudarila, da morajo vodilni delavci bolj neposredno sodelovati z delavci, ker bomo le ta

ko lahko uresničili sprejete naloge.

Menim, da je bil ta razgovor zelo poučen in da je marsikdo v njem našel smernice za svoje nadaljnje delo.

Upam, da bo takšnih razgovorov še več, saj je to zelo koristen člen v izobraževanju za člane v ZK.

Jože Medvešek

Dejavnost koordinacijske konference ZSMS v REK Zasavje

Enoletno obdobje dela koordinacijske konference OO ZSMS REK Zasavje Trbovlje ja za nami. Ena izmed poglobitnih nalog koordinacijske konference je bila v tem, da poveča-

mo zainteresiranost mladih za delo v Zvezi socialistične mladine ter v drugih družbenopolitičnih organizacijah, predvsem pa še v samoupravnih organih. V ta namen so pri koor-

dinacijski konferenci OO ZSMS ustanovljene tudi nekatere komisije za posamezna področja dejavnosti, in sicer:

— komisija za idejnopolitično delo in družbenoekonomske

odnose;

- komisija za splošni ljudski odpor in družbeno samozagotovo;
- komisija za informiranje;
- komisija za šport in rekreacijo.

V okviru koordinacijske konference je izdelana tudi analiza aktivnosti članov ZSMS (v samoupravnih organih, v družbenopolitičnih organizacijah, v samoupravnih interesnih skupnostih, društvih ipd.), pri čemer imajo posamezne OO ZSMS nalogo, da vodijo še natančnejšo evidenco o delovanju mladih ter jim pri njihovi aktivnosti nudijo pomoč.

Mladi v delovni organizaciji zelo aktivno sodelujemo in smo zelo zadovoljni s sedanjim delovanjem med mladimi iz TOZD Termoelektrarna, bili pa smo tudi aktivni v dobi integracijskega procesa. To sodelovanje mladih pa se nadaljuje in še bolj krepi, saj so tudi mladi iz TOZD Termoelektrarna vključeni v koordinacijski konferenci OO ZSMS, v aktivu mladih komunistov in pri delu v posameznih komisijah. Tako složno delujemo v okviru kombinata REK pa tudi pri delu v koordinacijskem svetu SOZD EGS, ki je bil ustanovljen junija 1975.

Da bi bili mladi vsaj delno seznanjeni tako z organiziranostjo kot tudi s samoupravno ureditvijo delovne organizacije, smo organizirali razne seminarje in predavanja, na katerih smo obravnavali naslednje teme: samoupravno organiziranost REK, delegatski sistem, samoupravno dogovarjanje in sporazumevanje, spregovorili pa smo nasploh o mladinski organizaciji.

Kot je znano, organizacija seminarja in predavanj ni brezplačna, kljub temu pa je treba omeniti še sam način financiranja le-teh. Stroške za seminarje in predavanja krijejo posamezne osnovne organizacije sindikata, delno pa mladi s sredstvi, zbranimi od članarine.

Članarino plačujemo mladi redno že od maja 1975 dalje. Nekateri OO ZSMS koristijo sredstva iz dela vplačane članarine predvsem za nabavo športne opreme in kot pomoč mladim, ki so na odsluženju vojaškega roka, za organizacijo športnih iger, organizacijo ekskurzij, seminarjev, ipd.

Zelo aktivni pa smo na področju mladinskih delovnih akcij. Sodelovali smo v naslednjih mladinskih akcijah: Kozjansko 75, Kozjansko 76, Suha Krajina 75, Haloze 75, Kozara 75, Sutjeska 76, Beograd—Bar 76, v Makedoniji 76, Brkini 76, Tolminsko 76 in Čebine 76. V teh akcijah je skupno sodelovalo 73 mladih iz naše delovne organizacije, 12 od teh pa je prejelo udarniško značko, večina med njimi pa pohvale in priznanja. Sodelovali pa smo tuudi v pohodni brigadi AVNOJ 75 ter SUTJESKA 75.

Sodelovali pa smo tudi pri organiziranosti OO ZSMS. Tako smo v okviru OO ZSMS TOZD RGD, ustanovili aktiv ZSMS v Zagorju in v Hrastniku, v mislih pa imamo ustano-

vitev aktiva na gradbišču RGD v Velenju. Ker pa je v TOZD Avtoprevoz in TOZD GRAMAT zelo majhno število mladih, smo ti dve OO ZSMS združili, tako da delujeta skupaj v eni OO ZSMS.

Uspehi v posameznih OO ZSMS so vidni, predvsem pa v zadnjih šestih mesecih uspešno delujejo le tri OO ZSMS, ostale pa so svojo aktivnost zelo zmanjšale. Sicer nas na področju mladinske dejavnosti čaka še dovolj dela in nalog. Ugotavljamo tudi, da še vedno niso vsi mladi vključeni v delo posameznih OO ZSMS ter tako tudi pasivno spremljajo dogajanja v delovni organizaciji sami. Zato je naša naloga v tem, da poskrbimo in si neprestano prizadevamo izboljšati aktivnost mladih, kajti v mladinski organizaciji ne moremo pričakovati uspešnega dela, če se vanj ne bodo vključili vsi mladi, predvsem še tisti s srednjo strokovno izobrazbo, s strani katerih pa doslej ni zaslediti nikakršnega zanimanja za aktivno delo v mladinski organizaciji.

Stane Pavelšek

Dne 16. marca t.l. se je udeležil konference delegatov osnovnih organizacij ZSMS iz TOZD in DS skupnih služb REK Zasavje tudi predsednik republiške konference ZSMS Ljubo Jasnič in nekateri njegovi sodelavci.

(Foto A. Bregant)

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

III. JUGOSLOVANSKI SIMPOZIJ O RUDARSKIH MERJENJIH

Jugoslovanski komite za rudarska merjenja pri Zvezi inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke v Beogradu, organizira 10. oktobra 1977, III. jugoslovanski simpozij o rudarskih merjenjih, ki bo tokrat v Arandjelovcu, v sodelovanju z rudnikom svinca in cinka »Rudnik«.

Na simpoziju bodo obravnavali najzanimivejša strokovna dela v preteklem obdobju v naših rudnikih, nadalje aktualne strokovne probleme o perspektivnem razvoju jugoslovanskih rudnikov, obravnavali bodo dela raziskovalno teoretičnega značaja s področja rudarskih merjenj, v smislu novejših mernih instrumentov in pribora ter metodologije merjenja ter o najnovejših teoretičnih dosežkih v sodobni obdelavi podatkov. Na koncu pa bodo obravnavali še delovno zasnovo tehničnih normativov o rudarskih merjenjih. Rok za prijavo referatov je 1. maj t.l., izdelati pa jih je treba do 1. junija.

POSLOVNOTEHNIČNO SODELOVANJE V BOSNI

Sarajevski UNIS in Titovi rudniki Kreka—Banoviči v Tuzli, so pred nedavnim podpisali samoupravni sporazum, s katerim predvidevajo poslovnotehnično sodelovanje obeh kolektivov. Sicer so tudi že doslej poslovali, obojestranska želja pa je, da stopijo na pot še tesnejšega sodelovanja. Kakor vemo, je UNIS velika delovna organizacija združene kovinske industrije v Bosni in Hercegovini.

Ena in druga delovna organizacija imata sorodne dejavnosti v nekaterih tovarnah, ki poslujejo kot TOZD. Glede na materialne in kadrovske možnosti Titovih rudnikov UNIS je predvsem možno široko sodelovanje v znanstveno tehničnem pogledu, na temelju programa na-

daljnega razvoja in izkoriščanja zmogljivosti. Zato je cilj podpisanega samoupravnega sporazuma, da se še tesneje povežejo v poslovnotehnično sodelovanje in drugimi načini sodelovanja.

V zadnjih letih se v tehnologiji pridobivanja premoga pod zemljo uporablja tako imenovana totalna mehanizacija. Vso to opremo običajno uvažamo, mnogo pa je problemov pri pravočasnih dobavah rezervnih delov. V TOZD vzdrževanje pri Titovih premogovnikih, so že na primer osvojili proizvodnjo nekaterih delov, v sodelovanju z UNIS pa bi jih tako proizvedli še več, posebno kadar gre za hidravlično podporje. Izboljšati je treba tudi tehnologijo proizvodnje eksploziva pri UNIS, katerega največji porabniki so prav Titovi rudniki. Tudi sodelovanje na tem področju naj bi omogočilo ekonomičnejšo proizvodnjo premoga.

S poslovnotehničnim sodelovanjem želijo zmanjšati ali celo onemogočiti podvajanje zmogljivosti. Sicer pa imajo v rudnikih zelo dobre poslovne odnose tudi z Energoinvestom in tovarno transportnih naprav, ki deluje v njegovem okviru, pa tudi z drugimi delovnimi organizacijami.

GRADNJA JEDRSKIH CENTRAL V ZRN DO LETA 1985

Po izjavi zahodnonemškega ministra za gospodarstvo se bo potrošnja primarne energije v ZRN povečala od 371 milijonov ton premogovnih enot v letu 1976, na 500 milij. ton premogovnih enot v letu 1985, to je za 35 %. Sedanje svetovne naftne rezerve (70 % odpade na države OPEC), bodo po oceni strokovnjakov pri sedanjosti rasti potrošnje zadostovale za naslednjih 35 let. Surova nafta bo postala vse bolj redka in draga surovina na svetovnem trgu. Zato je treba povečati koriščenje drugih energetskih virov. V ZRN sedaj obratuje 13 jedrskih

elektrarn, ki s kapaciteto 6.400 MW krijejo 2 % potrošnje, v gradnji pa je 21 jedrskih elektrarn s skupno kapaciteto 11.600 MW. V rekonstrukciji sta dve jedrski elektrarni. Do leta 1985 bodo zgradili 36 jedrskih elektrarn s skupno kapaciteto 33.000 MW. Delež surove nafte, ki sedaj krije prek 50 % primarne energetske potrošnje, se bo do leta 1985 znižala na 45 %.

VEČ POSARSKEGA PREMOGA ZA FRANCIJO

Saarbergwerke AB bo v letu 1977 povečala dobave premoga za francosko državno elektrodružbo Electricite de France in s tem zagotovila delo za 2.000 zaposlenih rudarjev. Premogovniki v Posarju so si tako zagotovili prodajo v času, ko so premogovniki soočeni s prodajnimi težavami. Zahodnonemška vlada je močno zainteresirana, da bodo posarski premog izvažali v Francijo tudi v prihodnjih letih.

POLJSKA BO ZMANJŠALA UVOZ OPREME ZA ELEKTRARNE

Do leta 1980 bo Poljska z lastno proizvodnjo krila potrebe po določeni opremi za proizvodnjo električne energije. Posamezne dele opreme je Poljska doslej uvažala, letni uvoz opreme za elektrarne je dosegel vrednost 200 milij. dev. zlotov. Pri tem je bila ZRN najpomembnejši dobavitelj.

ZEMELJSKI PLIN — POMEMBEN TUDI PO LETU 2000

V preteklem letu je zemeljski plin kril s 1.500 mlrd. m³ kar 1/5 celotne svetovne energetske potrošnje. V energetski potrošnji zahodnoevropskih držav, Japonske in ZDA, bo zemeljski plin pridobival na pomenu. Na potrošnjo zemeljskega plina v omenjenih državah odpade 50 % svetovne proizvodnje, na

te države, z izjemo Japonske, ki nima pomembnih lastnih nahajališč, pa odpade 20 % celotnih svetovnih rezerv zemeljskega plina. Že ugotovljene svetovne rezerve zemeljskega plina znašajo 64.000 mlrd. m³, nadaljnje možne rezerve pa cenijo na 96.000 mlrd. m³, kar znaša skupno 160.000 mlrd. m³ in zagotavlja pomembno vlogo zemeljskega plina v svetovni energetski preskrbi tudi po letu 2000.

NIŽJA STOPNJA RASTI NARAŠČANJA SVETOVNE ENERGETSKE POTROŠNJE

Svetovno energetsko povpraševanje bo do leta 1990, po mnenju največjega svetovnega koncerna Exxon, naraščalo le za 3,9 % letno napram 5,4 % letno pred eksplozijo naftnih cen. Največje stopnje rasti bodo na področju jedrske energetike, vendar pa bo jedrska energija leta 1990 krila le 11 % svetovne energetske potrošnje (sedaj 2 %), premog bo obdržal 19,0 % delež, vodna in sončna energija pa bosta krili 6 % potrošnje. Delež zemeljskega plina bo leta 1990 padel na 15 % (sedaj 19 %), najmočnejše znižanje bo nastopilo v ZDA. Nafta bo leta 1990 krila še vedno 48 % (53) svetovne energetske potrošnje.

Z ŽIČNICO DO DELOVNEGA MESTA

Od aprila dalje se delavci — rudarji v novi jami Ripenda — Plomin, Istrski premogovniki Raša, prevažajo na delo in z dela z žičnico. Žičnico je dobavila zahodnonemška firma Scharf za ceno 2,7 milijona din, plačali pa so jo iz sredstev namenjenih za prekategorizacijo premogovnih rezerv. Namenjena je, kot smo že omenili, za prevoz rudarjev na delo in z dela, po njej pa bo potekal tudi transport jamskega lesa, orodja in drugih sredstev namenjenih za proizvodnjo, torej za vse, razen za transport premoga in dovažanje zasipnega materiala. S tem bo odpadlo težavno spuščanje in vzpenjanje rudarjev po strmih nadkropu.

JEDRSKE ELEKTRARNE V SVETU V LETU 1976

V skoraj vseh evropskih državah gradijo jedrske elektrarne; njihovo število je lani doseglo 63 enot. Med evropskimi državami nimajo jedrskih elektrarn le Albanija, Danska, Grčija, Irska, Islandija, Norveška in Portugalska. Od skupnega števila evropskih jedrskih elektrarn, pri čemer so zajete obstoječe elektrarne in jedrske elektrarne v gradnji, je odpadlo na Francijo 10 obstoječih ter 22 jedrskih elektrarn v izgradnji, na Španijo 3 obstoječe ter 12 naročenih jedrskih elektrarn, na Belgijo 4 obstoječe in 4 elektrarne v gradnji, na Veliko Britanijo 14 oziroma 6 jedrskih elektrarn, na Švico 3 oziroma 4, Italijo 3 oziroma 6, ZRN 13 oziroma 21, Švedsko 5 oziroma 7, ČSSR 1 oziroma 4, Bolgarijo 2 oziroma 2, NDR 3 oziroma 2. Na Nizozemskem deluje 1 jedrska elektrarna, v gradnji oziroma naročene so na Finskem 4, na Poljskem 1, v Romuniji 1, na Madžarskem 1, v Avstriji 1, v Luxemburgu 1 ter v Jugoslaviji 1 jedrska elektrarna. Nadalje v SZ 22 zgrajenih in 19 jedrskih elektrarn v gradnji, v Kanadi 8 oziroma 17 nuklearnih elektrarn, v ZDA 59 oziroma 168, na Japonskem 13 oziroma 12, v Argentini 1 oziroma 1, v Indiji 3 oziroma 5 jedrskih elektrarn. V Pakistanu obratuje 1 jedrska elektrarna. Končno gradi Mehika 2 jedrske elektrarne, Brazilija 3, Južna Afrika 2, Iran 4, Bangladeš 1, Filipini 2, Tajska 2 ter Južna Koreja 3 jedrske elektrarne.

ENERGETSKA SITUACIJA V EGS

Po izjavi pooblaščenih predstavnikov Evropske gospodarske skupnosti (EGS) bo proizvodnja surove nafte iz Severnega morja lahko pokrila le 7—8 % potreb energije v EGS. Države članice te organizacije bodo do leta 1985 še vedno uvozile 45 % potrebne energije, medtem ko potrebe letos zadovoljujejo s 63,0 % uvozom. Hkrati so sporočili javnosti tudi, da se prizadevajo izpolniti proizvod-

njo nuklearne energije, ki trenutno pokriva 3 % skupnih potreb energije v EGS. Do leta 1985 se bo delež nuklearne energije v skupni porabi energije v EGS, povečal za 7 % namesto na 13 %, kolikor so sprva predvidevali. Prav tako imajo v načrtu povečanje proizvodnje v državah EGS na okoli 250 milijonov ton letno, napram lanskoletni proizvodnji 228 milijonov ton. Čeprav bodo proizvodnjo premoga zvišali, ga bodo kljub temu še deloma uvažali.

AMERIKANCI PREDLAGAJO UKREPE ZA POVEČANJE PROIZVODNJE PREMOGA

Skupina strokovnjakov za energetiko v novi administraciji ZDA, proučuje uvedbo vrste ukrepov in taks, da bi izenačili cene domače nafte in plina z uvoženo. Cilj te strategije je, da bi v vsej državi pristopili h konzerviranju nafte in plina in da bi začeli z izkoriščanjem premoga v termoelektarnah in drugih velikih obratih. V tem okviru nameravajo zelo dvigniti cene nafte in plinu. Prav tako nameravajo uvesti dodatne takse tudi na zemeljski plin, ki ga uporabljajo v termoelektarnah in drugih večjih obratih, da bi s tem prisilili industrijo na uporabo premoga.

MADŽARSKA ENERGETIKA

Madžari so na vseh svojih sektorjih energetike v preteklem letu dosegli načrtovane količine, s tem pa so zadovoljili uporabnike energije v vsej državi. Porabili so 26 milijard kWh električne energije, predelali so 10 milijonov ton surove nafte, itd. Okoli 35 % energije pokriva Madžarska z uvozom v glavnem iz SSSR. Letos bodo povečali predvideno porabo energije za 4 %, pri čemer bo udeležen premog s 25 milijoni ton.

GRADNJA TERMOELEKTRARNE V TURČIJI

Turška državna družba za proizvodnjo električne energije

TEK, je sklenila pogodbo za zgraditev dveh termoelektrarn, na lignit z močjo 330.000 in 920.000 kW. Gorivo bodo oskrbeli v vzhodnem delu države, kjer so večje zaloge lignita s kalorično vrednostjo od 2100 do 2400 kJ/kg. V zahodnem delu Turčije pa so pričeli graditi še eno termoelektrarno na lignit z močjo 1,2 milijona kW, ki jo grade v okviru premogovnega bazena Afasin el Bistan. Vrednost goriva se giblje od 800 do 1600 kJ/kg.

TOVARNA ZA UPLINANJE PREMOMA

Dve družbi »Peoples Gas Co« in »American Natural Resources Co« — ZDA, so sklenile načelno pogodbo o skupni izgradnji obrata oziroma tovarne za uplinjavanje premoga v Severni Dakoti. Za zgraditev tovarne bodo potrebovali okoli 600 milijonov dolarjev, zmogljivost pa bo znašala 125 milijonov m³ sintetičnega plina na dan.

POLJAKI INVESTIRAJO V RUDARSTVO

Letos bodo Poljaki proizvedli po načrtu 196 milijonov ton premoga, kar je za 7 milijonov več, kot so ga proizvedli preteklo leto. Poznajo se že nove investicije v tej industrijski veji, saj bodo odprli nov premogovnik, ki bo dal 24.000 ton premoga dnevno, medtem ko bodo 19 premogovnikov v celoti modernizirali.

NAFTA IZ PREMOMA, ŠKRILJAVCA IN KATRANSKEGA PESKA

Po izjavi odgovornega člana družbe »Aschland Oil Co«, ZDA, računajo da bo trajala svetovna proizvodnja surove nafte iz doslej znanih naftnih polj le do leta 1995. V Kanadi in Venezueli so glavne rezerve ogljikovodikov, katere je možno dobiti iz premoga, škriljavcev in katranskega peska. Dejal je tudi, da količine nafte, ki jih je možno dobiti iz teh virov znatno prekoračujejo doslej znane rezerve surove nafte.

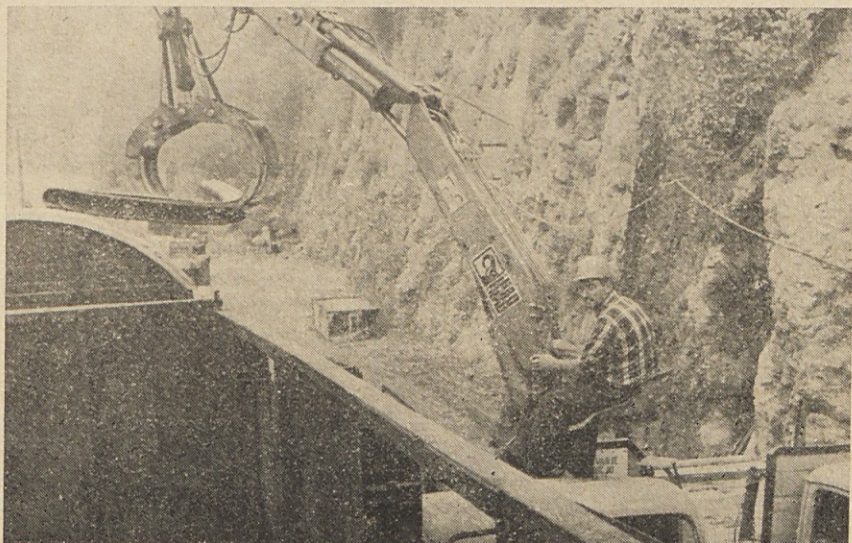
NAFTA V JUGOSLAVIJI

V Jugoslaviji smo doslej proizvedli skupno 45 milijonov ton nafte in okoli 14 milijard m³ plina. Tako so poročali strokovnjaki na III. letnem sestanku sekcije za uporabo geologije, geofizike in geokemije, ki jo je organiziral znanstveni svet za nafto in plin Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti. V naši državi je skupno odkritih 91 naftnih in plinskih polj, od tega jih je 41 aktivnih v proizvodnji, 8 izčrpanih, ostala pa so v pripravi za eksploatacijo ali pa so v končni fazi raziskav. Zadnjih osem let so odkrili 30 naftnih in plinskih polj, od tega 14 na področju SR Hrvatske in 16 na območju SR Srbije v Vojvodini. Severni del Jugoslavije, ki obsega panonski bazen je po navedbah strokovnjakov sedaj edino produktivno področje z večjim številom odkritih naftnih in plinskih polj. Poskusili bodo vrtati v bodoče tudi globlje, ker računajo še z večjimi uspehi. S tem v zvezi pa je treba predhodno rešiti izdelavo globokih vrtin pri visokih temperaturah in onah nadpritiska, posodobiti je treba metodologijo in sredstva za delo pri geološkem spremljanju raziskovalnih vrtin, modernizirati je treba seizmične metode in njih računalniško obdelavo. Pravočasno pa

je treba vključiti tudi mlajše kadre pri reševanju mnogih problemov.

SONCE — ENERGIJA BODOČNOSTI

Jugoslovanski energetiki proučujejo možnost uporabe novih virov energije, ki v skupni energetski bilanci Jugoslavije dobivajo vse večji pomen. Prav tako pa tudi v načrtu dogovora o razvoju energetike omenjajo potencialno pozornost in prioriteto uresničitve razvojnih programov. Od novih virov energije, je posebno zanimiva sončna energija. Ta je zaradi svojega specifičnega svojstva zelo pomembna pri reševanju vrste problemov, ki se pojavljajo z varstvom in zaščito človekove sredine. Na nedavnem posvetovanju je sodelovalo okoli 250 pomembnih jugoslovanskih in inozemskih znanstvenih delavcev. Organizirali so ga z namenom, da proučijo možnosti uporabe sončne energije in pokažejo na možnosti tehnoloških rešitev, ki bi zagotovili najracionalnejšo porabo tovrstne energije. V Franciji in ZR Nemčiji pa tudi nekaterih drugih državah, sončno energijo že uporabljajo za ogrevanje stanovanj v gospodinstvu, v poljedelstvu, turizmu, pa tudi v industriji in na drugih področjih. Tudi pri nas ni več daleč dan, ko bo

Razkladanje jamskega lesa iz železniških vagonov na tovarnjake je že nekaj časa mehanizirano. Odpadlo je težko fizično delo razkladalcev. (Foto Adolf Bola)

sonce ogrevalo naše domove, rastlinjake, tovarne, ipd. Za to obstajajo realne osnove predvsem pa veliko število sončnih dni v naši državi. Od skupnih konvencionalnih virov energije v naši državi, tvori premog 76,7%, nafta 3,2%, naravni plin 1,3%, hidroenergija 11,3%, nuklearna goriva 5,5% in bituminozni škrljavci 2%.

DOGOVOR O ENERGETIKI KASNI

Med dogovore, ki so povezani z družbenim načrtom razvoja SFRJ do leta 1980, štejejo tudi dogovor o energetiki. Brez dvoma je to eden najpomembnejših dogovorov poleg družbenega načrta samega, ker je energetika temelj vsakega narodnega gospodarstva. Po najnovejših podatkih bo skupna komisija zveznega izvršnega sveta in izvršenih svetov republik in pokrajin, zaprosila, da se prvotna odločitev, po kateri bi za področje energetike sprejeli dva dogovora, obnovi. Po prvem dogovoru bi zajeli razvoj proizvodnje premoga in električne energije, po drugem dogovoru pa razvoj proizvodnje nafte in plina. Prvi dogovor bi lahko kmalu dosegli, ker so stališča več ali manj usklajena, medtem ko vlada pri sklenitvi dogovora o proizvodnji nafte in plina več različnih mišljenj. Predvideno je, da bosta zvezni zavod za družbeno načrtovanje in zvezni komite za energetiko in industrijo, pripravila novo besedilo dogovora o razvoju nafte in plina, pri čemer bo podano tudi pojasnilo o odprtih vprašanjih, ki se nanašajo na učinek carinskih olajšav, pa tudi na nezadovoljivo izkoriščanje rafinerijskih zmogljivosti.

KORIŠČENJE TERMOELEKTRARN V JUGOSLAVIJI

V letu 1976 so jugoslovanske termoelektrarne proizvedle 18.744 milijonov kWh električne energije. Tako so za 11,8% prekoračili proizvodnjo iz leta 1975, vendar načrta za leto 1976 niso izpolnili. Bila je manjša za 2,7% od načrta. Poprečno so

termoelektrarne obratovale 5340 ur letno. Če pa izločimo še termoelektrarne, ki so preteklo leto začele obratovati ter zastarele elektrarne in toplarne, potem bi letni povpreček termoelektrarn dosegel 6143 obratovalnih ur. To izkoriščanje zmogljivosti termoelektrarn pa je sorazmerno nizko, opravičujejo pa ga z ugodnimi hidrološkimi pogoji v drugi polovici leta, nekoliko zmanjšano porabo pa tudi zaradi zmanjšanja goriva v termoelektrarnah.

NOVI DOGOVORI O VARČEVANJU Z ENERGIJO

Na sedežu mednarodne agencije za energijo v Parizu, so pred nedavnim podpisali 4 pogodbe o konzerviranju, raziskavah in razvoju energije. Pogodbo je podpisalo 9 držav. V tem okviru sodi tudi skupno prizadevanje za izpolnitev toplotne črpalke, ki trikrat bolj ogreva prostore kakor klasične električne peči. Nekatere teh držav, ki so podpisale pogodbo, bodo izboljšale učinkovitost dela motorjev z notranjim izgorevanjem kotlov v peči. Nekatere teh pa bodo izpolnile sistem za konzerviranje energije pridobljene iz odpadle toplote iz termoelektrarn in tovarn, za proizvodnjo dodatnih količin električne energije.

GRADNJA BITOLSKEGA REK

Letos bodo nadaljevali z gradnjo Rudarsko energetskega kombinata Bitola. Investirali bodo okoli milijardo dinarjev. To je največji investicijski objekt, ki ga trenutno grade v Makedoniji. Med drugim pri Suvodolu začenjajo odkrivati odkrivko za eksploatacijo premoga. Za enkrat bodo odkrili 700.000 ton zemlje, da bi lahko vnovič pričeli z gradnjo površinskega kopa premoga. Prav tako bodo letos montirali transportni trak dolžine 1,2 km. Pripravljajo se na montažo velikih bagerjev, ki so jih uvozili za nov premogovnik. Pristopili bodo k izgradnji brane za umetno jezero, na Suvodolski reki, ki

naj akumulira 1,3 milijone m³ vode za potrebe rudnika in termoelektrarne. Ta dela sodijo v okvir hidromelioracijskega sistema Streževo. Letos bodo delali prav tako na rečnem koritu v dolžini 1 km, da bi lahko preprečili kasneje zbiranje njenih vod na površinski kop premoga. Računajo, da bodo termoelektrarno Bitola I pričeli preizkušati koncem leta 1980 kasneje pa še Bitola II, hkrati pa bo pričel obratovati tudi nov premogovnik z letno proizvodnjo 4 milijone ton premoga.

ELEKTRARNE RASTEJO

V BiH uspešno rastejo dela na 4 velikih energetske objekti. Pri Čapljini je v teku montaža opreme na hidroelektrarni, v Gacku gradijo prvo hercegovaško termoelektrarno, s prvimi gradbenimi deli pa so pričeli tudi na izgradnji hidroelektrarn Salakovac in Garovica. Te hidroelektrarne predstavljajo del projekta »srednja Neretva«. V okviru tega projekta bodo zgradili 6 hidroelektrarn: Ulog, Konjic, Jablanica II, Mostar, Runa in Počitelj. Reka Neretva ima na razpolago potencialne energije okoli 4,5 milijarde. Hkrati bodo ustvarjeni pogoji za namakanje velikih poljedelskih površin, povečal pa se bo tudi minimalni pretok Neretve skozi Mostar.

MANJŠA PORABA PREMOGA

Poraba premoga je bila manjša letos prav v času, ko bi jo po ocenah strokovnjakov morali največ porabiti. Na manjšo porabo premoga je vplivalo neobičajno toplo vreme v prvih treh mesecih t.l. Načrta proizvodnje premoga niti v eni naši republiki niso izpolnili zaradi slabe porabe premoga.

MEHIKA JE BOGATA NA VIRIH ENERGIJE

Mehika se uvršča med najbogatejše države na svetu po zalogah energije. Po njihovih podatkih ima 11 milijard barelov nafte v potrjenih rezervah. Nekatere pa jih cenijo celo na 60

milijard barelov. Poleg tega računajo, da ima ogromne količine zemeljskega plina in okoli 8 milijard ton premogovnih rezerv.

SOKO POVEČUJE PROIZVODNJO

Kolektiv premogovnika Soko v Čitluku, je zagotovil 150 milijonov din za izvedbo sanacijskega programa, ki je v teku. Ta vlaganja bodo omogočila, da se bo v letu 1980 proizvodnja premoga povečala letno na 250.000 ton, to je dvakrat več kot je sedanja proizvodnja. Rezerve premoga zadostujejo za 60 let, četudi bi proizvajali kasneje 300.000 ton letno. Program pa vsebuje tudi rešitve v pogledu zaščitnih ukrepov, ki se nanašajo na svoječasne rudarske nesreče, ki so tak rudnik prizadele zadnja leta.

PRVI EVROPSKI GENERATOR NA SONČNO ENERGIJO

Francija bo kmalu pričela v pokrajini Provance graditi prvi evropski generator na sončno energijo z močjo 3500 kV. Letna proizvodnja generatorja naj bi znašala 7 milijonov kWh, kar lahko zadovolji potrebe manjšega mesta.

VIETNAM POVEČUJE PROIZVODNJO PREMOGA

V Vietnamu so končali načrte za izvedbo 18 projektov, ki vključujejo tudi proizvodnjo v novih premogovnikih. S tem bodo povečali proizvodnjo premoga do leta 1980 na 8 oziroma 9 milijonov ton. Načrt vključuje otvoritev devetih novih premogovnikov. V tem okviru bodo povečali tudi zmogljivost luk za transport in odpremo premoga

V KANIŽARICI GRADE NOVO INDUSTRIJO

3. julija t.l., na dan slovenskih rudarjev, bodo v Kanižarici pri Črnomlju položili temeljni kamen za industrijsko dvorano, v kateri bodo izdelovali naprave za pogon motorjev z notranjim izgorevanjem. Nov program so

pripravili s sodelovanjem zveze strojnih inženirjev in tehnikov Slovenije, ki je to plinsko napravo tudi patentirala. Plinskih naprav za pogon avtomobilov v Jugoslaviji doslej nihče ne izdeluje. Za razvoj te naprave so uporabili solidarnostna sredstva, ki jih je ob zalitju jame njihovega rudnika zbrala Dolenjska. Proizvodna dvorana bo merila 1.500 m², investicija pa bo vredna 46 milijonov din; proizvodnja naj bi stekla do konca leta 1979.

Hkrati so izdelali sanacijski načrt tudi za proizvodnjo gradbenega materiala. Opekarno so zaprli, obdržali pa so peskokop in dobo nadaljevali z izdelavo betonskih izdelkov. Odprli pa bodo tudi kamnolom apnenca. V načrtu imajo izdelavo samonosne plastne konstrukcije za fasadne in pregradne stene, kar dobo predvidoma izdelovali v opuščeni opekarni. Tudi za to bodo po-

trebovali 33 milijonov din. V okviru rudnika pa bo ostal tudi obrat novomeške IMV za izdelovanje prem.

KAKO BO S PREMOGOM V BIH?

Letos nameravajo v SR BiH proizvesti 2,5 milijona ton premoga za koksanje, predelati 1,6 milijona ton nafte in proizvesti 9 milijard kWh električne energije. Te številke so približno enake kot prejšnje leto in v skladu s predvidenim razvojem. V načrtu pa imajo, da bi nakopali letos skupno 13,5 milijonov ton premoga, kar je 1,4 milijona ton več kot preteklo leto. Vendar so premogovniki mnenja, da so ti načrti prenapeti in se držijo svojih načrtov, ki so enaki lanskim rezultatom. To je okoli 12 milijonov ton. Premogovniki so lani imeli izgube, ki so znašale precej čez 100 milijonov din.

V nekaj vrstah

ASFALTIRANA JE CESTA DO KLEKA

V času od 21. pa do 26. marca so asfalterji Cestnega podjetja iz Ljubljane po naročilu krajevne skupnosti Klek, asfaltirali 3 km ceste Ustanovnega kongresa KPS, od stanovanjske zgradbe pri K-4 v Trbovljah, pa do zadnje hiše na Kleku, ki stoji ob cesti, ki vodi proti Čebinam. Na srečo je bilo v tem času lepo spomladansko vreme, tako da je delo potekalo brez večjih ovir. Predhodno so torej opravili dela na ureditvi spodnjega ustroja, utrjevali bankine in urejali kanalizacijo. Delo so financirali iz sredstev, ki so bila prekoračena v Trbovljah pri vpisovanju posojila za ceste v naši republiki v letu 1976.

O razširitvi in modernizaciji te ceste smo že večkrat poročali, danes pa lahko dodamo le

še nekaj podatkov o tem, koliko se je angažiralo mladih občanov pri delih na tej cesti. Mladi so prispevali zelo velik delež pri urejevanju te ceste, ki jo modernizirajo oziroma razširjajo v počastitev letošnjih jubilejev, enako tudi krajevna skupnost Klek, temeljne in delovne organizacije ter občinska skupščina. Dela pri urejevanju ceste so stekla že pred dvema letoma, z vso intenzivnostjo pa so se letos nadaljevala. Mladinske delovne akcije Čebine 76 se je leta 1976 udeležilo skupaj 852 brigadirjev, od tega je bilo 124 mladink. Iz delovnih organizacij se je akcije udeležilo 265, iz srednjih šol 570, iz osnovne šole 52, članov kluba trboveljskih študentov 31 in 42 prostovoljcev iz enot TO. V akciji Čebine 1977 pa je do konca marca t.l. sodelovalo okoli 1.800 brigadirjev. V tej številki so vključeni

dijaki vseh trboveljskih srednjih šol, Izobraževalni center STT, dom učencev Slovenjaceste Ljubljana s 96, srednje medicinska šola Ljubljana s 50 in šolski center Republiškega sekretariata za notranje zadeve z 960 brigadirji. Dela pa so se nadaljevala tudi v prvi polovici aprila, za katerega pa še nimamo podatkov.

GRADNJA STANOVANJ V TRBOVLJAH PO PROGRAMU

Lani so v družbenem sektorju v Trbovljah dogradili 210 stanovanj, v gradnji pa jih je bilo 278. Dograjen je bil blok S-49 na Polaju, stanovanjski blok Škratovina in stolpnica S-48 na Trgu revolucije. Poleg tega so nadzidali za eno nadstropje stanovanjski objekt K-4. Individualnih hiš je bilo lani v gradnji 134 in jih bodo letos dokončali okoli 30.

Stanovanjska gradnja bo v Trbovljah tudi letos potekala v okviru srednjeročnega programa. Predvidoma bo zgrajenih v letošnjem letu 207 družbenih stanovanj. V glavnem bodo gradili nadaljnje bloke na Polaju, predviden pa je tudi začetek gradnje poslovno stanovanjskega objekta pri Komunalni. Gradbeniki nadaljujejo z delom pri gradnji socialnega zavoda pod Kolonijo 1. maja, v teku pa so tudi priprave za pričetek gradnje novega zdravstvenega doma na Rudarski cesti.

Velik zadržek pri nadaljnji gradnji stanovanj tako družbenih, kakor tudi individualnih, pa povzročajo razne ovire, ki bi jih bilo treba na vsak način čimpreje odpraviti. Pojavljajo pa se tudi glasovi, da je treba vnovič proučiti in posodobiti vrsto predpisov, smernic in navodil, ki vplivajo na tempo stanovanjske izgradnje.

REVIRSKI SEKRETARJI ZKS V BEOGRADU

Dne 23. marca so obiskali sekretarji izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Staneta Dolanca, Miloš Prosenec, sekretar revirskega komiteja ZKS,

ter sekretarji občinskih komitejev ZKS iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja — Samo Logar, Franci Grešak, Emil Štern. Gostje so seznanili tovariša Dolanca z dejavnostjo ZK v revirjih, z gospodarsko problematiko Zasavja, ter drugimi družbenopolitičnimi vprašanji.

TEHNIKA ZA OKOLJE

V dneh od 5. do 10. maja 1977 bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani razstava na temo: Tehnika za okolje ENV — YUG 77. Razstava je mednarodnega značaja in ima zelo široko vsebino in to od drobnih sredstev za zaščito in obnavljanje človekovega zdravja in delovnih sposobnosti v okolju njegovega prebivanja, dela in rekreacije, pa do sistemov aktivne zaščite okolja v stanovanjih in mestih, v tovarnah in infrastrukturnih sistemih, v eko sistemih in v naravi. Dolgoročni program upošteva trajno vodilo — pospeševanje organizacije in tehnologije zbiranja in vračanja odpadkov ter sekundarnih surovin, v kontekstu systemskega pristopa k aktivni zaščiti okolja.

V času od 9. do 11. maja pa bo prav tako na istem razstavišču potekalo posvetovanje na temo: Poslovno sodelovanje v aktivni zaščiti okolja — raziskovanje, projektiranje, proizvodnja, izmenjava mnenj, itd. V dneh 5. in 6. maja t.l. pa bo v Ljubljani potekalo posvetovanje na temo: Vplivi okolja na človekov organizem, s posebnim ozirom na politiko in načrtovanje varstva ter izboljšanje okolja v Sloveniji, vplivi na človekov organizem, varstvo človeka pri delu, in raziskovanje pojavov za okolje.

KOLIKO ZBEREMO ODPADKOV?

V letu 1974 smo v Jugoslaviji zbrali in odkupili 1,163,752 ton, v letu 1975 pa 1,265,990 ton odpadkov, in jih po dodelavi v sekundarne surovne odpremili predelovalni industriji. Organizacija in gostota mreže za zbiranje odpadkov je zelo različna

pa tudi učinki so zelo različni. Največ odpadkov je v letu 1975 zbrala Slovenija, in sicer 147 kg na enega prebivalca, Srbija 50, Hrvaška 85, Makedonija 35, BiH pa 28 kg na prebivalca.

Ugotovljeno je, da smeti običajno vsebujejo: materiala rastlinskega izvora je okoli 25 %, organskega okoli 30 %, raznih drugih stvari 15 %, okoli 30 % pa je koristnih trdnih odpadkov.

PRIZNANJE

GIP BETON Zasavje, TOZD Operativa Zasavje, Trbovlje je 18. marca 1977 proslavilo 30-letnico svojega obstoja. Na proslavi, ki je bila tega dne v dopoldanskih urah v gledališki dvorani delavskega doma v Trbovljah, na kateri je imel slavnostni govor Ivan Laznik, predsednik zbora delavcev in na kateri sta nastopila Delavska godba Trbovlje in operni pevec Ladko Korošec, so bila podeljena tudi razna priznanja in plakete ob njegovem 30-letnem jubileju. Plaketo — vključno s pismenim delom, je ta kolektiv podelil tudi TOZD Rudnik premoga Trbovlje, TOZD Rudarska gradbena dejavnost ter TOZD Termoelektrarna Trbovlje. Plaketo so podelili vsem naštetim TOZD za dobro poslovno sodelovanje ob 30-letnici temeljne organizacije združenega dela Operativa Zasavje, Trbovlje 1947—1977 (preje SGP Zasavje).

NOV MLADINSKI PEVSKI ZBOR

Koncem marca t.l. se je konstituiral nov mladinski pevski zbor Trbovlje. Zbor je pričel z vajami že sredi preteklega leta, vendar so šele sedaj izvolili 15-članski odbor, ki ga vodi predsednik Slavko Pavlič. Članov zbora je trenutno 112, vodi pa ga pevovodkinja Ida Virt. Vadbeni prostori in sedež zbora pa je v Delavskem domu, v prostorih zbora Slavček.

Mladi pevci so prvič javno 24. aprila ob osmem srečanju pionirjev-zgodo-

vinarjev in likovnikov Slovenije. Pripravljajo tudi kroje za mlade pevce, v katerih pa bodo nastopili za letošnji občinski praznik, 1. junija.

ČLANSTVO ZK SE ZVIŠUJE

Osnovne organizacije ZK v Trbovljah 4-dnevni seminar za 1976 do februarja 1977 sprejele v članstvo 50 novih članov. Večina novosprejetih članov ZK je mladih.

V OKVIRU PROSLAVE JUBILEJNIH OBLETNIC

Dne 6. aprila se je pričel v Trbovljah 4-dnevni seminar za učitelje dopolnilnega slovenskega pouka, ki proučujejo otroke naših delavcev, ki so na začasnem delu v tujini — v Avstriji, ZR Nemčiji, Franciji in Švedski. Seminar je organizirala izobraževalna skupnost Slovenije s sodelovanjem Zavoda za šolstvo SRS. Pokrovitelj seminarja je bil Komite občinske konference ZKS Trbovlje; v njegovem imenu je udeležence, ki jih je bilo okoli 30, pozdravil sekretar Franci Grešak. Udeleženci seminarja so obiskali tudi Revirski muzej ljudske revolucije in Čebine, razgovore pa so imeli tudi s predstavniki koordinacijskega odbora pri republiški konferenci SZDL za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini.

O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU

Predsednica republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje Ela Urlih-Antena, se je skupno s predstavniki Zavoda za šolstvo SRS, 16. marca udeležila v Trbovljah revirskega posveta o usmerjenem izobraževanju, ki ga je pripravil medobčinski svet SZDL revirskih občin. Projekt za usmerjeno izobraževanje v revirjih je pripravila posebna strokovna komisija pri medobčinskem svetu SZDL in ga bo predložila v javno razpravo v organizacijah združenega dela, družbenopolitičnih organizacijah in interesnih skupnostih. Na posvetovanju so dali diskutanti glavni

poudarek potrebam združenega dela pa tudi temu, da naj bo sistem usmerjenega izobraževanja enoten za vso republiko.

VALORIZACIJSKI KOLIČNIKI ZA POKOJNINE

V Uradnem listu SRS, št. 7/77 z dne 31. marca 1977 je bil objavljen sklep Skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, o valorizacijskih količnikih za preračunavanje osebnih dohodkov iz prejšnjih let na raven osebnih dohodkov v letu 1976.

Poprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega v naši republici je znašal v letu 1976 4.068 din, kar pomeni 15,5% več kot v letu 1975. Osebni dohodki iz prejšnjih let, ki se štejejo v pokojninsko osnovo se preračunajo na raven osebnih dohodkov v letu 1976 takole:

OD dosežen v letu	s količnikom
1965	653,0
1966	493,7
1967	447,0
1968	408,0
1969	354,4
1970	295,6
1971	247,6
1972	210,2
1973	181,5
1974	144,5
1975	115,5

PRIČETEK VEČERNE POLITIČNE ŠOLE

Dne 14. aprila t.l. je pričela z delom večerna politična šola v Trbovljah. Obiskuje jo 56 slušateljev, organiziral pa jo je komite občinske konference ZKS Trbovlje v izvedbi Šolskega centra Trbovlje — TOZD Revirska delavska univerza. V okviru dvomesečne večerne politične šole, bodo predavali slušateljem znani politični delavci, med drugim tudi tovariš Miha Marinko, udeleženec ustanovnega kongresa KPS na Čebinah. Govoril je o revolucionarnem delavskem gibanju v revirjih in v Sloveniji, posebej pa še

o revolucionarni dejavnosti tovariša Tita.

Sicer pa je zelo dejavno idejnopolitično izobraževanje članstva ZK in kandidatov za sprejem v članstvo. Dveh doslej izpeljanih seminarjev za nove člane je uspešno končalo 86 mladih članov ZK, posebej pa je obiskovalo 30 kandidatov seminarja za kandidate za sprejem v ZK.

NOVO IMENOVANJE

S 1. aprilom 1977 je bil imenovan za sekretarja občinskega sindikalnega sveta Trbovlje tovariš Ivan Holešek, sodelavec TOZD Rudnik premoga Trbovlje.

Dosedanji sekretar občinskega sveta ZSS Trbovlje Janez Češnovar, je bil imenovan za predsednika tega sveta, dosedanja predsednik občinskega sindikalnega sveta Vinko Kovačič, pa je bil imenovan za predsednika medobčinskega sveta zveze sindikatov Slovenije v Trbovljah.

VARSTVO ZRAKA IN ODŠKODNINE

Dne 11. aprila so se v dopoldanskih urah zbrali v sejni sobi delavskega doma v Hrastniku, predstavniki družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, temeljnih in drugih organizacij, SIS za varstvo zraka ter delegati — kmetje, na sestanku, na katerem so obravnavali vprašanje nadaljnega prašenja oziroma zaplinitvevanja pa tudi plačevanja odškodnine za škodo na posevkih, sadnem drevju in drugod.

Posvetovanje je sklical medobčinski svet SZDL, pobudo pa so dale krajevne skupnosti Podkraj, Krnice, Šavna peč, Ravenska vas, Prapretno in Retje, ki so se po svojih delegatih tudi udeležile tega posveta. Navzoči pa so bili tudi predstavniki raznih republiških organov. Ugotovili so, da se je po zgraditvi novega 360 m visokega dimnika pri TET situacija v tem pogledu precej izboljšala, tako da le občasno še prihaja

do raznih škod. Po daljšem posvetovanju so ugotovili, da je dosedanja metodologija izplačevanja odškodnin pravilno izbrana, vendar jo je treba dopolniti še za sadno in gozdno drevje. Lanska odškodnina ostaja na ravni leta 1975, s tem da komisija za ugotavljanje škode predlog posreduje delovnim organizacijam in da škodo izplačajo do 31. maja t.l. Komisija pa je treba dopolniti še s predstavniki SIS za varstvo zraka, republiški strokovnjaki in delegati iz zasavskih krajevnih skupnosti. Sporazumeli pa so se tudi, da morajo onesnaževalci zraka izdelati čimprej sanacijske programe za nadaljnjo preprečevanje onesnaženosti zraka.

ZVEZNI SINDIKATI — SPREMEMBA

Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata REK Zasavje je na svoji seji, dne 28. marca t.l. obravnaval predlog osnovne organizacije sindikata TOZD Rudnik premoga Hrastnik, da je treba namesto dosedanjega člana zveznega odbora sindikata Ludvika Zalokarja, zaradi njegove odsotnosti na gradbišču TOZD Rudarsko gradbena dejavnost v Švici, izvoliti drugega člana. KOSIRE je sklenil na predlog sindikatov iz TOZD Rudnik premoga Hrastnik, da bo do konca te mandatne dobe član zveznega odbora sindikatov Jugoslavije Jože Vidmar, dipl. inž. iz TOZD Rudnik premoga Hrastnik. O tem je bil seznanjen tudi Republiški odbor sindikata delavcev energetike in premogovništva.

ODKRITJE SPOMENIKA dr. MILANU VIDMARJU

Dne 2. aprila 1977 je bil ob 15. uri odkrit spomenik dr. Milanu Vidmarju, svetovno znanemu elektrotehniku, ki je bil hkrati tudi prav tako svetovno znan šahovski vele mojster. Spomenik stoji pred fakulteto za elektrotehniko v Ljubljani. Odkritje oziroma postavitve spomenika je pripravil posebni odbor, ki so ga sestavljali predstavniki

ki fakultete za elektrotehniko univerze Ljubljana, Elektrotehniški inštitut Milan Vidmar in Elektrotehniška zveza Slovenije. V času od 16. do 23. aprila pa je bila v avli fakultete za elektrotehniko razstava knjižnih del dr. Milana Vidmarja.

VARSTVO OKOLJA — AKCIJA ČIŠČENJA MESTA TRBOVLJE

Občinska skupščina je na svoji seji sredi marca t.l. sklenila, da se izvede v aprilu t.l. širša akcija čiščenja mesta Trbovlje v katero se morajo vključiti vsi občani, krajevne skupnosti, hišni, sveti, šole ter temeljne in druge organizacije združenega dela. Ta akcija se je nanašala seveda tudi na naše TOZD in DS skupnih služb. V okviru te akcije, ki pa naj ne bo kampanjskega značaja, temveč naša stalna naloga in skrb, je sodilo sprotno odvažanje odpadnega materiala in embalaže, odlaganje smeti v smetnjake oziroma kontejnerje, čiščenje in urejanje dvorišč, zelenic, parkov, parkirišč, ipd. Ne odmetujmo odpadkov zunaj košar, smetnjakov! Držimo se naše stalne naloge, da bomo sproti, vsak za seboj počistili, prav tako pa tudi vsi skupaj na območju kjer živimo in delamo, skrbeli za naše zdravo in čisto okolje. Zato vabimo slehernega občana in člana naše celotne delovne skupnosti ter njihove družinske člane, da sodelujejo pri vsakokratni akciji za varstvo narave in čisto okolje ter da pride slehernemu izmed nas »pod kožo« skrb za sprotno odpravljanje nesnage, odpadkov in sploh za urejanje naših bivalnih ter delovnih, ožjih in širših prostorov ter območij.

ZBOR MLADIH PLANICEV NA MRZLICI

V dneh 14. in 15. maja t.l. bo potekal na Mrzlici zbor mladih zasavskih planincev, ki so vključeni v 12 planinskih društev v Zasavju in Posavju od Litije pa do Rimskih Toplic in Brežic. V soboto, 14. maja bo organizirano orientacijsko tekmovanje za pionirje, mladince

in člane, v nedeljo, 15. maja pa bo ob 10. uri na Mrzlici skupna proslava posvečena vsem pomembnim jubilejnim obleticam, ki jih proslavljamo v letošnjem letu. Vsaka skupina iz vsakega društva bo nastopila v kulturnem programu s po dvema točkama. Organizacija tekmovanja in srečanja imata na skrbi planinsko društvo Trbovlje in planinsko društvo Kum, s sodelovanjem občinske konference ZSMS Trbovlje. Mladi planinci iz Zasavja in Posavja vabljeni na skupno srečanje zasavske planinske mladine! Prvo tako srečanje je bilo lani na Lisci in je zelo uspelo.

SREČANJE PIONIRJEV ZGODOVINARJEV IN LIKOVNIKOV

V dneh 22., 23. in 24. aprila je bilo v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju 8. srečanje pionirjev-zgodovinarjev in likovnikov iz vseh večjih šol Slovenije pa tudi iz drugih republik. V goste je prišla tudi delegacija osnovne šole Dule Karaklajč iz pobratenega Lazarevca. Vsaka ekipa je imela po tri člane, ekipa likovnikov pa za šole do 500 učencev 1, nad 500 učencev pa po 2 likovnika. Srečanje je organizirala občinska zveza prijateljev mladine Trbovlje s sodelovanjem enakih društev iz Hrastnika in Zagorja. Posvečeno je bilo 40-letnici ustanovnega kongresa KPS na Čebinah, 40-letnici prihoda tovariša Tita na vodstvo KPJ, 85. rojstnemu dnevu 35-letnici zveze pionirjev Jugoslavije in 25-letnici zveze prijateljev mladine. Odvijalo se je v okviru programa jugoslovanskih pionirskih iger — narava, zdravje, lepote 1976—1978. Pokrovitelj je bila Skupnost revirskih občin Trbovlje. Tema: Slovenski komunisti prevzamejo odgovornost za usodo slovenskega naroda. Za uvod jim je ob prihodu pripravilo šolsko kulturno društvo Srečno kratek kulturni program, nato pa so pionirji peljali svoje vrstnike na svoje domove. Sledil je razgovor z mentorji in spremljevalci. V soboto, 23. aprila pa so dopoldan ustvarjali pionirji-likovniki v

avli delavskega doma, zgodovinarje pa so testirali za izbor najboljših ekip za kviz tekmovanje. Potem so si ogledali zgodovinarji in mentorji Trbovlje. Popoldan ob 16. uri je bilo finalno tekmovanje — kviz v gledališki dvorani Delavskega doma, na temo: Spoznavajmo zgodovino KP, ZK in revolucionarno delavsko gibanje. Isti dan je bila v večernih urah razstava likovnih izdelkov in zbranega gradiva zgodovinarskih izdelkov. Vmes so si ogledali posamezne skupine Trbovlje. V nedeljo je bil odhod na Čebine, kjer je bila svečanost s kulturnim programom in sprejem Kurirčkove pošte.

Prireditve oziroma srečanje je dalo mnogo dela organizatorjem, bilo pa je tudi mnogo stroškov, ki so jih deloma nosile TOZD in druge organizacije, deloma SIS, deloma starši, učitelji in drugi.

TRI JUBILEJNE PUBLIKACIJE

Dne 12. aprila t.l. je bila v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah tiskovna konferenca, kateré so se udeležili novinarji domala vseh slovenskih časopisov, RTV in drugih oblik obveščanja. Tu so jim predstavniki ČZP Komunist in Partizanske knjige predstavili tri jubilejne publikacije, in sicer:

- Desetletja bojov in zmag;
- Šarabanka;
- Zbornik ob 40. obletnici ustanovnega kongresa KPS.

Prvo knjigo je založilo ČZP Komunist, izdal pa Revirski muzej ljudske revolucije Trbovlje v nakladi 3.000 izvodov in je že pošla. Je plod skupnega dela skupine avtorjev, ki bralca popeljejo skozi bogato zgodovino revolucionarnega delavskega gibanja v revirjih. Šarabanko je izdal Revirski muzej ljudske revolucije Trbovlje, medobčinski oddelek za zgodovino pisje, znanstveno raziskovalno in publicistično dejavnost in Partizanska knjiga Ljubljana. Uredil jo je Aleš Gulič. V knjigi je objavljen izbor socialnih pesmi in proze avtor-

jev: Ivan Cankar, Tone Seliškar, Mile Klopčič, Vlado Klemenčič, Ludvik Mrzel, France Kozar, Vinko Trinkaus, Cene Vipotnik, Alojz Ribič, Milan Vidic, Jože Štok-Korotan, Franc Princ in Ado Naglav.

Institut za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani pa je v založbi Komunist pripravil »Zbornik ob 40-letnici ustanovnega kongresa KPS«. V njem je objavljenih 11 razprav in dokumentov, ki so sestavni del raziskovalnega načrta »Zgodovina Slovencev od leta 1918—1945«. Vprašanja, ki so jih avtorji obdelali v Zborniku so osvetljena s širših socialnih, gospodarskih in političnih vidikov.

Na tiskovni konferenci so poudarili, da so te publikacije ne le vtikane v celotno proslavljanje zgodovinskih partijskih jubilejev in jubilejev tovariša Tita, ampak pomenijo tudi izjemen slovenski kulturni dogodek, ki simbolizira visoko stopnjo angažiranosti naših kulturnih in ustvarjalnih sil.

KULTURNE IN DRUGE PRIREDITVE V POČASTITEV JUBILEJNIH OBLETNIC

Dne 8. aprila t.l. je Mladinsko gledališče DPD Svobode II, v domu Svobode II, na Trgu Franca Fakina, nastopilo z Borovo dramo: Pajčolan iz mesečine. Naštudirali so jo v okviru srečanje pionirskih in mladinskih gledaliških skupin Naša beseda.

Naslednji dan, 9. aprila v večernih urah pa je v gledališki dvorani Delavskega doma Trbovlje nastopil moški pevski zbor Zarja, Svobode Center Trbovlje, s celovečernim koncertom partizanskih in borbenih pesmi. Dirigiral je Rihard Beerman.

Dne 11. aprila t.l. pa so odprli v prostorih Revirskega muzeja ljudske revolucije razstavo znamk in pisemskih ovitkov, ki jo je pripravilo filatelistično društvo Trbovlje s sodelovanjem republiške zveze. V 30 vitrinah so razstavili zbirke s tematiko o življenju maršala

Tita, Tito na znamkah Jugoslavije, NOB v Sloveniji, kongresi KPJ in pomembne konferenice na znamkah Jugoslavije, veliki ljudje jugoslovanske zgodovine ter zbirka pisem in sporočil iz taborišč pod imenom Obtožujemo.

14. aprila t.l. dopoldan so v kino dvorani Delavskega doma Trbovlje priredili slavnostni zbor članov društva upokojenecv Trbovlje. Počastili so 40-letnico KPS na Čebinah in druge jubilejne obletnice, hkrati pa so seznanili svoje člane tudi o društvenem poslovanju v preteklem letu.

15. aprila je bila v avli Delavskega doma odprta kolektivna razstava del članov likovne sekcije RELIK Svobode Center. Razstavili so 21 grafik večjega formata, 10 avtorjev. Razstava je bila odprta do 25. aprila, izbor zanjo pa je pripravil mentor te skupine Franci Kopitar, ak. slikar.

Istega dne, to je 15. aprila je bila ob 18. uri odprta v likovni galeriji Delavskega doma Trbovlje razstava likovnih in plastičnih del, ki so jih izdelali učenci osnovne šole Trbovlje na temo: Čebine — Tito — Svoboda.

V času od 9. do 17. aprila je Franci Kopitar, ak. slik., razstavljal svoje novejšje grafike v čakalnici TOZD Rudnik premo-ga Trbovlje. Razstavil je 15. barvnih linorezov večjega formata. Razstava je vzbudila veliko zanimanje rudarjev in drugih obiskovalcev.

V torek, 12. aprila je bila v telovadnici nove osnovne šole v Trbovljah revija slovenske košarke. Nastopili so vsi najboljši slovenski košarkarji, starejše in mlajše generacije.

V Kanižarici kmalu bolje

Minilo je leto dni, odkar se je v rudniku rjavega premoga v Kanižarici pri Črnomlju dogodila huda nesreča. Rudnik oziroma njegovo jamo je namreč zalila voda. Človeških življenj na srečo ta nesreča ni terjala, pač pa je potem ko se je voda pojavila 5. in 24. marca, zalila rudnik. Nastala je ogromna škoda.

Čeprav so rudarji potem ko je voda pričela hitreje naraščati pričeli reševati, kar se je rešiti dalo, je bila voda hujša in močnejša. V jami je ostalo mnogo opreme, ki jo je zalila voda, to so elektroinstalacije, transporterji, podporje, nakladalci, stroji za izdelavo prog in precej elektro opreme. Tudi REK Zasavje je pomagal s črpalkami pri izčrpavanju vode, vendar črpalke, čeprav so jih angažirali tudi drugi rudniki, niso mogle opraviti vsega dela.

Rudnik je prenehal z obratovanjem in nezaposlenih je ostalo precej rudarjev. Mnogo je bilo zbrane pomoči za prizadete rudarje, tudi naš celotni kolektiv je k temu prispeval svoje. Dolenjska je zbrala večja sredstva, pomoč so nudili tudi drugi kolektivi in republika, kar so uporabili za osebne dohodke. Skupno z drugimi kolektivi se je začasno zaposlilo 80 rudarjev v Velenju, 20 v Senovem, domača občina jih je zaposlila 60 pri komunalnih delih, nekateri pa so poiskali zaposlitev pri drugih belokranjskih podjetjih in v Novem mestu. Nihče ni ostal brez dela in kruha.

Tudi po tehnični plati je stekla sanacija po načrtih. Rudnik so si takoj po vdoru vode ogledali nekateri jugoslovanski strokovnjaki, ki so predlagali, da bi zapiranje vode poverili madžarskim strokovnjakom, ker so le-ti že opravili določene in podobne naloge v raznih rudnikih doma in po svetu. V tri vrtine so v osnovno gorstvo in jamske prostore injicirali

dolomitni beton in filtrski pepel, pri čemer so sodelovali tudi strokovnjaki Geološkega zavoda iz Ljubljane. Vodo so zaprli in jo pričeli izčrpavati. Domnevajo, da je v jamo vdrlo okoli 400.000 m³ vode. Zaradi dolgotrajnega postopka pri uvozu črpalk so le-te prišle z nekajmesečno zamudo. Hkrati z izčrpavanjem vode pričenjajo tudi z obnovitvenimi deli. Doslej so opravili eno četrtino del. V jamo pošljejo dnevno že po 60 in tudi več rudarjev. Dnevno izčrpajo po 2.000 m³ vode in če ne bo kakih posebnih težav, se bodo vode kmalu rešili. Računajo, da bo za letošnji dan rudarjev 3. julij, ob-

novljena proizvodnja premoga. Vedo pa že sedaj, da se bodo osnovnemu gorstvu lahko približali le za 50 m, ker je znašal pritisk vode ob vdoru 23 atm, 1 m zemlje pa zdrži 2 atm. pritiska.

Sredstva za rekonstrukcijo so zagotovljena z raznimi krediti, predvidevajo pa, da bodo nadaljnja sredstva še potrebovali, tako da bi znašala vrednost vse sanacije okoli 6 milijard S din.

Upajmo, da bodo njihova prizadevanja rodila pričakovani uspeh in da bo Kanižarica vnovič pričela normalno obratovati.

Iz Rudiseve dejavnosti

Dne 9. marca 1977 je bila 66. seja Skupščine Organizacije poslovnega združenja Rudarsko industrijske skupnosti RUDIS. REK Zasavje sta zastopala na tej skupščini generalni direktor Srečko Klenovšek, dipl. inž. rud. in direktor TOZD RGD, Boris Dolanc, dipl. inž.

Za predsednika Skupščine OPZ RUDIS so izvolili Petra Graška, dipl. inž. rud., ki je sicer pomočnik glavnega direktorja Geološkega zavoda iz Ljubljane, medtem ko je bil že preje izvoljen za predsednika poslovnega odbora OPZ RUDIS Janez Srebot, dipl. inž. str., glavni direktor Strojne tovarne Trbovlje.

Skupščina je sprejela poslovno poročilo za leto 1976. Iz nje ga lahko povzamemo, da je zelo problematično stalno upadanje storitev oziroma naročil v ZR Nemčiji, pri čemer gradbeništvo prednjači, obseg rudarsko investicijskih del pa se tudi ni povečal. Marsikod de-

lajo težave pri prevzemanju novih del, lokalne oblasti, ki ne izdajajo ustreznih dovoljenj delavcem za bivanje. Predvsem se bo treba usmeriti v DVR (države v razvoju), ker zadnja leta opažamo, da se tudi jugoslovanski trg zapira in kljub nižjim cenam oziroma ugodnim ponudbam Rudisovi člani niso dobili naročil. Občasno nastopa tudi vprašanje naše konkurenčnosti posebno v tujini, ker naš sklad za zavarovanje in kreditiranje, ne kreditira storitev, pač pa le opremo, medtem ko ima RUDIS pretežno storitve, ki jih skuša plasirati skupaj s priznanimi tujimi firmami. Posebno vprašanje so namenili obravnavanju načrta realizacije OPZ RUDIS in TOZD RUDIS za leto 1977. Naš delegat je zahteval, da se obracunajo dela in to še pred sprejetjem reorganizacije Rudisa, ne pa da razne grupacije določajo način razpolaganja z dohodkom, kar seveda ni v skla-

du z določili ustanovne pogodbe.

Težave, ki so pestile RUDIS G. m. b. H. s sedežem v Münchnu v ZRN, so nekoliko manjše, ker poteka sanacijski program uspešno. Skupščina je priporočila vsem svojim članom, da naj v čimvečji meri usmerijo svoje poslovanje preko Rudisa v Münchnu.

Predsednik OPZ RUDIS, Boris Malovrh, dipl. inž. grad., je v preteklem obdobju imel najpomembnejšo nalogo usklajevati organiziranost Rudisa z ustavo in zakoni. V ta namen je bila imenovana tudi posebna delovna skupina. Pripravljen bo samoupravni sporazum o ustanovitvi poslovne skupnosti RUDIS, tako da bi že letos oblikovali povsem nov pravilnik. Preoblikovanje Rudisa sodi v okvir nalog, ki jih je ta dobil na področju slovenskega gradbeništva s strani Izvršnega sveta SRS in Gospodarske zbornice Slovenije. Pojasnil je tudi temeljne smernice organiziranosti in predvideno integracijo operative s projektivo IBT. Za operativno Rudisa obstajata dve alternativni. Ali bo vse vključeno v delovno organizacijo ali pa bo del operative vključen v delovno skupnost poslovne skupnosti. RUDIS je postal eden od nosilcev investicijske dejavnosti za inozemstvo, ker je v preteklih 18 letih pokazal najuspešnejše nastopanje na tem področju. TOZD — Gradbeništvo Slovenije so v okviru Gospodarske zbornice Slovenije poverile Rudisu vodstvo skupne akcije gradbincev za nastope na zunanjih tržiščih, posebno v DVR. Gradbeni sektor bo imel v glavnem svoje prostore v Ljubljani, kjer že deluje sektor za consulting in management. V načrtu je, da bodo imeli predstavništvo v Iraku, pa tudi Egipt bodo aktivirali. Predstavništvo v Zambiji so začasno ukiniteli. Pred kratkim so odprli svoje predstavništvo v Beogradu, kar naj pomeni, da se bo RUDIS v bodoče bolj angažiral na področju Srbije in v drugih republikah. Določen je tudi kot nosi-

lec slovenskih konzorcijev za Alžirijo, Iran, Irak in Zambijo, kar pa terja precejšnja sredstva. Posebno priznanje je bilo dano Rudisu preteklo leto s tem, ko so številne sodelavce Rudisa izvolili v razne svete in odbore pri republiški in zvezni gospodarski zbornici. Rudis je angažiran skupno z Elektrogozdarstvom pri nadzoru del plinovodne mreže. Poseben problem nastopa vprašanje kakovostnih kadrov, ker brez teh ni mogoče nastopati na zunanjem tržišču. V preteklem obdobju je Rudis obiskalo več visokih predstavnikov DVR iz Somalije, Irana in Egipta. Prav tako so Rudis obiskali tudi predsednik IS Slovenije, Andrej Marinc z nekaterimi člani izvršnega sveta. Šlo je za pravo projektov za hitrejši nastop v DVR ter za koordinirani nastop gradbincev v inženiring organizaciji v tujini. Glede na 18-letno uspešno poslo-

vanje Rudisa pa obstajajo vse možnosti za njegov še hitrejši razvoj v naslednjih letih. Preusmeriti se bo treba predvsem v DVR pri kompleksni in parcialni graditvi rudarskih in industrijskih objektov s prevzemanjem del na višji ravni. Glede na določila zakona o združenem delu mora biti organiziranost Rudisa takšna, da bo lahko osnova širši integraciji, ki bo lahko zagotovila izvajanje sprejetih nalog.

Omenjeno je bilo tudi vprašanje nelojalnih nastopov nekaterih Rudisovih članov pri prevzemu poslov, čemur bodo posvetili posebno pozornost. Ob sklepu seje so določili pooblaščenega Borisa Malovrha, Cveta Majdiča in Slavka Potrato, ki po nemških predpisih izvajajo nadzor nad delom firm G.m.g.H. v imenu OPZ RUDIS, medtem ko je poslovodja firme še nadalje Bogdan Anžur.

Človek — delo — kultura

50 let amaterskega zborovskega petja v Kisovcu

Ni redkost, da slavimo razne jubileje, vendar pa je izjemen jubilej, ki ga slavijo pevci-amaterji, posebno še če ti vztrajajo polnih 50 let ob težkem delu v jami, še ob taktirki zborovodje, prav tako rudarja. Moški pevski zbor Loški glas iz Lok pri Zagorju slavi 29. 4. 1977 svoj visok jubilej — 50 let nepretrganega delovanja.

Ni bila lahka pot zbora, saj je moral v času svojega delovanja premostiti vse vrste političnih pa tudi gospodarskih kriz. Tudi II. svetovna vojna zboru ni prizanesla. Vsi takratni člani so se udeležili kulturnega molka, nato pa odšli v NOB ali bili deportirani v koncentracijska taborišča. Zbor je dal visok davek, saj je od takratnih okoli 30 članov zbora padlo 13 članov kot borci v NOV.

Po osvoboditvi se je zbor takoj zbral, sprejel v svoje vrste nove mlade moči, ki so z velikim elanom do dela in voljo ustvarili take možnosti, da je zbor začel z javnimi nastopi in koncerti. Zbor je s svojo pesmijo in fizičnim delom sodeloval pri obnovi domovine; posebno pomembno pa je bilo v prvih dneh osvoboditve njegovo sodelovanje pri manifestacijah, ki so izražale narodno zadovoljstvo v osvobojeni domovini, vendar pa je sodeloval tudi pri vseh pogrebih padlih borcev Zagorjanov, ki so jih svojci prekopavali na Dolenjskem, Kočevskem in Štajerskem in jih potem z vsemi častmi pokopavali na domačem pokopališču v Zagorju.

Veliko in trdo je bilo delo pevcev-rudarjev, tako v jami, kakor tudi v zboru. Takšni čla-

ni zbora so tudi porok, da bo zbor tudi v naprej obstajal in deloval, da bo še naprej užival priznanja svojih jamskih in drugih sodelavcev. Porok za zborovo bodočnost je tudi pevovodja Mirko Prašnikar —

rudar-kopač, sedaj sicer že upokojen, ki s pravo rudarsko voljo vztraja pri zboru kot dirigent že polnih 20 let. Glede na to, da revirji ta zbor prav dobro poznajo, seznanjamo vse občane, da bo zbor imel svoj jubilejni slavnostni koncert v pe-

tek, 29. 4. 1977, ob 19. uri v Domu družbenopolitičnih organizacij v Kisovcu, kamor vabimo vse tiste, ki zbor poznajo ali ga želijo spoznati in ki ljubijo petje.

Tone Šum
predsednik zbora

Zaključek VII. občinske kulturne revije v Podkumu

V nedeljo, 10. 4. 1977 ob 16. uri je bila v dvorani Prosvetnega društva Podkum zaključna predstava, na kraju predstave pa so bila podeljena pismena priznanja vsem prosvetnim društvom občine Zagorje.

Za zaključek občinske revije v Podkumu je gostovala ljubljanska Opera s predstavo »Don Pasquale«, v kateri je bil nosilec za glavne vloge Ladko Korošec. Posebno veliko zanimanje je bilo za prvo gostovanje ljubljanske Opere. To je bil

dogodek, ki ga ne bomo kmalu pozabili. Saj na podeželje mladokaj zaide takšen poklicen ansambel, kot je Opera. Pa tudi ta zvrst glasbe je bila zelo toplo in prisrčno sprejeta, saj vemo, da v tako majhen kraj, kot je Podkum, skoraj ne bi pričakovali tako kvalitetne igralce in pevce. Pokazali so, da bi tudi ta zvrst glasbe bila večkrat dobrodošla na naših odrih v odročnih krajih zunaj središča občine. Predstavo si je ogledalo tudi veliko delavcev kom-

binata REK Zasavje, ki so doma tukaj okrog Podkuma.

V imenu gledalcev in poslušalcev se lepo zahvaljujem organizatorju občinske kulturne revije in Prosvetnemu društvu Podkum, za nesebično požrtvalnost pri organizaciji vseh predstav, ki so potekale v prosvetni dvorani v Podkumu.

S to kulturno revijo so lepo počastili 85-letnico rojstva tovariša Tita in 40-letnico ustanovnega kongresa KPS na Čebinah. Anton Juvančič

Franci Kopitar — rad imam ljudi in pokrajino

V času od 9. do 21. aprila t.l. je razstavljal v čakalnici TOZD Rudnik premoga Trbovlje, 16 grafičnih listov v barvnem linorezu večjega formata, naš znanec Franci Kopitar, ak. slikar in grafik. Poznamo ga ne le kot slikarja, ki ob vsaki priliki poudarja in izpričuje svojo ljubezen do rudarskih revirjev in do ljudi, ki živijo v njih, pač pa tudi kot človeka, ki s svojo širšo dejavnostjo dokazuje dejansko pripadnost ljudem v revirjih, saj s svojim znanjem in prizadevnostjo omogoča, da marsikakšna manjša in večja prirediteljska teka v prijetnejšem vzdušju zaradi njegovih scenskih rešitev, pa tudi drugega umetniškega in organizacijskega dela, ki se mu posveča v šoli kjer pouču-

je, v kulturnem in družbenopolitičnem življenju v Zagorju kjer je doma, pa tudi drugod v revirjih.

Naprosili smo ga za razgovor ob letošnji razstavi v čakalnici rudnika Trbovlje, čemur se je prav rad odzval, čeprav je imel pri tem nekoliko pomislekov (češ, kaj bi delali reklamo) in da na to ni pripravljen. Vendar je pogovor stekel.

SREČNO: Tovariš Kopitar, predstavili ste se rudarjem-delavcem v združenem delu neposredno v njihovih prostorih, kjer se običajno zadržujejo pred odhodom na delo in po vrnitvi z dela. Nam lahko poveste zakaj ste se odločili za razstavo v neposredni bližini delovnih mest rudarjev?

KOPITAR: Običajno razstavljamo slikarji v raznih galerijah, v zadnjem času tudi v kakšnih drugih prostorih, redkeje pa tudi v tovarnah ali v kakih drugih delovnih prostorih. Od svojih del iz zadnjega obdobja, ki se nanašajo na rudarja in njegovo delo, na pokrajino v kateri živi in na njegove boje v preteklosti, sem zbral 16 grafičnih listov večjega formata v barvnem linorezu. Revirji so mi zelo pri srcu, vse pa kaže, da tudi drugim prirastejo h koži, saj tisti, ki včasih z neupanjem gledajo na našo obzavsko pokrajino, sčasoma prično gledati drugače. Mnogo je primerov, ko potem nikamor ne morejo iz naših krajev v mesto in na deželo. Skratka ostajajo revirčani — Hrastni-

čani, Trboveljčani in Zagorjani. Naša pokrajina v Zasavju je lepa, v njenih dolinah in rebrih pa živijo in delajo dobri ljudje. Zato upodabljam tudi kmečko motiviko, predvsem pa usihajočo kmečko arhitekturo. Moja osebna želja je, da ohranim v spominu in na sliki značne stare hiše, mline, krušne peči, rudarske kolonije, ki jih sčasoma posodobljajo ali rušijo zaradi novih gradenj. Rudar je bil zame doslej in bo v bodoče tudi temeljni prebivalec naše pokrajine in najpomembnejši člen v razvoju in življenju naših narodov. Bojim se, da bi morda kdaj morali prenehati rudariti v naših krajih. Četudi bi kdaj v kasnejših desetletjih res prišlo do ukinitve ali zmanjšanja obsega rudarjenja, bi naši kraji še vseeno dolga leta ohranili svoj rudarski pečat, čeravno bi jih deloma zasenčila druga, morda pomembnejša in akumulativnejša industrija.

SREČNO: Znana so tudi vaša dela, ki jih ustvarjate na temo iz NOB, najsi bo v olju ali grafiki. Nam lahko poveste kaj več o tej vaši tretji tematski usmeritvi, poleg rudarske in pokrajinske? Splošno priznanje ste poželi in še žanjete z vašim spomenikom izgnancem, ki ste ga lani izdelali v Podkumu. Delate še naprej v tej smeri?

KOPITAR: Moram reči, da naše področje na tematiko iz NOB po likovni plati še ni dovolj obdelano. Upam, da se nam bo, tu mislim tudi druge ustvarjalce, v bodoče tudi to posrečilo. Posebej pa imam namen izdelati 10 grafik večjega formata, v katerih bom obdelal motiviko naših medvojnih izseljencev in taboriščnikov. Zdi se mi, da ta del ljudi, ki so prav tako preživeli strahote zadnje vojne v tej ali oni obliki, nekako puščamo ob strani in jih morda tu in tam celo zapostavljamo. Marsikdo se težko sprijazni z dejstvom, da so tudi ti ljudje doprinesli velik delež v boju naših narodov za narodnostno in socialno osvoboditev. Zato velja še prav

posebej nam likovnikom naloženo, da njihovo trpljenje in njihovo prizadetost tudi likovno obdelamo.

SREČNO: Na vaših razstavah smo včasih opazili, da radi oblikujete pokrajino ob Savi. Imate kakšno posebno nagnjenje do obsavske pokrajine?

KOPITAR: Slikar naj po mojem mnenju likovno obdela predvsem tisto pokrajino v kateri živi. In ker mi živimo in delamo tudi ob Savi, jo ne gre zanemariti. Tudi Sava sodi k zasavski oziroma revirski pokrajini in moram reči, da me pokrajina ob tej naši slovenski reki močno privlači. Nešteto je motivov ob njenem porečju, ki jih je vredno upodobiti. Morda bo tudi ta pokrajina kdaj izgubila svoje čare, ko bodo na njej zgradili v naslednjih letih vrsto hidroelektrarn, govori pa se tudi o naslednjih desetletjih, ko naj bi postala Sava tudi plovna.

SREČNO: Pomemben faktor v vašem ustvarjanju so tudi ljudje, čeravno jih predvsem na oljnih slikah ne opazimo vedno in povsod, z izjemo pri grafiki. Kaj pravite k temu?

KOPITAR: Zdi se mi, da je sredina v kateri živim izredno pomembna. Rad imam pokra-

jino in rad imam ljudi med katerimi živim. To seveda velja za dobre in tudi težke čase, za lepo in težko življenje. Zdi se mi, da ni le moja ugotovitev, pač pa tudi beseda mnogih preprostih ljudi, s katerimi se srečujem skoraj vsak dan, da je življenje kljub nekaterim tegobam, precej lažje kot je bilo včasih in to moramo tudi priznati.

SREČNO: Za letošnje praznovanje jubilejnih obletic ste kot mentor revirskih likovnikov pri likovni sekciji RELIK Svobode-Center pomagali pri pripravljanju njihove kolektivne razstave na temo: Pot delegatov na Čebine. Se z RELIKOM ukvarjate že dalje časa?

KOPITAR: Preteklo leto me je sekcija RELIK prosila za sodelovanje v tem smislu, da naj bi članom sekcije pomagal pri njihovi likovni rasti in likovnem izpopolnjevanju, s predavanji in praktičnim poukom, v naravi in v RELIKOVIH prostorih v Delavskem domu. RELIK oziroma njegovi člani so pripravili v zadnjem času precej grafičnih listov v črno-beli tehniki na temo: Pot delegatov na Čebine. 21 teh listov je bilo razstavljenih v avli delavskega doma od 15. do 24. aprila.

V času od 9. do 15. aprila 1977 je v čakalnici TOZD Rudnik premoga Trbovelje razstavil Franc Kopitar, ak. slikar, svoje najnovejše grafike — barvne linoreze večjih formatov. Tematika — rudarska, zasavska pokrajina, NOB. Vzbudila je veliko zanimanje rudarjev. (Foto inž. A. Bregant)

Grafike so vzbudile precejšnje zanimanje tako s strani gostov pa tudi domačih obiskovalcev. Posebna zanimivost je bila, da je nekaj teh grafik uporabila tudi ljubljanska TV za ilustriranje njihovega direktnega prenašanja osrednje proslave iz delavskega doma v Trbovljah. RELIK je s tem dojel aktualnost dogodka in dosegel svoj namen. Po strokovni plati moram reči, da bi lahko marsikakšno delo napravili tudi boljše, vendar moram pripomniti, da se je večina članov RELIKA prvokrat srečala z izdelovanjem grafike, zato so imeli pri tem tudi določene težave. Želim, le, da bi se vključilo v njihove vrste še več mladih. Osebnó pa me zelo veseli, da je pri nas toliko likovnih ustvarjalcev, različnih tako po starosti, kakor tudi poklicih, pri čemer dosega eni in drugi pomembne uspehe.

SREČNO: Zadnje tedne ste bili zelo angažirani tudi pri pripravljanju oziroma postavitvi scen za proslavo na Čebinah in proslavo v Delavskem domu v Trbovljah. Zdi se nam, da ste temu dali svoj pomemben prispevek in določen pečat.

KOPITAR: Res sem sodeloval pri tem na povabilo odbora, ki je imel na skrbi organizacijo teh dveh prireditev. Na Čebinah je bilo težko postaviti ustrezno sceno zaradi razgibanosti terena in pokrajine. Vendar sem zasnovo temu prilagodil. Zdi se mi, da se je scena prilagodila kumljanskemu obzorju oziroma slemenu. Pokazala pa je tudi določeno razgibanost pokrajine, kakor tudi razgibanost partijskega dela v preteklosti in sedanjosti. Na živahnosti pa je pokrajina pridobila s poživljajočimi barvami, kar je bilo posebno pomembno za barvni prenos na televiziji. Moramo vedeti, da je dva dni preje ležal na Čebinah še sneg in da je bila pokrajina praktično še mrtva, brez življenja, ki ga običajno kaže v spomladanskem in letnem času. Temu sorodna izhodišča so veljala tudi za izdelavo ozi-

roma postavitev scene za osrednjo proslavo istega dne v Delavskem domu v Trbovljah. Sicer pa sem kreiral tudi vabila za to proslavo, izdelal pa sem prav na pobudo uredništva vašega glasila grafiko rojstne hiše slovenske partije na Čebinah. Tudi ta grafika je bila, vključno z nekaterimi drugimi grafikami iz razstave na rudniku Trbovlje, večkrat prikazana na ljubljanski TV.

SREČNO: Znano nam je, da sodelujete aprila tudi na razstavi na Bledu, ki je bila odprta v festivalni dvorani ob letošnjem jugoslovanskem posvetovanju elektroenergetikov na Bledu. Je vmes kakšna podoba iz našega območja?

KOPITAR: K sodelovanju me je povabil pripravljalni odbor. Razstavljam 4 svoja dela v olju, od skupno 60 del, ki so razstavljena. Od teh štirih del predstavlja ena TET z novim dimnikom, druga pa gradnjo jedrske elektrarne v Krškem. Ti dve sem naslikal prav za to priliko.

SREČNO: Imate v načrtu še kaj drugega v naslednjih dneh?

KOPITAR: V času od 22. do 24. aprila je potekalo v revirjih srečanje pionirjev-zgodovinarjev in likovnikov iz vse Slovenije. Sodeloval sem pri organizacijskem odboru v Zagorju. Tudi s tem je bilo precej priprav in dela, pri čemer pa je sodelovalo večje število tudi drugih tovarišic in tovarišev, mentorjev.

SREČNO: Izdelali ste tudi osnutek oziroma načrt za postavitev spomenika delavskega gibanja na Mrzlici?

KOPITAR: Planinsko društvo Trbovlje je dalo idejo in pobudo za postavitev tega spomenika oziroma spominskega obeležja, ki bo odkrito letos za občinski praznik občine Trbovlje. Prav rad sem sprejel njihov predlog, da izdelam osnutek spomenika, pri čemer sem upošteval okvirne sugestije tovarišev iz planinskih vrst, glede lokacije in namembnosti. Skrajni čas je, da postavljamo

spomenike oziroma spominska obeležja originalna, prilagojena pokrajini, estetska in dostopna ljudem. Bistveno je, da se spomenik spoji s pokrajino ter da ta obeležja ne motijo narave in okolja. Dovolj imamo že marmornih plošč in plošč iz drugih vrst kamnov, hrast pa je les, ki je lep, se prilagaja okolju, po drugi strani pa je zelo trdoživ in odporen.

Mislím, da je tega spraševanja že dovolj, ne bi morda prihranila še kaj za drugič?

Izkoriščam to priložnost, da pozdravim vse knape in tudi druge delavce vašega kombinata in se zahvalim rudniku Trbovlje za prostore in dano pomoč pri ureditvi razstave.

SREČNO: Tudi vam lepa hvala za sodelovanje in potrpežljivost »pri vrtanju oziroma spraševanju.« Zelo bomo zadovoljni, če boste uspešno nadaljevali s svojim delom v začrtanih smereh vašega likovnega ustvarjanja. K razstavi in opravljenemu delu tople in hvaležne čestitke od nas vseh!

Tine Lenarčič

Svetovni dan zdravja 1977

Svetovni dan zdravja smo letos praznovali 7. aprila, to je na obletnico, ko je pričela veljati ustanovna listina svetovne zdravstvene organizacije in je bil posvečen cepljenju otrok z geslom »Cepi in zavaruj svojega otroka,« oziroma po naše »Cepljenje osnovno varstvo otrok.«

Za naše razmere smo svetovni dan zdravja izkoristili za obravnavanje tudi še nekaterih drugih odprtih vprašanj širšega zdravstvenega varstva naših najmlajših, predšolskih in šol-

skih otrok, pa tudi njihovega varstva pred rojstvom.

V zvezi s to temo objavljamo krajša prispevka.

Cepljenje varuje vašega otroka

Med bolezenskimi nadlogami, ki tarejo človeštvo, je zlasti pomembna velika skupina boleznih, ki jih povzroči okužba z bolezenskimi klicami in jih s skupnim imenom nazivamo nalezljive bolezni. Sestavljajo kar 42 odstotkov vseh boleznih na sploh.

Dokler niso bili odkriti do tedaj neznani nevidni povzročitelji, ni bilo pričakovati uspehov ne v preprečevanju ne v zdravljenju teh boleznih. Razvoj in silen vzpon bakteriologije v 19. stoletju, za kar gre hvala predvsem odkritelju mikroskopa, Antonyu van Leeuwenhoeku v drugi polovici 18. stoletja sta dala človeštvu genialne može, ki so odkrivali povzročitelje nalezljivih boleznih in začeli pripravljati cepivo za zaščito ljudi.

Od leta 1885, ko je Pasteur odkril cepivo proti steklini, pa do 1976 ko so pripravili prvo cepivo proti virusni zlatenici (hepatitis B), je bilo odkritih, pripravljenih in izboljšanih vrst cepiv, ki so dala pomemben delež v boju proti nalezljivim boleznim.

Popolno izkoreninjenje črnih koz je gotovo največji uspeh vakcinacije in desetletnih prizadevanj Svetovne zdravstvene organizacije, ki je leta 1967 začela uresničevati obširen program s ciljem: iztrebiti kozo. Seveda vsa cepiva niso tako uspešna, vendar jih je le nekaj, predvsem tistih, ki naj zaščitijo naše najmlajše, ki po pomenu prav nič ne zaostajajo za cepivom proti kozam.

Od nalezljivih boleznih, ki nam jih je uspelo z obveznim

cepljenjem popolnoma zatreti ali zmanjšati smrtnost oziroma obolevnost na področju Slovenije, omenjam: difterijo ali davico, ki je bila še pred 40 leti prava morilka naših otrok (obvezno cepljenje od leta 1962 — od 1970. leta nobenega primera davice več); oslovski kašelj ali pertusis (po obveznem cepljenju leta 1962 — leta 1976 le 149 primerov, od leta 1970 nobenega smrtnega primera več; otroško ohromelost ali poliomielit (od leta 1964, ko je postalo cepljenje obvezno, nismo imeli nobenega bolnika več); ošpice ali morbile (ko nam bo uspelo precepiti vsaj 95 odstotkov ogrožene populacije — otrok — in ko bodo odpravljene nekatere bolj tehnične pomanjkljivosti, bomo lahko tudi ošpice uvrstili med bolezni preteklosti).

Nalezljive bolezni, za katere še nimamo ustreznega varstva

Cepljenje ne rešuje vseh vprašanj zatiranja nalezljivih boleznih. Zlasti so vse večji problem tiste, katerih ne moremo uspešno preprečevati zaradi njihovih posebnih lastnosti ali pa zaradi nezadostnih varnostnih ukrepov, ki jih imamo na voljo.

Protiepidemsko gledano so to zlasti te nalezljive bolezni:

Črevesne nalezljive bolezni so med nalezljivimi boleznimi za zdaj pri nas največji problem. S splošno higienizacijo okolja nam je v povojnem času uspelo, da se je močno znižalo število obolenj za tifusom in paratifusom.

Vedno več pa je obolenj, ki jih povzročajo človeku neprilagojene salmonelle, to so tiste, ki povzročajo obolenja pri živalih in ljudeh. Tudi število prijavljenih obolenj za grižo je

Omeniti moramo še cepljenje proti tuberkulozi s cepivom BCG (besežiranje). (S tem cepivom cepimo otroke že ob rojstvu ter cepljenje pozneje še ponovimo. Uspešnost cepljenja je poleg drugih dejavnikov pripomogla k temu, da dandanes truberkuoza pri nas ni več poseben problem).

Napovedano je cepljenje proti mumpsu (paralitis epidemica).

Kaj drugega za zdaj na področju vakcin ne moremo pričakovati. Končali bi z mislijo, da otrokom cepljenje res ni vedno prijetno, toda o velikanski koristi cepljenja pač ne more nihče več dvomiti. Želeli bi le, da bi znanosti čimprej uspelo odkriti še nova cepiva proti tistim boleznim, pred katerimi smo sedaj brez zaščite. V zdravljenju pa dokaj nemočni.

Doc. dr. Marko Matjašič

iz leta v leto precej konstantno.

Nalezljivo vnetje jeter ali nalezljiva zlatenica je bolezen, ki je kljub mnogim izvedenim protiepidemičnim ukrepom ne moremo zaježiti. (Bolezen povzroča virus, okužba je možna z okuženo hrano in vodo, od bolnika pa se širi na zdravega človeka z umazanimi rokami in tudi kužnimi kapljicami).

Kapljicne nalezljive bolezni. Proti mnogim nalezljivim boleznim iz te skupine že imamo s cepljenjem ustrezno zaščito (ko jo organizem pridobi s cepljenjem). Proti vsem drugim boleznim iz te skupine pa smo skoraj nemočni, ker tudi protiepidemični ukrepi pri viru okužbe in na poteh širjenja niso učinkoviti.

Po številu prijav obolenj za škrlatinko lahko ugotovimo, da

se ta pojavlja ciklično z izrazitim vrhom vsakih 5 do 7 let.

Mumps je nalezljiva bolezen, ki je zelo razširjena predvsem med šolarji.

Tudi norice so med otroki zelo razširjena bolezen, ki ne kaže nikakršne tendence upadanja in zabeležimo vsako leto večje število primerov.

Gnojno vnetje možganskih mren — epidemični menengitis — je pomembna bolezen zaradi visokih smrtnosti in hujših okvar, ki jih zapušča.

Pri infekcijah centralnega živčevja imajo veliko vlogo vi-

rusi, ki jih imenujemo nevro-tropne in povzročajo akutno vnetje možgan in možganskih mren.

Bolezen kože in sluznic. (Za to skupino bolezni je značilno, da bolezenske klice vstopijo v organizem skozi kožo ali sluznico).

V tej skupini so številčno najbolj zastopane dermatomi-koze — gljivična obolenja kože in spolne bolezni.

Še je obolenje kože, ki ga povroča hemolitični streptokok, največkrat na patološko že spremenjeni koži.

Krvne nalezljive bolezni — transmisivne. Za te bolezni je značilno, da se ne morejo širiti z bolnega na zdravega človeka brez vmesnega posrednika — insekta. V Sloveniji je najbolj znano obolenje te skupine vnetje možganskih mren, ki ga povzroča virus arbo, s katerim so okuženi klopi in drugi insekti v naših gozdovih.

V to skupino spadata še malarija, katere posrednik je komar anofeles, ki še živi na Ljubljanskem barju in pegavica, ki jo prenaša (gvantna) belca uš.

dr. Dunja Piškur-Kosmač

Združena sredstva za štipendiranje v občini Trbovlje v letu 1976

Poleg kadrovskih štipendij, ki jih podeljujejo temeljne in druge organizacije združenega dela, pa obstajajo tudi takomenovane socialne štipendije, ki jih podeljujejo izvršilni odbori skupne komisije za štipendiranje v posameznih občinah iz združenih sredstev.

Na področju občine Trbovlje je bilo zbranih v letu 1976 za te namene skupno 4,232.458 din, izdatki pa so znašali:

— prenos sredstev za solidarnost v SRS	din	
		1,895.839,00
— izplač. štipend. iz združ. sred.		1,304.520,00

— izplačila za dopol. štipendije (razlika med socialno in kadrov. štipend.)	385.733,00
— ostali izdatki	14.918,00

Skupaj je ostalo na zbirnem računu združenih sredstev za štipendiranje in v skladu združenih sredstev za štipendiranje 631.448,00 din.

Od 9. 7. 1975 dalje sta odprta za štipendiranje iz združenih sredstev dva žiro računa, in sicer žiro račun za štipendiranje v občini Trbovlje in posebej še zbirni račun, na katerega nakazujejo podpisnice samoupravnega sporazuma o štipen-

diranju 0,5% prispevka od bruto osebnih dohodkov.

V letu 1976 je koncem leta prejemale štipendije iz združenih sredstev v Trbovljah povprečno mesečno 154 učencev in študentov, v poprečnem znesku 769,60 din. Razliko med kadrovsko štipendijo in štipendijo iz združenih sredstev pa je prejemale povprečno mesečno 62 štipendistov, v poprečnem znesku 625,00 din. Največ je bilo izplačanih štipendij maja 1976 in to 305. TOZD REK Zasavje so svoje obveznosti do tega sklada združenih sredstev za štipendiranje v redu poravnale.

Tovariši, zakaj tako?

Pred seboj imam 3. številko Srečno. Na 44. strani je lepo napisan članek v spomin pokojnega Zdravka Švajgerja, ki je bil zaposlen na Separaciji Trbovlje. Do tu vse lepo in prav.

Meni pa je padlo v oči nekaj drugega. V istem mesecu, to je

februarju, je umrl še en aktiven član Separacije v Trbovljah, Ivan Skrinjar. Ne bom se spuščal v življenje pokojnega. Bil sem tudi jaz član vašega TOZD. Poznal sem ga kot dobrega tovariša in vestnega delavca. Zato sem se tudi udeležil pogreba

v Podkumu. Sram me je bilo, ker sem tudi član REK Zasavje. Kot aktivni član bi zaslužil, da bi ga na pogrebu pospremili z rudarskim praporom, ali mor-da pevci mogoče tudi godbeniki. Ali vsaj poslovljni govor pri

odprtem grobu, naj bi bil malo drugačen kot je bil.

Ne bom iskal krivca za tako malomarno organizacijo ali kaj je bilo vmes. Ne bom obtoževal nobenega, saj to meče slabo luč na nas vse, ki smo zaposle-

ni v REK Zasavje. Mislim pa, da smo vsi enakopravni, zato tudi naj se v bodoče ne dogaja več kaj takega, kot se je to zgodilo na pogrebu našega sodelavca Ivana Skrinarja.

Anton Juvančič

Pojasnilo TOZD Separacija premoga (Ivo Mestnik)

Pripomba tovariša Antona Juvančiča je deloma opravičljiva, vendar smo ga o objektivnih zadržkih seznanili že neposredno po pogrebu našega pokojnega sodelavca Ivana Skrinarja v Podkumu. Naj to vnovič pojasnimo:

— o smrti tovariša Ivana Skrinarja smo bili seznanjeni na dan pogreba zjutraj, pogreb pa je bil že ob 15. uri, zavoljo tega nismo mogli udeležbe na pogrebu organizirati v takem obsegu, kot bi jo sicer lahko. Kljub temu se je pogreba udeležilo okrog 15 članov kolektiva TOZD Separacija premoga Trbovlje;

— zastavonoša sindikalnega prapora je bil pripravljen za udeležbo na pogrebu, vendar je avtobus, ki je odpeljal udeležence na pogreb zamudil;

— zaradi izredno kratkega časa nismo mogli organizirati sodelovanja pevcev, ker imajo večtretjinsko zaposlitev in so zaposleni v popolnoma različnih temeljnih in drugih organizacijah;

— delavska godba iz Trbovel se pogreba ni mogla udeležiti, ker so isti dan sodelovali na pogrebu godbenika delavskega pihalnega orkestra iz Zagorja, za kar so bili že preje naročeni, zagorska godba pa je zavoljo tega žalovala. Rudarske godbe iz Hrastnika prav tako ni bilo mogoče organizirati zaradi prepoznega obvestila.

Opravičujemo se tako svojim pokojnega, kakor tudi drugim žalujočim, za ta spodrsrlaj, ki pa je bil pogojen z objektivnimi zadržki oziroma okoliščinami. Pokojnega Ivana Skrinarja bomo ohranili v najboljšem in najlepšem spominu!

Usklajevanje pokojnin

V zadnjih petih letih (1972—1976) so znašala poprečja pokojnin in osebnih dohodkov na zaposlenega v SR Sloveniji:

Poprečni mesečni znesek din

Leto	osebni dohodek	starostna pokoj.	invalidska pokoj.	družinska pokoj.	vseh pokojnin
1972	1,935	1,302	981	851	1,107
1973	2,241	1,522	1,168	1,009	1,300
1974	2,815	1,823	1,403	1,206	1,556
1975	3,521	2,388	1,869	1,575	2,041
1976	4,068	2,912	2,278	1,909	2,480

V obdobju zadnjih štirih let (od 1973 do 1976) se je povečal poprečni osebni dohodek za 110,2 %, poprečje pokojnin pa: starostnih za 123,7 %, invalidskih za 132,2 %, družinskih za 224,3 % in vseh pokojnin za 124,0 %. V zadnjih dveh letih (1975 in 1976) pa so se povečali poprečni osebni dohodki na zaposlenega za 44,5 % in poprečje pokojnin: starostnih za 59,7 %, invalidskih za 62,4 %, družinskih za 58,3 %, vseh pokojnin pa za 59,4 %. Takšno povečanje pokojnin je v glavnem rezultat usklajevanja z ekonomskimi gibanji.

V obravnavanem obdobju (od leta 1972 do leta 1976) so bila dosežena naslednja razmerja med poprečnimi pokojninami in poprečnimi osebnimi dohodki na zaposlenega — prikazano v odstotku:

Leto	Starostna pokojnina	Invalidska pokojnina	Družinska pokojnina	Vse pokojnine
1972	67,3	50,7	44,0	57,2
1973	67,9	52,2	45,0	58,0
1974	64,8	49,8	42,8	55,3
1975	67,8	53,1	44,7	58,0
1976	71,6	56,0	46,9	61,0

Po uradnih podatkih zavoda SRS za statistiko je znašal poprečni mesečni OD na zaposlenega v Sloveniji leta 1975, din 3.511,00, leta 1976 pa 4.068,00 din, povečanje torej za 15,5 %. Za toliko % se lahko zvišajo pokojnine na račun ekonomskih gibanj v letu 1976, kakor določa družbeni plan Slovenije. Vsak upokojenec si lahko sam izračuna novo pokojnino tako, da decembrsko pokojnino poveča za 15,5 %.

Razpis štipendij

Odbor za kadrovske politiko in socialno varstvo REK Zasavje, je na svoji 4. redni seji, dne 18. 3. 1977, odobril razpis kadrovske štipendij učnih mest, plan pripravnikov za leto 1977 in šolnin za šolsko leto 1977/78.

Iz tega razloga seznanjamo vse TOZD in DS skupnih služb ter člane naše delovne skupnosti o podrobnostih tega razpisa.

A. RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA ŠTUDIJ NA:	štipendije
— Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — VTO montanistika, študij rudarstva	2
— Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — VTO montanistika, smer geologija	1
— Ekonomski fakulteti — poslovna smer	1
— Fakulteti za elektrotehniko — smer elektroenergetika	1
— Filozofski fakulteti — študij psihologija	1
— Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo — smer politologija	1
— Ekonomski fakulteti I. stopnja — računovodska usmeritev	1
— Tehniški srednji šoli — smer rudarstvo	5
— Rudarsko nadzorniški šoli	9

Kandidati za razpisane kadrovske štipendije morajo vložiti prošnje za podelitev štipendij na predpisanem obrazcu DZS 1,65 »Prošnja za štipendijo« in prepis zadnjega šolskega spričevala, kadrovskemu sektorju REK Zasavje, do 31. maja 1977.

B. RAZPIS UČNIH MEST:

— rudar — širok profil	70 učnih mest
— ključavničar	20 učnih mest
— električar	20 učnih mest

Kandidati morajo vložiti prošnje s prilogami: rojstni list in zadnje šolsko spričevalo na TOZD RŠC v Zagorju, do 31. maja 1977. Za razpisana učna mesta lahko kandidirajo vsi, ki so uspešno končali 8 razredov osnovne šole in da niso starejši od 16 let.

C. SPREJEM PRIPRAVNIKOV V LETU 1977:

— diplomirani inženir rudarstva	1 pripravnik
— ekonomist	1 pripravnik
— ekonomski tehnik	2 pripravnik
— elektrotehnik — jaki tok	1 pripravnik

Pripravniki združujejo delo za nedoločen čas.

D. ŠOLNINE

Odbor za kadrovske politiko in socialno varstvo obvešča vse delavce TOZD in DS skupnih služb REK Zasavje, da bo v šolskem letu 1977/78 podelil tudi nedoločeno število šolnin za študij ob delu na srednjih, višjih in visokih šolah.

Pismene vloge sprejemajo kadrovske službe TOZD in DS skupnih služb do 31. maja 1977.

KRI SO DAROVALI

V dneh 4., 11., 18. in 25. marca 1977, so iz vrst kolektivov TOZD REK Zasavje darovali kri pomoči potrebnim, naslednji člani naše delovne organizacije:

a) Iz TOZD Rudnik premoga Hrastnik:

Kunstič Anton, Žagar Martin, Bregar Franc, Nikič Boris, Stegensek Franc, Kajtna Karel, Mauser Marjan, Erman Anton, Bobek Bojan, Drnovšek Jože.

b) Iz TOZD Rudnik premoga Trbovlje:

Bregar Anton, Belina Ervin, Karba Jurij, Borovšek Martin, Šmid Darko, Bočko Ivan, Lesar Srečko, Filipovič Pero, Kolar Albert, Bregar Roman, Hrovat Janez, Podlesnik Franc, Hribernik Jože, Marinovič Peter, Koritnik Vinko, Kasumovič Miralem, Zepič Vili, Magaš Marjan, Tabakovič Halid, Pšunder Roman, Hauptman Vlado, Nikič Pero, Podbregar Milan, Košič Miro, Metličar Anton, Taškar Boris, Rozman Jože, Belak Franc, Potočnik Jože, Prancič Vladimir, Podlogar Jože, Tomše Jože, Čop Jože, Lebič Drago, Klopčič Franc, Krajnc Janez, Mujkič Halil, Prašnikar Ivan, Taškar Štefan, Cestnik

Janez, Cestnik Jože, Zidar Franc, Lipovšek Branko, Kreže Vid, Kern Jože, Prosenc Alojz, Taškar Edi, Jokan Alojz, Godler Branko, Mlinar Sandi, Špitaler Drago, Tancer Drago, Izlakar Nikola, Knez Ivan, Planko Franc.

c) Iz TOZD Rudnik premoga Zagorje:

Jesenšek Boris, Gracar Cveto, Mrva Stojan, Gerečnik Franc,

Jesenšek Stanislav, Čeh Marjan, Perko Jože, Pliberšek Stanislav, Magdič Feliks, Kaljope Mirko, Kaljope Ivan, Dornik Ervin, Prašnikar Izidor, Filkovič Ivan.

d) Iz TOZD Termoelektrarna Trbovlje:

Dolanc, Alojz, Jamšek Rado, Strgaršek Bojan.

Tovariši, darovalci krvi — hvala vam!

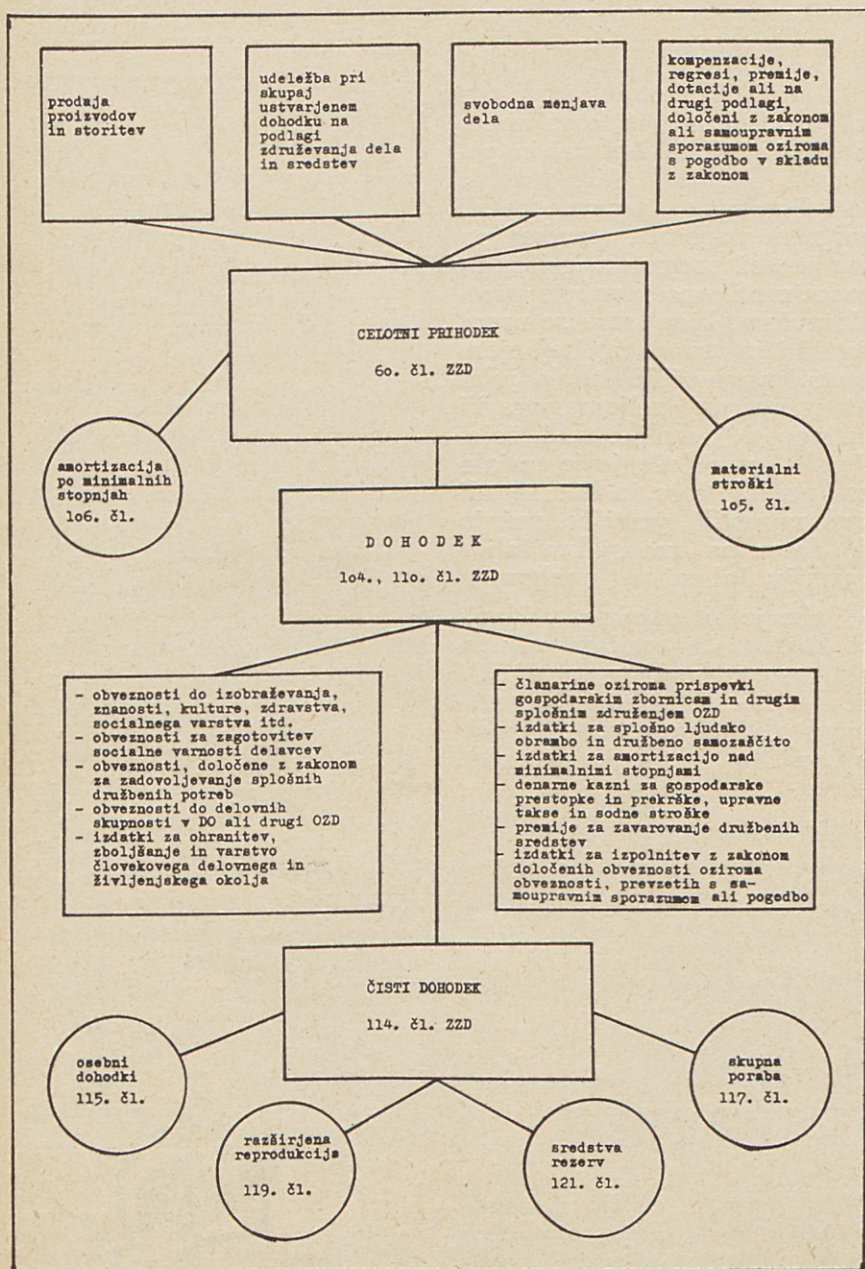
Ekipno prvenstvo REK Zasavje v šahu za leto 1976

Tekmovanje, ki je bilo v prostorih šahovskega kluba ŠD Rudar Trbovlje, dne 15. 4. 1977, se je udeležilo šest ekip. Ekipa so nastopile z naslednjimi igralci in so dosegle naslednje število točk:

1. TOZD Rud. premoga Hrastnik 16 točk
Jože Kovačič
Alojz Kirn
Vili Kušar
Franc Češnovar
2. TOZD Termoelekt. Trbovlje 15 točk
Hinko Jazbec
Jože Dolar
Emil Vidergar
Franc Vaukan
Vinko Hauptman
3. TOZD Rud. premoga Trbovlje 9,5 točk
Planinc Vukovič
Žagar Strniša
Tominšek
4. TOZD RŠC Zagorje 8,5 točk
Milan Manojlovič
Dragan Tešanovič
Živorad Kolakarič
Milan Lipovšek
5. TOZD Avtoprevoz Zasavje 7 točk
Albin Bajda
Roman Paš
Mato Meterc
Štefan Vučko
6. TOZD RGD Trbovlje 4 točke
Ivan Jelakovič
Jože Orsag
Leon Sedelšek

Po tekmovalju je selektorska komisija za športne igre rudarjev v Mravinju določila naslednje igralce:

Jože Kovač, Alojz Kirn (TOZD Rudnik Hrastnik); Albin Bajda (TOZD Avtoprevoz); Jože Dolar in Hinko Jazbec (TOZD TE Trbovlje).
Hinko Jazbec

Shema pridobivanja in razporejanja dohodka TOZD, v skladu z določili zakona o združenem delu. V bodoče bomo pridobivanje in razporejanje dohodka v TOZD prikazovali tako kot kaže gornja razporeditev.

IZLET V PLANICO

Mladi iz TOZD ESD smo dokaj aktivni in našo aktivnost izražamo tudi z delovnimi akcijami. Denar, ki ga pridobimo, namensko uporabljamo za delo v mladinski organizaciji in za izlete.

Tokrat smo se odločili, da organiziramo in izvedemo izlet v Planico, kjer smo si ogledali skoke na naši velikanki.

V soboto, dne 19. marca 1977 smo se zjutraj zbrali pred rudniškim gasilskim domom v Trbovljah in se odpeljali z avtobusom. Po dolgočasni vožnji, predvsem od Jesenic dalje, kjer se je vrstila nepregledna kolona vozil, smo prispeli v Planico tik pred začetkom skokov. Vsakdo si je izbral takšno mesto, od koder je bilo možno kar najbolje spremljati junake v zraku. Nekaj navzočih pa se nas je odpravilo do odskočne mize, kjer smo opazovali skakalce, kako so poleteli v zrak. Po končani prvi seriji skokov smo se odpravili proti izteku, med potjo pa smo srečevali skakalce s smučmi na ramenih in šli počasi proti zaletišču. Ustavili smo se tudi na sodniškem stolpu, od koder smo si ogledovali drugo serijo poletov, nato pa smo pohiteli k stojnicam, kjer smo se okrepčali in odžejali. Z vsem zanimanjem smo si ogledovali še zadnje polete. Na srečo pa je vreme ponagajalo šele potem, ko so bili poletni zaključeni, mi pa smo bili pod streho, saj smo kar v avtobusu počakali na odhod.

Bogdan Norčič, smučarski »letalec«, ki je doslej najdalje poletel v zgodovini skakanja na letalnica. Letos je dosegel v Planici 181 m, kar je doslej najdaljši skok v zgodovini smučskih poletov, vendar je s prsti podrsal. Avtogrami mladim iz TOZD ESD. (Foto Janez Hren)

Med vožnjo smo se pogovarjali o programu, ki so ga izvedli skakalci, o skakalnici in podobnih zadevah. Ustavili smo se v Begunjah, kjer smo hoteli odigrati nogomet, vendar pa nas je dež pregnal z igrišča in nadaljevali smo z vožnjo proti Moravčam, kjer smo se zopet ustavili in si v tamkajšnjem gostišču privoščili toplo juho ter pečenice z zeljem, pogasili pa smo si nekoliko tudi žejjo. Veselo razpoloženje je trajalo kar precej časa in kar neradi smo zapustili gostišče, vožnjo do doma pa smo si krajšali s pesmijo, šalami ter smehom.

Tako je bil naš izlet v Planico končan. Prepričan sem, da aktivnost mladih v naši TOZD ne bo pojenjala, kajti le z resnično aktivnim delom si lahko privoščimo takšne in podobne izlete.

Marjan Vidmar

Solidarnost je sestavina razredne zavesti

Solidarnostne akcije zbiranja materialne in finančne pomoči osvobodilnim gibanjem narodov Zimbabve, Nambije in Južnoafriške republike, Palestine in Čila ter novoosvojenih de-

žel Indokine in na jugu Afrike je v polnem teku. Neglede na to, da so vse osnovne sindikalne organizacije oziroma delovne organizacije dobile ustrezna podrobnejša navodila, navajamo listo proizvodov, ki jih osvobodilna gibanja neprestano potrebujejo:

— ZDRAVILA: antibiotiki, vitamini, antipiretiki, zdravila proti tropskim boleznim, druga zdravila;

— SANITETNA OPREMA: obveze, gaza, sredstva za sterilizacijo;

— MEDICINSKA OPREMA: instrumenti za kirurgijo, sterilizacijski in podobni aparati, drugi medicinski instrumenti;

— HRANA: konzervirana z dolgim rokom uporabe in primerna za afriške razmere (meso, mleko v prahu, ribe, ipd.);

— TEKSTIL: metrsko blago, konfekcija, srajce, trikotaža, nogavice, odeje, obutev (tudi gumijasta), dežni plašči iz PVC;

— INDUSTRIJSKI PROIZVODI: kolesa, pisalni stroji, šivalni stroji, hladilne naprave — hladilniki.

Sindikalne organizacije, ki bodo zbrale pomoč v materialu, naj o tem obvestijo sektor RS ZSS za mednarodno dejavnost, telefon 316-527, da bodo dobile ustrezna navodila za dostavo materiala (centralno skladišče pri Rdečem križu Slovenije). Objavljamo tudi številko žiro računa, na katerega lahko nakažete finančno pomoč: **Koordinacijski odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije in narodnoosvobodilnim gibanjem pri RK SZDL**, št. žiro računa 50101-789-93102-42608.

Zmagovalec Planice 1977, Avstrijec Bachler v razgovoru z mladimi iz TOZD ESD. (Foto Janez Hren)

Prvomajska nagradna križanka

V tej številki objavljamo prvomajsko nagradno križanko. Med reševalce s pravilnimi rešitvami, bomo z žrebom razdelili tri knjižne nagrade.

Izrezek iz časopisa z opisom rešitve pošljite na naslov: REK Zasavje, Uredništvo časopisa Srečno, Trg revolucije 12, 61420 Trbovlje.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele v uredništvo do vključno 7. maja 1977.

RUDAR in anekdote

Anekdota je lahko takšna, da se ji lahko nasmejite, se nad njo zamislite, ali pa se vam zagrusi. Tu imamo eno, dve čisto resnični: Pred nekaj leti je prišel nekdo na upravo rudnika po en dan dopusta. »Zakaj ga pa boste rabili«, je bil vprašan. »Eh, doma imam neko sranje!« je odgovoril. »In kako?« je bil spet vprašan. »I, mati mi je umrla.«

In druga:

Pri rudniku je umrl v samskem domu starejši delavec, doma iz Prekmurja. To vest je bilo treba sporočiti ženi, ji oddati pomoč, izreči sožalje in urediti vse kar je v zvezi s smrtjo in pokopom. Zato sta bila izbrana dva boljša delavca, da bi to uredila. Med potjo, ko sta se peljala v mercedesu v njegov kraj, sta se skoraj skregala. Kdo naj bi ji žalostno vest povedal. Nobeden ni bil za to. »Jaz tega ne prenesem, kako bo šele žena, jaz imam premeško srce, je tarnal drugi.« Kaj bo, kaj bo. No in nazadnje

je prišlo tako daleč, da sta stopila pred ženo in eden je le stisnil iz sebe: »Vi, vaš mož je umrl.« »O, hvala bogu, torej se je le iztegnil.«

Občudujoče se je gledal v ogledalu starejši že čisto pleplešast mož: »Kaj, že 65 let, pa niti enega sivega lasu na glavi?«

Ko so zadnjič miličniki z vso ihto tehtali kamione, je prišel na vrsto tudi šofer tovornjaka iz TOZD Avtoprevoz »Zasavje«. Kamion je bil seveda preobložen, prevelika je bila teža, zato je miličnik dejal šoferju: »Dajte mi vaše vozniško dovoljenje.« »Oh,« je bil ves obupan šofer, »tovariš pomagano, moje vozniško dovoljenja tehta komaj 30 gramov.«

Sodnik se je obrnil k obtoženemu: »Koliko ste stari?« »82 let.« »Preklete« je bil jezen sodnik, »tukaj v mojih aktih piše, da ste zapeljali 43 mladih deklic. Kako je to mogoče?« »Ja, tovariš sodnik, jaz imam moped.«

Soseda Mara je prišla k mesarju, kjer je vedno jemala meso in vprašala: »Tovariš mesar, slišala sem, da ste doma dobili za prvi maj dojenčka. Koliko pa vaga?« »3 kg in pol,« je bil jezen mesar, »s kostmi vred.«

Prišla sta v gostilno. Fant je naročil za svoje dekline pijačo, pri tem pa je naročil natakarku: »Glej, da bo iz hladilnika!« K temu doda natakark: »Prinesem tudi slamico, ali jo boste vzeli iz svoje glave?«

Teta Fani iz Suštarjeve kolonije je prišla v trgovino kupit metlo. Prodajalec jo vpraša: »Tovarišica, vam morda zavišem, ali jo boste kar zajahali?«

Knapovska žena iz Njive je hodila stalno nabavljat živila v isto trgovino. Pogosto je imela smolo, ker je zmanjkalo kakega živila, ki ga je želela nabaviti. Enkrat pa ji je zavrlo in pravi: »Vi Koren, zmeraj vam zmanjka živil pred mojim nosom.«

Tone Koren pa pravi: »Drugič kadar pridete se pa obrnite pa vam bo zmanjkalo pri zadnji.«

Kmalu bo leto dni, odkar je bil slavnostno odprt 360 m visok dimnik pri Termoelektrarni v Trbovljah in že se je pojavilo vprašanje: »Janez, si že slišal, da bodo morali nov dimnik podreti?« »Zakaj le?« »Ker meče senco na manjšega!«

Glasilo ureja uredniški odbor: Hinko Jazbec, Emil Kohne, dipl. inž. rud., Tine Lenarčič, Metod Malovrh, dipl. inž. rud., Joži Medvešek, Janez Oberžan, Anton Pikš, Anton Šum, Miro Šuštar.

Odgovorni urednik: Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Tehnični urednik: Tine Lenarčič.

Naklada 3.200 izvodov. Za člane delovne skupnosti REK Zasavje je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Glasilo Srečno izdaja Rudarsko elektroenergetski kombinat Zasavje, n. sol. o. — 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. — Tisk TIKa Trbovlje.